

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Κοινωνική εργασία και Μ.Κ.Ο. στην Ελλάδα
της κρίσης: Ποιος ο ρόλος τους, η αρχική
αφετηρία και η εξέλιξη αυτών. Ποιοτική
έρευνα σε Μ.Κ.Ο. στην πόλη της Πάτρας

ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ

ΒΕΛΟΝΑ ΦΩΤΕΙΝΗ

ΚΟΝΤΑΡΑ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑ (+)

ΠΑΠΠΑ ΛΑΜΠΡΙΝΗ

ΠΑΤΡΑ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

**HIGHEST TECHNOLOGICAL EDUCATIONAL INSTITUTE
SCHOOL OF SCIENCES OF HEALTH & CARE
DEPARTMENT OF SOCIAL WORK**

Graduation

**Social Work and the Non - Governmental
Organizations during economical crisis in
Greece: Their role, their initial starting point
and their progress. It is about a quality survey
in Non-Governmental Organizations in
Patras.**

APOSTOLOPOULOU ANTONIA

VELONA FOTINI

KONTARA EYSTRATIA (+)

PAPPA LAMPRINI

PATRAS, SEPTEMBER 2014

© 2014, Copyright υπό Αποστολοπούλου Αντωνία, Βελόνα
Φωτεινή, Κοντάρα Ευστρατία

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα.

Στη μνήμη της φίλης μας, Έφης...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ	11
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	12
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	14
ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	15
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	16

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ – ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	19
1.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	22
1.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	24
1.3.1 Μ.Κ.Ο. ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	26
1.3.2 Μ.Κ.Ο. ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ	29
1.3.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ	30
1.4 ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ	32
1.5 ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ	
1.5.1 ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ UNICEF	33
1.5.2 ΑΣΤΙΟΝΑΙΔ	33
1.5.3 ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	34
1.5.4 ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ	35
1.5.5 PRAKSIS	36

1.5.6 ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ	38
1.5.7 ΦΡΟΝΤΙΖΩ	40
1.5.8 ΚΙΒΩΤΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ	40
1.5.9 ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ	41
1.5.10 ΑΓΚΑΛΙΑΖΩ	42
1.6.ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ	43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	44
2.2 ΑΞΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	46
2.3 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	50
2.3.1 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΑΤΟΜΟ	51
2.3.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ	53
2.3.3 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΟΜΑΔΑ	54
2.3.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	56
2.3.5 ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	58
2.4 Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΤΙΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ	61
2.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	63

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ – ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	66
3.2 ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ	67
3.3 ΣΤΟΧΟΙ-ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	67
3.4 ΕΙΔΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑΣ	69
3.5 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	70
3.6 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	71
3.7 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ	72
3.8.ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ	73
3.9.ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	73
3.10 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	99

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ 101

4.1.ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ	108
-------------------------	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	110
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
Α.ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ	113
Β.ΠΙΝΑΚΑΣ	154
Γ.ΕΠΙΣΤΟΛΗ	157
Δ.ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ	158

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Μ.Κ.Ο.: Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις

άρ.: άρθρο

Α.Τ.Ε.Ι.: Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

et al: and others

Κ.Ε.Α.: Κοινωνική Εργασία με Άτομο

Κ.Ε.Κ. : Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα

Ε.Κ.Κ.Α.: Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ε.Ε.Σ.: Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός

Ε.Κ.Κ.Α.: Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Τ.Ε.Μ.: Τοπική Εναλλακτική Μονάδα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το θέμα της παρούσας μελέτης που πραγματεύεται αφορά την Κοινωνική Εργασία και Μ.Κ.Ο. στην Ελλάδα της κρίσης. Ποιος ο ρόλος τους, η αρχική αφετηρία και η εξέλιξη αυτών. Ποιοτική έρευνα σε Μ.Κ.Ο. στην πόλη της Πάτρας.

Ο σκοπός της ερευνητικής μελέτης είναι η διερεύνηση του βαθμού επίδρασης της οικονομικής κρίσης στις ΜΚΟ της Πάτρας. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται προσπάθεια να εξεταστούν τα ακόλουθα: ο ρόλος των μη κυβερνητικών οργανώσεων και ο βαθμός επιρροής του από την κρίση, πως επέδρασε η τελευταία τις μη κυβερνητικές οργανώσεις, πως επέδρασε η κρίση τον εθελοντικό τομέα των Μ.Κ.Ο. και αν η κρίση έχει επιδράσει τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στις Μ.Κ.Ο.

Η παρούσα έρευνα περιλαμβάνει δυο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό. Το πρώτο μέρος αναφέρεται στην βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος και χωρίζεται σε δύο κεφάλαια ενώ το δεύτερο μέρος στην μεθοδολογία και στα αποτελέσματα της έρευνας που διεξάχθηκαν, περιλαμβάνοντας άλλα δύο κεφάλαια.

Στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η ιστορική αναδρομή για την εξέλιξη των Μ.Κ.Ο μέσα στο χρόνο. Στο επόμενο, προβάλλεται η σύνδεση της Κοινωνικής Εργασίας με τις Μ.Κ.Ο, αναφέροντας τις βασικές μεθόδους της (Κοινωνική Εργασία με άτομο, Κοινωνική Εργασία με ομάδα, Κοινωνική Εργασία με οικογένεια, Κοινωνική Εργασία με κοινότητα και κοινωνική έρευνα).

Το ερευνητικό μέρος της εργασίας ξεκινά στο τρίτο κεφάλαιο, στο οποίο αναλύονται διεξοδικά τα αντικείμενα και οι στόχοι της συγκεκριμένης έρευνας. Πιο αναλυτικά, εδώ περιγράφεται ο σκοπός και η σημαντικότητα της έρευνας, τα ερευνητικά ερωτήματα, το είδος και το εργαλείο της, ο πληθυσμός, το δείγμα, τα βήματα της έρευνας και τα ηθικά ζητήματα. Ακολουθούν στο τελευταίο κεφάλαιο, η ανάλυση των αποτελεσμάτων, η συζήτηση και τα συμπεράσματα.

SUMMARY

The subject of this survey concerns the Social Work and the Non-Governmental organizations during economical crisis in Greece, their role, their initial starting point and their progress. It is about a quality survey in Non-Governmental Organizations in Patras. The purpose of this research study is to investigate the degree of influence of the economical crisis on the Non-Governmental Organizations in Patras. More specifically, we make a remarkable effort to study the following; the role of the Non-Governmental Organizations and their degree of influence because of the economical crisis, how it influenced the Non-Governmental organizations, how the economical crisis influenced the voluntary sector of the Non Governmental organizations and if the crisis has influenced the social worker's role in the Non-Governmental Organizations. This survey consists of two parts the theoretical and the research one. The first part concerns the bibliographical review of the subject and it is divided into two chapters whereas the second part concerns the methodology and the results of the survey including another two chapters. In the first chapter you can see the historical flashback of the Non-Governmental Organizations through time. In the second chapter, you can see the connection of the Social Work and the Non-Governmental Organizations reporting its basic methods (Social Work with the individual, the team, the family, the community and the social research).The research part of the assignment is included in the third chapter where the objectives and the goals of this survey are thoroughly analyzed. To be more specific, you can see the purpose and the importance of the survey, the research questions, its type and tool, the population and the sample, the steps and the moral issues. Finally, in the last chapter, you can see the analysis of the results, the discussion and the conclusions.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως γνωρίζουμε από την ιστορική αναδρομή οι πρώτες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ιδρύθηκαν τον 18ο αιώνα και αποσκοπούσαν, στην κατάργηση του δουλεμπορίου και της δουλείας. Στον τομέα του ανθρωπιστικού δικαίου, άνθισαν, στη συνέχεια, πολυάριθμες οργανώσεις. Κατά την διάρκεια του Μεσοπολέμου, οι Μ.Κ.Ο. ανέπτυξαν δραστηριότητες, στην Κοινωνία των Εθνών και τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας. Το 1922, ιδρύεται η Διεθνής Ομοσπονδία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων από εκεί και περά αυξάνονται με ραγδαίο τρόπο.

Σύμφωνα με το άρθρο 71 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, ο όρος «Μη Κυβερνητική Οργάνωση» αφορά οργανώσεις, που έχουν αναγνωριστεί από έναν εθνικό ή διεθνή οργανισμό, ο οποίος τις συμβουλευεται, για τα θέματα, όπου αυτές δραστηριοποιούνται. Οι Μ.Κ.Ο. μπορούν να χρησιμεύσουν στην αντιμετώπιση καταστάσεων εκτάκτου ανάγκης, καλύπτοντας τα κενά της κρατικής εξουσίας, κυρίως στον τομέα του κοινωνικού κράτους, δεδομένου ότι η δράση τους έχει χαμηλότερο κόστος και μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα.

Τα ερωτήματα που γεννιούνται από την βιβλιογραφική επισκόπηση και συνθέτουν την παρακάτω ποιοτική έρευνα είναι τα εξής: Ποιος είναι ο ρόλος των Μ.Κ.Ο.; Κατά πόσο έχουν επηρεαστεί από την κρίση; Πως επιδρά η κρίση στις Μ.Κ.Ο. της Πάτρας; Πως επιδρά η οικονομική κρίση στον εθελοντικό τομέα; Και τέλος, πως επηρεάζει η κρίση στο ρόλο του κοινωνικού λειτουργού;

ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σύμφωνα με τον Robson η αποσαφήνιση του σκοπού και του στόχου της έρευνας είναι δυνατόν να εξυπηρετήσει στην σωστή ταξινόμηση των ερευνητικών ερωτημάτων. Μια έρευνα μπορεί να ασχολείται με παραπάνω από έναν σκοπό, καθώς επίσης ο σκοπός μπορεί να αλλάζει κατά την διεξαγωγή της έρευνας(Robson, 2007).

Ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση της εξέλιξης και των αλλαγών που υφίστανται οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της πόλης της Πάτρας στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι οι εξής:

- Η μετεξέλιξη του ρόλου των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην πόλη της Πάτρας.
- Η επίδραση της κρίσης στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
- Ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στον εθελοντικό τομέα των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.
- Η επιρροή της κρίσης στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στις Μ.Κ.Ο.

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Ορισμός Κοινωνικής Εργασίας

«Το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού προάγει την κοινωνική αλλαγή, την επίλυση προβλημάτων στις σχέσεις των ανθρώπων και την ενδυνάμωση και ενίσχυση τους με στόχο την επαύξηση της ευημερίας τους. Η κοινωνική εργασία χρησιμοποιεί θεωρίες της συμπεριφοράς του ανθρώπου και των κοινωνικών συστημάτων για να παρέμβει στα σημεία εκείνα όπου τα άτομα αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον τους. Οι αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινωνικής δικαιοσύνης είναι θεμελιώσεις για την κοινωνική εργασία» (Διεθνής Ομοσπονδία των Κοινωνικών Λειτουργών, 2001).

«Η Διεθνής Ομοσπονδία Κοινωνικών Λειτουργών ορίζει την κοινωνική εργασία ως την εφαρμοσμένη κοινωνική επιστήμη, η οποία προήλθε από την κοινωνική πρόνοια ως ένας μηχανισμός που συστάθηκε για να διασφαλίσει την κάλυψη των βασικών βιοτικών αναγκών των αδυνάτων που δημιουργήθηκαν από την βιομηχανική ανάπτυξη, και που καλείται να χειριστεί τις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες και να αποτρέψει ή να βελτιώσει τα ατομικά, ομαδικά και κοινοτικά προβλήματα που προκύπτουν από τη δυσλειτουργία των ατομικών αναγκών και των κοινωνικών θεσμών» (Καλλινικάκη, 1998:46).

Ορισμός Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (Μ.Κ.Ο.)

«Πρόκειται για οντότητες του ιδιωτικού δικαίου, που δεν υπόκεινται στη βούληση των κυβερνήσεων» (Petras J. et al, 2005).

«Ιδιωτικές οργανώσεις που αναλαμβάνουν δράση σχετικά με την ανακούφιση όσων υποφέρουν, την προαγωγή των συμφερόντων των φτωχών, την προστασία του περιβάλλοντος, την παροχή βασικών κοινωνικών υπηρεσιών ή αναλαμβάνουν την προώθηση της κοινωνικής ανάπτυξης» (Petras J. et al, 2005).

Ορισμός κρίσης

«Στην ελληνική γλώσσα, η λέξη κρίση προέρχεται από το ρήμα κρίνω, θέλοντας να χαρακτηρίσει μια μη κανονική κατάσταση, κρίσιμη και επικίνδυνη που μπορεί να είναι μη ανατρέψιμη. Εκφράζεται επιπλέον και ως μια περίοδος δυσχερειών ανωμαλιών και κινδύνων» (Seeger, 1998:233).

«Κρίση είναι μια σκόπιμη ή μη, εκτροπή από μια κατάσταση συνηθισμένη και συνήθως περιλαμβάνει στοιχεία αντικανονικότητας από μια κατάσταση απλής διαταραχής. Συνεπώς, μια κρίση εμπεριέχει μια απειλή σχετικά με τους πόρους, τους ανθρώπους και την απώλεια του ελέγχου και έχει ορατές ή αόρατες συνέπειες στους ανθρώπους, τους πόρους και τους οργανισμούς» (Παηγυράκης, 1998:68-70).

**1^ο ΜΕΡΟΣ:
ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

1.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Ο όρος «non government organizations – N.G.Os.» προέρχεται από το διεθνές δίκαιο. Για πρώτη φορά ο όρος εμφανίστηκε στο άρθρο 71 του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών το 1945. Σύμφωνα με αυτό οι Μ.Κ.Ο. διαθέτουν τη δυνατότητα να έχουν συμβουλευτικό χαρακτήρα στο πεδίο του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβολαίου. Οι Μ.Κ.Ο. είναι οργανισμοί, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, τα οποία πολλές φορές συνεργάζονται με τους κυβερνητικούς και διακρατικούς οργανισμούς. Οι Μ.Κ.Ο. δραστηριοποιούνται σε τοπικό επίπεδο, εθνικό ή και διεθνές. Ιδρύονται από φυσικά πρόσωπα με βασικό κίνητρο το αίσθημα της προσφοράς και προκύπτουν ως αίτημα συλλογικής έκφρασης και δράσης (Σταθόπουλος, 2005).

Το 1914 υπολογίζεται ότι υπήρχαν περίπου 1083 διεθνείς Μ.Κ.Ο. ενώ στις αρχές του επόμενου αιώνα ο αριθμός αυτός ξεπερνά τις 37000, με σχεδόν το ένα πέμπτο να έχει ιδρυθεί στη δεκαετία του '90 μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης. Ωστόσο, εμφάνιση Μ.Κ.Ο. παρατηρείται από το 1775 με στόχο την κατάργηση της δουλείας και αργότερα το 1888 έως το 1928 το φεμινιστικό κίνημα. Είναι πραγματικά υψίστης σημασίας η μετατόπιση των Μ.Κ.Ο. από τοπικά και εθνικά ζητήματα σε διεθνή και παγκόσμια. Από τις πρώτες διεθνείς οργανώσεις που ιδρύθηκαν ήταν ο Ερυθρός Σταυρός, το 1863 στη Γενεύη. Τα πρώτα χρόνια ο ρόλος των Μ.Κ.Ο. ήταν αρκετά αποδυναμωμένος και η δράση τους περιοριζόταν σε τοπικό κυρίως επίπεδο. Στόχος τους ήταν η παροχή βοήθειας για βιοποριστικούς λόγους ή η αρωγή σε έκτακτες περιπτώσεις (καταστροφές από ακραία καιρικά φαινόμενα, μεγάλα κύματα μεταναστών, αρρώστιες - επιδημίες κ.α.) (Συρακούλης και συν, 2008).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έπαιξαν οι Μ.Κ.Ο. μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετεξελίχθηκαν σε ισχυρές «ομάδες πίεσης», οι οποίες είχαν τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Ήταν ομάδες οργανωμένες
2. Είχαν ως βασικό τους στόχο την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και
3. Ασκούσαν επιρροή και πίεση στην εξουσία.

Το τελευταίο γνώρισμα είναι αυτό που τις διακρίνει ουσιαστικά από τα πολιτικά κόμματα, τα οποία επιδιώκουν την κατάκτηση της εξουσίας και όχι μόνο της άσκηση πίεσης σε αυτήν. Οι Μ.Κ.Ο. πλέον ενισχύουν την προσφορά των κοινωνικών αγαθών, που ήταν παλαιότερα επίσημη κρατική πολιτική (Πολυζωΐδης, 2006).

Η συνεχής αύξηση της ισχύος των Μ.Κ.Ο. ιδίως τις δύο τελευταίες δεκαετίες αποτέλεσε πρόσφορο έδαφος για πολλούς ερευνητές, οι οποίοι θέλησαν να τις μελετήσουν και να τους δώσουν έναν ορισμό. Παρόλο αυτά η εννοιολογική προσέγγιση τους αποδείχθηκε δύσκολη. Όπως έλεγαν και οι αρχαίοι Έλληνες, πολύ εύστοχα, το να ορίσεις και να δώσεις ένα όνομα σε κάτι είναι πολλές φορές πιο δύσκολο και από το να το ανακαλύψεις ή να το εφευρέσεις.

Κοινά στοιχεία στους ορισμούς, που αναφέρονται στις Μ.Κ.Ο. είναι τα παρακάτω:

1. Απολαμβάνουν κάποιο βαθμό αυτονομίας
2. Εκπροσωπούν κάποιο ειδικό κοινό
3. Έχουν την ικανότητα να ασκούν επιρροή σε ένα συγκεκριμένο και εξειδικευμένο περιεχόμενο (Σκλιάς και συν, 2002).

Οι περισσότεροι, επίσης, συμφωνούν ότι οι Μ.Κ.Ο. είναι μη κρατικές και μη κερδοσκοπικές οντότητες, των οποίων τα μέλη είναι πολίτες. Διαφωνία εμφανίζεται όσον αφορά τον εθελοντικό τους χαρακτήρα ή μη και το κατά πόσο πρέπει ή δεν πρέπει οι οικονομικοί τους πόροι να είναι κρατικοί. Ένα στοιχείο που προβληματίζει είναι ότι πάνω από τις μισές Μ.Κ.Ο., οι οποίες δεν δημιουργούνται από τα κράτη,

εξαρτώνται οικονομικά από αυτά. Αυτό συμβαίνει τις περισσότερες φορές για να εξασφαλίσουν χρηματοδοτήσεις (Φραγκονικολόπουλος, 2007).

Μετά τη δεκαετία του '90 και έως σήμερα οι Μ.Κ.Ο. έχουν αναπτύξει μία έντονη δραστηριότητα και δυναμική. Η ισχύ που έχουν αντλήσει πλέον τους επιτρέπει μέχρι και να εξαναγκάζουν συχνά τα κράτη να πάρουν αποφάσεις, τις οποίες παλαιότερα δεν θα έπαιρναν. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η πρωτοβουλία Jubille, το 2000, για τη μείωση του χρέους των χωρών του τρίτου κόσμου. Παράλληλα, όμως, αυξάνονται και οι υποχρεώσεις τους. Σύμφωνα με τον ΟΗΕ κάθε χρόνο περισσότερα από επτά δισεκατομμύρια δολάρια συγκεντρώνονται μέσω Μ.Κ.Ο. για τις αναπτυσσόμενες χώρες, χρηματικό ποσό το οποίο είναι δυσανάλογο σε σχέση με την ισχύ τους (Σκλιάς και συν, 2002).

1.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Στην γενική τρέχουσα ορολογία τα αρχικά Μ.Κ.Ο. παραπέμπουν σε δύο μεγάλες τύπους οργανώσεων. Πρώτον, σε ισχυρά πολυεθνικά δίκτυα οργανώσεων, τα οποία ειδικεύονται κυρίως στην ανθρώπινη δράση και στην προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Αυτές οι δομές μπορούν να έχουν αρκετά εκατομμύρια μελών και να πληρώνουν την συνδρομή τους. Διοικούνται με απόλυτα επαγγελματικό τρόπο και μπορεί να διαθέτουν αρκετά μεγάλο προσωπικό. Δεύτερον, σε πολυεθνικά κινήματα μεγαλύτερου ή μικρότερου μεγέθους, που έχουν ως στόχο την οργάνωση εκστρατειών ενάντια σε ορισμένες μορφές της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης, τα οποία ασχολούνται λιγότερο με την εξασφάλιση χρημάτων πόρων και περισσότερο με τη συμμετοχή στις κινητοποιήσεις στους δρόμους (Petras et al, 2005).

Σκόπιμο είναι να παρατεθούν κάποια από τα χαρακτηριστικά των Μ.Κ.Ο που έχουν διατυπωθεί.

1. Μία Μ.Κ.Ο είναι μια μη - κερδοσκοπική οργάνωση που προσανατολίζεται στην παροχή υπηρεσιών ή αναπτυξιακής βοήθειας, είτε προς όφελος των μελών της είτε προς άλλων ομάδων και πληθυσμού.
2. Μια Μ.Κ.Ο είναι μια οργάνωση ιδιωτών ατόμων που πιστεύουν σε συγκεκριμένες βασικές κοινωνικές αρχές και δομούν έτσι τις δραστηριότητές τους προκειμένου να επιφέρουν ανάπτυξη στις κοινότητες που υποφέρουν.
3. Μια Μ.Κ.Ο είναι μια κοινωνική οργάνωση ανάπτυξης που συμβάλλει στην ισχυροποίηση του ανθρώπου.
4. Μια Μ.Κ.Ο είναι μια ανεξάρτητη δημοκρατική οργάνωση που εργάζεται για την ενίσχυση οικονομικά ή κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων.

5. Μια Μ.Κ.Ο. είναι μια οργάνωση που δεν εξαρτάται από πολιτικές παρατάξεις που γενικά εργάζεται για την παροχή βοήθειας, ανάπτυξης και ευημερίας στην κοινωνία.
6. Μια Μ.Κ.Ο είναι μια οργάνωση αφοσιωμένη στις βασικές αιτίες των προβλημάτων και προσπαθεί να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής των φτωχών των καταπιεσμένων και γενικά των περιθωριοποιημένων σε επαρχίες ή και αστικές περιοχές.
7. Τέλος μια Μ.Κ.Ο. είναι οποιασδήποτε οργανισμός ή ίδρυμα που έχει οργανωθεί για να αναλάβει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω δραστηριότητες: ανθρωπιστική βοήθεια ή αποστολές ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου, υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και συνειδητοποίηση, κοινωνική επανένταξη και επανακατοίκηση, φιλανθρωπικό έργο, δραστηριότητες εκπαιδευτικές, υγείας και πολιτισμικές, προστασία του περιβάλλοντος, οικονομική αναδόμηση και ανάπτυξη, προώθηση των δημοκρατικών πρακτικών, κοινωνική ανάπτυξη, προώθηση της ισότητας των φύλων ή οποιαδήποτε άλλη μη -κερδοσκοπική δραστηριότητα που υπηρετεί το κοινό συμφέρον (Σκλιάς, 1998).

1.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Οι Μ.Κ.Ο κατηγοριοποιούνται και διαφοροποιούνται ως προς:

- Την ύλη τους και το αντικείμενο τους
- Τον τρόπο λειτουργίας τους
- Τον τρόπο δράσης τους
- Τον γενικό προσανατολισμό τους
- Το μέγεθος τους (π.χ. οικονομική πόροι , εθελοντική εργασία κ.α.) (Σκλιάς, 1998).

Παρακάτω θα αναλυθούν οι μεγαλύτερες και οι σημαντικότερες κατηγορίες των Μ.Κ.Ο.

1. Υγεία

Σε αυτόν τον τομέα η δραστηριότητα των Μ.Κ.Ο. αφορά κυρίως την ενημέρωση και τη χρηματοδότηση για την πρόληψη των ασθενειών όπως καρκίνος ή το AIDS καθώς και των χρόνιων νοσημάτων όπως το άσθμα. Επιπλέον, υπάρχουν σύλλογοι αποτελούμενοι από εθελοντές αιμοδότες και δωρητές οργάνων καθώς επίσης και οργανικού υλικού πάσης φύσεως που μπορεί να χρησιμεύει για ιατρικούς σκοπούς. Σε αυτή την κατηγορία συγκαταλέγονται, επίσης, οι οργανώσεις στον τομέα της υγείας που ασχολούνται με την βελτίωση των συνθηκών ζωής ατόμων που πάσχουν από ανίατες ασθένειες και ατόμων τρίτης ηλικίας. Τέλος, μεγάλες οργανώσεις καταπιάνονται με την αντιμετώπιση επιδημιών και την αναβάθμιση των συνθηκών ζωής και υγιεινής σε χώρες του τρίτου κόσμου.

2. Πρόνοια

Σε αυτόν τον τομέα αναφέρονται εκείνες οι Μ.Κ.Ο. που έχουν ως στόχο την ψυχολογική υποστήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

3. Παιδιά

Όσες Μ.Κ.Ο. δραστηριοποιούνται σε αυτόν τον τομέα μάχονται κατά της παιδικής εκμετάλλευσης και κακοποίησης και της παιδικής εργασίας και της έλλειψης εκπαίδευσης των παιδιών του τρίτου κόσμου και υπέρ της βελτίωσης των συνθηκών ζωής και παιδιών με ειδικές ανάγκες.

4. Πρόσφυγες - Μετανάστες

Όσες οργανώσεις ασχολούνται με αυτόν τον τομέα στοχεύουν στην ενίσχυση των διεθνιστικών σχέσεων μεταξύ κοινοτήτων μεταναστών - προσφύγων και Ελλήνων πολιτών στην διεκδίκηση των ατομικών δικαιωμάτων των προσφύγων, καθώς και στην προβολή του πολιτισμού και της κουλτούρας των διάφορων εθνικών μεταναστευτικών κοινοτήτων.

5. Περιβάλλον - Οικολογία

Όσες ΜΚΟ ασχολούνται με αυτό τον τομέα ασχολούνται κυρίως με την προστασία του περιβάλλοντος και την διαφύλαξη του φυσικού πλούτου. Επίσης, ενημερώνουν για την αποφυγή μόλυνσης και ρύπανσης του περιβάλλοντος.

6. Ανθρώπινα δικαιώματα

Εδώ συναντάμε οργανισμούς οι οποίοι επιδιώκουν την προάσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων, ευπαθών κοινωνικών ομάδων που στοχεύουν στην αφύπνιση της κοινής γνώμης πάνω στο θέμα των δικαιωμάτων και της διεκδίκησης τους.

7. Αθλητισμός

Αυτές οι οργανώσεις είναι συνήθως τοπικού και περιφερειακού χαρακτήρα και έχει ως στόχο να εντάξει νέους ή μεγαλύτερους στο ερασιτεχνικό αθλητισμό.

8. Τέχνες και πολιτισμός

Εδώ, δραστηριοποιούνται οι Μ.Κ.Ο. που έχουν ως στόχο τον εκπολιτισμό και εξωραϊσμό μια συγκεκριμένης περιοχής είτε στην γενική

πολιτισμική ανάπτυξη μίας κοινωνίας είτε τέλος στην προβολή μίας συγκεκριμένης κουλτούρας και στην προώθηση της (Σκλιάς, 1998).

1.3.1 Μ.Κ.Ο. εθελοντικού χαρακτήρα

Στον εθελοντικό μη-κερδοσκοπικό Τομέα ανήκουν φορείς μη κυβερνητικοί όπως είναι η Εκκλησία Εθελοντικές Οργανώσεις και τα Φιλανθρωπικά σωματεία. Κατά κύριο λόγο πρόκειται για Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Το βασικό χαρακτηριστικό αυτού του τομέα είναι πως δεν ανήκουν σε δημόσιες υπηρεσίες. Οι εθελοντικές οργανώσεις μπορεί να είναι από πολύ μικρές μονάδες έως και πάρα πολύ μεγάλες. Κυρίως αναπτύσσουν δραστηριότητες σε τοπικό επίπεδο, ενώ υπάρχουν και άλλες που αναπτύσσουν σε Εθνικό και Διεθνές Επίπεδο. Οι φορείς αυτοί ιδρύονται από φυσικά πρόσωπα με βασικό κίνητρο το ηθικό αίσθημα προσφοράς προς τον πάσχοντα συνάνθρωπο (Σταθόπουλος, 2005).

Ο εθελοντισμός κατά κύριο λόγο στηρίζεται στην ηθική επιταγή και το χρέος κάθε ανθρώπου να βοηθήσει τον πλησίον. Εκφράζει τα αλτρουιστικά κίνητρα του κάθε ανθρώπου όταν βρίσκεται αντιμέτωπος με την οδύνη του συνανθρώπου του. Τα άτομα αυτά που συμμετέχουν προσφέρουν εθελοντική εργασία. Η εθελοντική εργασία προκύπτει ως ελεύθερη επιλογή χωρίς να υφίσταται εξαναγκασμός. (Σταθόπουλος, 2005).

Ο εθελοντισμός και η φιλανθρωπία περιλαμβάνουν δραστηριότητες οι οποίες δεν έχουν στόχο την βοήθεια σε φτωχούς και μη προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού. Αντίθετα η ελεημοσύνη αφορά αποκλειστικά ενέργειες και δωρεές που απευθύνονται σε εμπαθέστατους και αναξιοπαθόντα μέλη της κοινωνίας (Σταθόπουλος, 2005).

Μια άλλη μορφή φιλανθρωπίας στηρίζεται σε ιδιοτελείς σκοπούς με απώτερο όφελος την κοινωνική προβολή, τη δημοσιότητα, το κύρος που

συνοδεύει τη δωρεά ή την όποια άλλη φιλανθρωπική δραστηριότητα. (Σταθόπουλος, 2005).

Ο εθελοντικός τομέας είναι βέβαια πολύ πιο περιορισμένος από το δημόσιο τομέα αφού δεν έχει καλούς οικονομικούς πόρους. Με δεδομένη την ζήτηση κοινωνικώς υπηρεσιών στις βιομηχανικές και μεταβιομηχανικές κοινωνίες, δεν έχει θέση να καλύψει τη ζήτηση. Έχει παρατηρηθεί ότι οι εθελοντικές οργανώσεις δεν ενδιαφέρονταν να ανταποκριθούν στις ανάγκες των ασθενέστερων κοινωνικά και οικονομικά τάξεων. Τα μέλη των Διοικητικών Συμβουλίων των εθελοντικών οργανώσεων προέρχονται κατά κανόνα από επιχειρηματίες, επιτυχημένους δικηγόρους γιατρούς, τραπεζίτες αυτά δείχνουν έρευνες (Σταθόπουλος, 2005).

Επιπλέον, γεγονός είναι ότι η ανάπτυξη των εθελοντικών οργανώσεων θεωρείται αλληλοβοήθεια ως αντίβαρο στην γραφειοκρατική δυσκαμψία των προνοιακών φορέων του δημοσίου τομέα. Επίσης, οι εθελοντικές οργανώσεις δείχνουν περισσότερη ευαισθησία στις ανάγκες των ανθρώπων και γίνονται εναλλακτικοί φορείς κάλυψης αναγκών, σε αντίθεση με τους λιγότερο ευαίσθητους φορείς του δημοσίου. (Σταθόπουλος, 2005).

Το πεδίο παρέμβασης των φορέων του εθελοντικού τομέα είναι η παροχή υπηρεσιών σε άτομα με αναπηρίες, ηλικιωμένους, παιδιά, πρόσφυγες, μετανάστες, παλιννοστούντες, τσιγγάνους, μουσουλμάνους, φυλακισμένους/αποφυλακισμένους, μονογονεϊκές οικογένειες, θύματα σωματεμπορίας κ.λπ. (Σταθόπουλος, 2005).

Σημαντικός είναι ο ρόλος της Εκκλησίας στον τομέα της πρόνοιας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδας παρέχει υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και προστασίας σε σημαντικό βαθμό. Συμβάλλει θεωρητικά, στην ιδεολογική διαμόρφωση της έννοιας της καθολικής προσφοράς και ενεργοποίησης εθελοντών, με την παροχή ισχυρών ηθικών κινήτρων, και πρακτικά με την οργάνωση ενός αποκεντρωμένου και κατά κανόνα αυτοχρηματοδοτούμενου δικτύου κοινωνικής προσφοράς.

Η Εκκλησία της Ελλάδας διαθέτει σήμερα σε πλήρη λειτουργία περίπου 190 μονάδες προνομιακού χαρακτήρα ,ανοικτού και κλειστού τύπου: γηριατρικές μονάδες, ιδρύματα χρονίως ψυχικώς πασχόντων και ανιάτων, φοιτητικές εστίας ,οικοτροφεία, ορφανοτροφεία, νοσοκομεία, μονάδες παιδικής φροντίδας-παιδικούς σταθμούς και υλοποιεί διάφορα προγράμματα για την αντιμετώπιση διαφόρων προβλημάτων και κοινωνικών αναγκών (Σταθόπουλος, 2005).

Αυτό που παρατηρείται την τελευταία 20ετία είναι η δραστηριοποίηση σε πλέον εξειδικευμένους χώρους, όπως η βρεφική ηλικία με τη λειτουργία παιδικών σταθμών, η περίθαλψη χρόνιων πασχόντων, η περίθαλψη η αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη ατόμων με ψυχικά νοσήματα και με ειδικές ανάγκες, που απαιτούν εγκαταστάσεις με προδιαγραφές, εξειδικευμένο προσωπικό και υψηλό κόστος λειτουργίας (Καβουνίδης, 1999)

Αν και ο εθελοντισμός έχει μακρά ιστορία, εντούτοις στη χώρα μας είναι ακόμα περιορισμένος σε σχέση με άλλες χώρες της κοινότητας. Τα τελευταία χρόνια έκαναν την εμφάνιση τους πολλές μη κερδοσκοπικές οργανώσεις. Οι περισσότερες νεοσυσταθείσες μη κερδοσκοπικές οργανώσεις δεν βασίζονται τόσο σε εθελοντική εργασία, όσο σε έμμισθη εργασία και έχουν αναπτυχθεί χάρη στα χρηματοδοτούμενα προγράμματα της Βλέπουμε αποτέλεσμα να εμφανίζουν ορισμένα κοινά χαρακτηριστικά με τις ιδιωτικές κερδοσκοπικές οργανώσεις. Επειδή υπάρχει εξάρτηση για τη χρηματοδότηση του με κέντρα πολιτικής εξουσίας, πολλές φορές αναπτύσσονται πελατειακές σχέσεις για την εξυπηρέτηση πολιτικών συμφερόντων (Καβουνίδης, 1999)

Επιπλέον, την τελευταία δεκαετία πολλές εθελοντικές οργανώσεις, σωματεία και σύνδεσμοι αναφέρονται ως Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ). Οι ΜΚΟ αποτελούν μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές ενώσεις. Κατά κύριο λόγο, ιδρύονται σε εθελοντική βάση και συνδυάζουν την εθελοντική προσφορά με την πρόληψη έμμισθων υπαλλήλων, μάλιστα μπορούν να εμπλακούν σε δραστηριότητες που αποφέρουν κέρδη στην

οργάνωση χωρίς όμως τα κέρδη αυτά να μπορούν να διανεμηθούν στα μέλη ή στη διοίκηση (Σταθόπουλος 2005).

Στου εθελοντικούς φορείς προνοιακού χαρακτήρα ανήκουν οι ιδιωτικοί φορείς που παρέχουν εθελοντικές υπηρεσίες σε άτομα ή ομάδες και έχουν δικαίωμα εισαγωγής σε ένα Ειδικό Μητρώο Εθελοντικών μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

1.3.2 ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Σύμφωνα με τη Βάγια (1998) ο όρος εθελοντική εργασία νοείται ως όλα εκείνα τα έργα και οι ρόλοι που εκτελούνται από τους πολίτες με την ελεύθερη βούληση τους δίχως να έχουν κάποιο οικονομικό αντίκρισμα για την εθελοντική εργασία που προσφέρουν. Η εθελοντική εργασία πραγματοποιείται σε ατομική βάση ή συλλογική. Η εθελοντική ομάδα αναλαμβάνει πρωτοβουλία και δράση για τη διευθέτηση μιας κοινωνικής υπόθεσης στα πλαίσια ενός μη κυβερνητικού ή κρατικού οργανισμού, όπου οι εθελοντές συμβάλλουν στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών.

Οι Μ.Κ.Ο. για να εκπληρώσουν τους στόχους τους χρειάζονται εθελοντές. Οι εθελοντές οφείλουν να χαρακτηρίζονται από προθυμία και διάθεση για ανιδιοτελή προσφορά των υπηρεσιών τους και αυξημένο αίσθημα κοινωνικής αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας. Οι εθελοντικές οργανώσεις προσεγγίζουν τα άτομα που ενδιαφέρονται για εθελοντική εργασία μέσω ειδικών προγραμμάτων, στα οποία τους επιμορφώνουν και τους εκπαιδεύουν. Στην πορεία αναδεικνύεται ότι κάποιοι έχουν ειλικρινή και αληθινή επιθυμία να προσφέρουν στον συνάνθρωπο τους ενώ κάποιοι άλλοι προσδοκούν να εμπλουτίσουν τις δικές τους εμπειρίες από την προσφορά τους. Υπάρχουν και αυτοί που μέσω του εθελοντισμού διερευνούν τα προσωπικά τους ενδιαφέροντά στην προσπάθεια επιλογής επαγγέλματος ή προσπαθούν να συγκεντρώσουν προϋπηρεσία στο πλαίσιο αναζήτησης αμειβόμενης απασχόλησης. Σε όλες τις περιπτώσεις η εθελοντική συνεισφορά σε Μ.Κ.Ο. φανερώνει ενεργή πολιτεότητα (Σταθόπουλος, 2005).

1.3.3 ΒΑΣΙΚΟΙ ΡΟΛΟΙ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

Στο πλαίσιο του σύγχρονου καταμερισμού του έργου των τομέων κοινωνικής προστασίας ο εθελοντικός τομέας έχει τη δική του βαρύνουσα συμβολή. Οι βασικοί ρόλοι του εθελοντικού τομέα είναι τρεις. Αρχικά, ο πρώτος τομέας είναι ο δημιουργικός ρόλος του εθελοντικού τομέα, ο οποίος είναι ελεύθερος να καινοτομεί και να αναλαμβάνει προγράμματα και δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των ατόμων των οικογενειών καλύπτοντας βασικές ανάγκες επιβίωσης άλλα και άλλες σημαντικές ανάγκες. Τέτοιες ανάγκες θεωρούνται και οι ανάγκες της ανάπτυξης των ικανοτήτων του ατόμου να παίρνει αποφάσεις για τη ζωή του, να αναπτύσσει ικανότητες σχέσεις με το περιβάλλον και γενικότερα να μπορεί να λειτουργεί με ανεξαρτησία και ωριμότητα. Παράλληλα με την ανάπτυξη των ατόμων, οι εθελοντικές οργανώσεις πρέπει να συμβάλουν με το πρόγραμμα τους στην ανάπτυξη κοινοτήτων, οι οποίες έχουν την ικανότητα να παράγουν την αυτοβοήθεια, την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της κοινότητας. Οι εθελοντικές οργανώσεις με την παρουσία και τις δραστηριότητες τους κινητοποιούν ένα μεγάλο αριθμό εθελοντών, ευαισθητοποιούν την κοινή γνώμη σχετικά με τα κοινωνικά προβλήματα και επισημαίνουν την υποχρέωση κάθε πολίτη να συμβάλλει στην αντιμετώπιση τους.

Επιπλέον, οι εθελοντικές οργανώσεις πρέπει να ασκούν πίεση προς τους φορείς του δημόσιου τομέα. Όντας ανεξάρτητες από το δημόσιο τομέα, μπορούν και έχουν υποχρέωση να ασκούν κριτική και να συνηγορούν υπεύθυνα για την προώθηση αλλαγών στις δομές των κοινωνικών φορέων, ώστε να εξυπηρετούνται αποτελεσματικά οι μη προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού. Για να ασκήσουν αυτό τον ρόλο οι εθελοντικές οργανώσεις πρέπει να διατηρήσουν την οικονομική και θεσμική τους ανεξαρτησία τόσο από το δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό κερδοσκοπικό τομέα (Σταθόπουλος, 2005).

Στο δεύτερο ρόλο παροχής υπηρεσιών, ο εθελοντικός τομέας λειτουργεί συμπληρωματικά προς το δημόσιο τομέα. Ο εθελοντικός τομέας όσο και ο δημόσιος τομέας έχει ως στόχο την κάλυψη των ανθρώπινων αναγκών. Ο

εθελοντικός τομέας λειτουργεί υποβοηθητικά προς το δημόσιο τομέα προς την κύρια ευθύνη που έχει ο δημόσιος τομέας για την παροχή για την παροχή υπηρεσιών. Ο ρόλος του εθελοντικού τομέα είναι η κάλυψη των κενών, η επιπρόσθετη βοήθεια πέρα από τις παρεχόμενες βοήθειες του δημόσιου τομέα. Το ίδιο ισχύει και για το ρόλο του εθελοντικού τομέα όσον αφορά τις οικονομικές παροχές, σε σχέση με τον δημόσιο τομέα.

Η στρατηγική της επέκτασης των εθελοντικών οργανώσεων είναι χρήσιμη όχι μόνο για την κινητοποίηση και συμμετοχή του πολίτη στα κοινά αλλά και την μείωση του κόστους των δαπανών που απαιτούνται για τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων κοινωνικής προστασίας. Οι εθελοντικές οργανώσεις μπορούν να προσφέρουν συμπληρωματικές θέσεις προς τους επαγγελματίες. Η χρησιμοποίησή του συνεπώς δεν δημιουργεί προβλήματα ανεργίας για του επαγγελματίες.

Οι εθελοντές συνεργάζονται και παρακολουθούνται στην εκτέλεση των καθηκόντων τους από επαγγελματίες κοινωνικούς λειτουργούς, οι οποίοι έχουν την τελική ευθύνη την αξιοποίηση των εθελοντών. Οι εθελοντικές οργανώσεις, καθώς και οι άτυπες ομάδες αυτοβοήθειας χρησιμοποιούν τη δύναμη τους, την εμπειρία τους και τις γνωριμίες των μελών τους ώστε να λειτουργήσουν ως ομάδες πίεσης προς την κυβέρνηση για την προώθηση μέτρων κοινωνικής πολιτικής.

Οι εθελοντικές οργανώσεις έχουν τη δυνατότητα να κάνουν προγράμματα για τα οποία υπάρχει αβεβαιότητα ως προς το αποτέλεσμα. Μπορούν να διακινδυνεύσουν κάτι που μεν ο δημόσιος τομέας για πολιτικούς λόγους αδυνατεί να κάνει, ο δε κερδοσκοπικός τομέας αποφεύγει για λόγους οικονομικού κόστους. Επίσης, μπορούν να εξασφαλίσουν ποικιλία και ευελιξία ως προς τα προγράμματα, το προσωπικό, τις πολιτισμικές και θρησκευτικές προτιμήσεις των χρηστών (Σταθόπουλος, 2005).

Σχετικά με τη χρηματοδότηση του εθελοντικού τομέα, οι φορείς αυτοί αντλούσαν μέχρι πρόσφατα τα έσοδά τους από τους ίδιους πόρους (π.χ. ακίνητη περιουσία, από κληροδοτήματα, απο δωρεές, εράνους) αλλά και από έσοδα τα οποία προέρχονται από την παροχή υπηρεσιών από πολλές εθελοντικές οργανώσεις (Σταθόπουλος, 2005)

1.4 ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ Μ.Κ.Ο.

Η χρηματοδότηση των μη κυβερνητικών οργανώσεων κατηγοριοποιείται ως εξής:

1. Οι συνδρομές των μελών αποτελούν την συνηθέστερη πηγή χρηματοδότησης.
2. Χορηγίες: Σε αρκετές Μ.Κ.Ο. γίνεται συστηματική προσπάθεια εύρεσης χορηγών είτε στο χώρο των μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων είτε στο χώρο των διεθνών και ελληνικών ιδρυμάτων. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρείται μια σταθερά αυξητική τάση στον αριθμό των οργανώσεων, που ένα τμήμα των εσόδων τους προέρχεται από χορηγίες.
3. Εισπράξεις από εκδηλώσεις: Μια άλλη πιθανή πηγή χρηματοοικονομικών εισροών για τις Μ.Κ.Ο. είναι η οργάνωση και διεξαγωγή εκδηλώσεων με περιεχόμενο σχετικό με τον τομέα που καθεμία δραστηριοποιείται. Τέτοιες εκδηλώσεις είναι συνήθως συναυλίες, εκθέσεις έντυπου και οπτικού υλικού, εκδρομές, ξεναγήσεις κ.α.
4. Εισφορές από την κεντρική διοίκηση: Κατά τα τελευταία έτη έχει αρχίσει η συνεργασία και κατά επέκταση η χρηματοδότηση των ΜΚΟ από δημόσιους φορείς και από τα προγράμματα των κατά τόπους νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.
5. Εισφορές από την Ε.Ε.: Κατά τις δύο τελευταίες δεκαετίες η εταιρική σχέση μεταξύ των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Μ.Κ.Ο. έχει επεκταθεί σε όλους τους τομείς. Αυτή η διαδικασία προκύπτει από μια σειρά συνυφασμένων παραγόντων που έχουν σχέση με τις αλλαγές και τις εξελίξεις στο εσωτερικό των ίδιων των οργάνων της Ε.Ε. και τις εξελίξεις στο σύνολο των Μ.Κ.Ο. (Βάγια, 1998).

1.5 ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ: ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΕΣ

1.5.1 Ελληνική Εθνική Επιτροπή UNICEF

Η Ελληνική Επιτροπή της UNICEF ιδρύθηκε το 1977. Σκοπό έχει να ενημερώνει και να ευαισθητοποιεί τους πολίτες για τα προβλήματα των παιδιών στις αναπτυσσόμενες χώρες και για τη δράση και το έργο της UNICEF σε όλο τον κόσμο. Όσον αφορά την χρηματοδότηση της, διαθέτει τετράδια, σχολικές τσάντες, δώρα και κάρτες ώστε να ενισχύσει τα προγράμματα βοήθειας της UNICEF παγκοσμίως. Τα προγράμματα που εφαρμόζει αφορούν κυρίως την εκπαίδευση, την προστασία από το trafficking, και την κακοποίηση των παιδιών στην Ελλάδα. Επίσης, σε συνεργασία με εκπαιδευτικούς και το Υπουργείο Παιδείας εφαρμόζει προγράμματα Εκπαίδευσης για την Ανάπτυξη που ενημερώνουν τα παιδιά για τα δικαιώματά τους αλλά και την κατάσταση των παιδιών σε όλο τον κόσμο. Αποτελεί τη φωνή των παιδιών στην Ελλάδα (Unicef, 2014).

1.5.2 ActionAid

Η ActionAid ξεκίνησε την δράση της στην Ελλάδα το 1998. παγκοσμίως ξεκίνησε από τη Μεγάλη Βρετανία, στις αρχές της δεκαετίας του '70. Στόχο έχει την διαχρονική κάλυψη των αναγκών των πιο φτωχών κατοίκων του κόσμου μέσω της ενδυνάμωσής τους ώστε να διεκδικήσουν την αλλαγή με τις δικές τους δυνάμεις. Σημαντικά προγράμματα της είναι: α) Πολίτης του Κόσμου, β) Προγράμματα Άμεσης Προσέγγισης, γ) Ανάδοχος Παιδιού (δεν σημαίνει υιοθεσία, αλλά υποστήριξη ενός παιδιού και της οικογενείας του που έχει οικονομική ανάγκη), δ) E-shop (στο οποίο διατίθενται τα προϊόντα της ActionAid, τα έσοδα των οποίων ενισχύουν τα προγράμματα της) (ActionAid, 2008).

1.5.3 Ελληνικός ερυθρός σταυρός (Ε.Ε.Σ.)

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, αποτελεί τον μεγαλύτερο μη κυβερνητικό Οργανισμό, ο οποίος είναι κάτω από την εποπτεία των Υπουργείων Κοινωνικής Πρόνοιας και Οικονομικών. Ιδρύθηκε στις 10 Ιουνίου 1877, μάλιστα με πρωτοβουλία της Βασίλισσας Όλγας. Η ονομασία και το έμβλημα «Ερυθρός Σταυρός» προέκυψαν με την αναστροφή των χρωμάτων της σημαίας της Ελβετίας, προς τιμήν του οραματιστή του Κινήματος, Ερρίκου Ντυνάν, ενώ το 1929 υιοθετήθηκε ως ισότιμο έμβλημα η Ερυθρά Ημισέληνος.

Σημαντική είναι η ανθρωπιστική βοήθεια του συγκεκριμένου Μη Κυβερνητικού Οργανισμού σε περιόδους πολέμου και ειρήνης. Ομάδες πληθυσμού που είχαν και έχουν την βοήθεια του, είναι άνθρωποι που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική και κοινωνική κατάσταση, άτομα που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό, άτομα που ανήκουν στην τρίτη ηλικία, πρόσφυγες και μετανάστες. Μάλιστα, σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης στην Ελλάδα, η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων αναλαμβάνει τις διαδικασίες συνεννόησης με τους Εθνικούς Συλλόγους άλλων χωρών και με τα Διεθνή Όργανα του Κινήματος, προκειμένου να κινητοποιηθούν οι πόροι του εξωτερικού. Παράλληλα, φροντίζει για την προβολή σε διεθνές επίπεδο της δράσης του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού.

Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, έχει εδώ και χρόνια δυο βασικούς σκοπούς:

α) Σε περίοδο πολέμου να παρέχει η Στρατιωτική Υγειονομική Υπηρεσία τη νοσηλευτική περίθαλψη προς τους τραυματίες και την προστασία του άμαχου πληθυσμού και των θυμάτων πολέμου και β) σε περίοδο ειρήνης, να παρέχει την βοήθεια προς τα θύματα επιδημιών. Καθώς και ανθρωπιστική δραστηριότητα, σε συνεργασία βέβαια με κοινωνικούς και κρατικούς φορείς.

Η παρουσία και η αρωγή του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού σε σημαντικά ιστορικά γεγονότα τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό είναι διαχρονική. Αυτός ο οργανισμός έχει ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα και για αυτό, τον λόγο ήταν και θα είναι πάντα δίπλα στον άνθρωπο που έχει δυσκολίες στην ζωή του. (Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, 2007).

1.5.4 Γιατροί του Κόσμου

Η Μη Κυβερνητική Οργάνωση, Γιατροί του Κόσμου, ιδρύθηκαν το 1980 στην Γαλλία από τον Bernard Couchner, ο οποίος ήταν ένα από τους «*French Doctors*», μια ομάδα γιατρών, οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία, το 1968 αποφάσισαν να παρέχουν βοήθεια στο δράμα του λιμού της Μπιάφρα.

Αργότερα ίδρυσαν, την εθελοντική οργάνωση «*Medecins Du Monde*», όπου σημείο αναφοράς της ήταν ο άνθρωπος και η υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Από το 1989, εξαπλώθηκε σε πολλές χώρες όπως στην Γερμανία, Βέλγιο, Ισπανία, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Ολλανδία, Πορτογαλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Σουηδία, Ελβετία, Καναδάς, Ιαπωνία και Αργεντινή. Οι Γιατροί του Κόσμου, μέσα από το διεθνές δίκτυο που δημιούργησαν έθεσαν ως βασικό τους σκοπό, να αλλάξουν αυτόν τον κόσμο, ώστε να μην υπάρχει ο ανθρώπινος πόνος στις ζωές των ανθρώπων αλλά μόνο η χαρά.

Σημαντικό είναι ότι, οι Γιατροί του Κόσμου όπως και όλες οι Μ.Κ.Ο., δεν επηρεάζεται από καμία πολιτική εξουσία και δεν έχει καμία κομματική ή θρησκευτική δέσμευση αλλά μόνο σκοπό έχουν την προστασία του κόσμου από τον πόνο και την γιατρεία των ανθρώπων που την έχουν ανάγκη.

Οι Γιατροί του Κόσμου, δημιούργησαν αρκετές δομές και στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό. Συγκεκριμένα στην Ελλάδα με έδρα την Αθήνα, το Σεπτέμβριο του 2012 δημιουργήθηκε το πέμπτο Ανοιχτό Πολυιατρείο της Οργάνωσης στην πόλη της Πάτρας.

Το Ανοιχτό Πολυιατρείο της Οργάνωσης στοχεύει στην παροχή πρωτοβάθμιας περίθαλψης με τη δωρεάν παροχή φαρμάκων και την εξέταση από γιατρούς, από διαφορές ειδικότητες. Οι ωφελούμενοι από τους γιατρούς του κόσμου, κατά κύριο λόγο είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, ευάλωτες γυναίκες και ανασφάλιστοι.

Το ωράριο που το Πολυιατρείο της Οργάνωσης, είναι ανοιχτό καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή από τις 09:00 π.μ. έως τις 17:00 μ.μ. Η λειτουργία του Ανοιχτού Πολυιατρείου Πάτρας καλύπτεται μερικώς

από την χρηματοδότηση του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» (Γιατροί του κόσμου, 2010).

1.5.5 Praksis

Η PRAKSIS (Πρόγραμμα Ανάπτυξης, Κοινωνικής Στήριξης και Ιατρικής Συνεργασίας) είναι μια Μη Κυβερνητική Οργάνωση, η οποία αποτελείται από δύο Πολυιατρεία στην Αθήνα και Θεσσαλονίκη, τα Κέντρα Ημερήσιας Υποδοχής Αστέγων στην Αθήνα και τον Πειραιά και το Κέντρο Υποδοχής Ασυνόδευτων Ανηλίκων στην Πάτρα, την Αττική, την Κεντρική Μακεδονία και τη Μυτιλήνη, τα οποία προσφέρουν κατά κύριο λόγο εδώ και 18 χρόνια άμεση και δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, ψυχολογική και νομική υποστήριξη στις ακόλουθες πληθυσμιακές ομάδες: άπορους, ανασφάλιστους, νέο – αφιχθέντες αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες και μετανάστες, παλιννοστούντες, ασυνόδευτους ανηλίκους, παιδιά των φαναριών, αποφυλακισμένους, και σε άλλες ομάδες που έχουν βιώσει ή βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Επιπλέον, η Μη Κυβερνητική Οργάνωση PRAKSIS προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες προς τους εξυπηρετούμενους της. Οι σημαντικότερες υπηρεσίες είναι: νομική συμβουλευτική, υπηρεσίες υγιεινής, δωρεάν ιατρική, περίθαλψη, νομική συμβουλευτική, υπηρεσίες υγιεινής, δωρεάν ιατρική περίθαλψη, δωρεάν παροχή φαρμάκων, στέγαση, κινητές ιατρικές μονάδες, δραστηριότητες σε συνεργασία με την κοινότητα, συχνή ενημέρωση κοινότητας.

Όσον αφορά την Δημόσια Υγεία, από τον Ιούνιο του 2010, η PRAKSIS για να παρέμβει στην πρόληψη υλοποιεί το πρόγραμμα «Κινητή Μονάδα Ενημέρωσης και Εξέτασης για τον HIV», όπου μια εξοπλισμένη Κινητή Μονάδα, η οποία στελεχώνεται από άριστο καταρτισμένο επιστημονικό προσωπικό, ενημερώνει πληθυσμούς με μεγάλο κίνδυνο, ώστε να κάνουν γρήγορα και χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση το τεστ για τον HIV.

Τον Αύγουστο του 2011 η PRAKSIS με το Κέντρο Ημέρας ξεκίνησε το πρόγραμμα «*Drop in Center Πάτρας*», το οποίο κατά κύριο λόγο απευθύνεται σε ασυνόδευτα ανήλικα, παιδιά τρίτων χωρών, τα οποία, έφτασαν στην

Ελλάδα κάτω από δύσκολες συνθήκες, πολλές φορές με κίνδυνο της ζωής τους. Τα παιδιά αυτά θεωρούν την Ελλάδα ένα μεταβατικό στάδιο, ώστε να καταφέρουν αργότερα να φτάσουν στην Σουηδία ή Γερμανία. Βασικό σκοπό της συγκεκριμένης Μ.Κ.Ο. είναι η προστασία του μεταναστευτικού πληθυσμού, καθώς και η οικογενειακή επανένωση.

Το Κέντρο Ημέρας αποτελείται από μια άριστη εκπαιδευόμενη διεπιστημονική ομάδα. Συγκεκριμένα οι ειδικότητες που υπάρχουν είναι οι εξής : 1 ψυχολόγος, 1 ιατρός, 3 κοινωνικοί διαμεσολαβητές, 1 δικηγόρος, 4 κοινωνικοί λειτουργοί.

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού, είναι καθοριστικός, καθώς το ασυνόδευτο παιδί έρχεται σε πρώτη επαφή με τον κοινωνικό λειτουργό, κατά την διάρκεια της οποίας, γίνεται λήψη κοινωνικού ιστορικού και ταυτόχρονα δημιουργείται ο φάκελος του εξυπηρετούμενου στο αρχείο του Κέντρου Ημέρας. Επιπλέον, ο κοινωνικός λειτουργός, είναι το πρόσωπο αναφοράς για τους εξυπηρετούμενους, καθώς μαζί προσπαθούν να δημιουργήσουν μια σχέση εμπιστοσύνης. Βέβαια, όλες οι ειδικότητες παρέχουν στους εξυπηρετούμενους στήριξη σε ψυχοκοινωνικά ζητήματα που τους αφορούν. Το Κέντρο Ημέρας παρέχει στους ωφελούμενους συμβουλευτική, δυνατότητα χρήσης λουτρού και πλυντηρίων, καθαρό ρουχισμό, ιατρείο πρωτοβάθμιας περίθαλψης γενικής ιατρικής, καθώς και δυνατότητα ανάπαυσης, ροφήματα και γεύμα, χρήση Διαδικτύου.

Στο πλαίσιο του προγράμματος, λειτουργούν και τα Κέντρα Φιλοξενίας σε Αθήνα και Πάτρα, με την συνεργασία του PRAKSIS με τον Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό, ώστε να παρέχουν προστασία και φιλοξενία σε ευάλωτες ομάδες. Συγκεκριμένα το Κέντρο Φιλοξενίας στην Πάτρα, έχει την δυνατότητα να φιλοξενήσει, μέχρι 40 άτομα δηλαδή τριάντα (30) ασυνόδευτους ανήλικους και σαράντα (40) άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (μονογονεϊκές οικογένειες, μητέρες με παιδιά), αιτούντων άσυλο. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι καθώς και οι ευάλωτες ομάδες παραπέμπονται στα Κέντρα Φιλοξενίας μέσω του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.) ενώ για τους ασυνόδευτους ανηλίκους η παραπομπή γίνεται με τη συνεργασία της Εισαγγελίας Ανηλίκων.

Οι υπηρεσίες που προσφέρει το Κέντρο Φιλοξενίας στους ασυνόδευτους ανηλίκους και στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού είναι: κάλυψη βασικών αναγκών διαβίωσης (στέγη, σίτιση, υγεία, εκπαίδευση), ψυχοκοινωνική στήριξη, νομική κάλυψη, ιατροφαρμακευτική και νοσηλευτική στήριξη, κοινωνικός διαμεσολαβητής, υπηρεσίες συνοδείας, προετοιμασία για την αγορά εργασίας, εκμάθηση ελληνικών.

Τέλος, η χρηματοδότηση του έργου παρέχεται κυρίως από το Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία) μέσω του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (Praksis, 2014).

1.5.6 Το Χαμόγελο Του Παιδιού

Το Χαμόγελο του Παιδιού, ιδρύθηκε το 1995 «από ένα παιδί για όλα τα παιδιά». Το όνομα αυτού του παιδιού, είναι Ανδρέας, ο οποίος είχε γράψει στο ημερολόγιο του το Νοέμβριο 1995 τα παρακάτω «Όλοι ξέρουμε, συζητάμε για κάτι παιδιά στους δρόμους που τους λείπει το χαμόγελο. Τους λείπει το χαμόγελο γιατί δεν έχουν λεφτά, δεν έχουν παιχνίδια, δεν έχουν φαί και μερικά δεν έχουν καν γονείς. Σκεφτείτε λοιπόν και αφήστε τα λόγια, ας ενωθούμε όλοι και ας δώσουμε ό,τι μπορούμε στα φτωχά άσπρα και μαύρα παιδάκια. Όλα παιδιά είναι και αξίζουν ένα χαμόγελο. Αυτός ο σύλλογος θα λέγεται Το Χαμόγελο του Παιδιού. Ελάτε λοιπόν να βοηθήσουμε. Αν ενωθούμε όλοι θα τα καταφέρουμε».

Το Χαμόγελο του Παιδιού, είναι μία Μ.Κ.Ο., η οποία βοηθάει τα παιδιά που το έχουν ανάγκη. Βέβαια, ο οργανισμός βοηθάει με έργα και δεν μένει στα λόγια, ώστε να υλοποιήσει τον στόχο του, αφού έχει καταφέρει μέχρι τώρα να αντιμετωπίζει πολλά από τα προβλήματα των παιδιών. Επιπλέον, ο οργανισμός μέσα από τα σπίτια του και τα γραφεία του, τα οποία είναι τοποθετημένα σε πολλές πόλεις της Ελλάδας (Πάτρα, Αθήνα, Κέρκυρα, Θεσσαλονίκη, Κόρινθο, Πύργος, Χαλκίδα, Τρίπολη).

Επιπλέον το Χαμόγελο του Παιδιού υλοποιεί κάποια βασικά προγράμματα όπως είναι : Εθνική τηλεφωνική γραμμή για τα παιδιά ΣΟΣ 1056, 116000 Ευρωπαϊκή Γραμμή για τα εξαφανισμένα παιδιά, Amber Alert Hellas, Εθνικό Κέντρο για τα εξαφανισμένα και υπό εκμετάλλευση παιδιά, Τα σπίτια του

Χαμόγελο Του Παιδιού, Στήριξη παιδιών με προβλήματα διαβίωσης, Στήριξη παιδιών με προβλήματα υγείας, Υποστήριξη παιδιών στα νοσοκομεία, Κινητές Ιατρικές Μονάδες, Κοινωνική και ψυχολογική στήριξη παιδιών, Προληπτική Ιατρική, Ενημέρωση παιδιών, γονέων και εκπαιδευτικών, Δημιουργική Απασχόληση στα αεροδρόμια, Κέντρο Νοτιοανατολικής Ευρώπης για τα εξαφανισμένα και υπό εκμετάλλευσης παιδιά, Σπίτι παιδιών με ογκολογικά προβλήματα.

Μια βασική υπηρεσία - παροχή του εθελοντικού οργανισμού, είναι «*Τα σπίτια του*», τα οποία φιλοξενούν παιδιά μετά από εισαγγελική απόφαση, όπου διαπιστώνεται η ακαταλληλότητά του οικογενειακού περιβάλλοντος διαβίωσης για το παιδί.

Για αυτό τα σπίτια του Χαμόγελου του παιδιού, προσφέρουν στα παιδιά, την φροντίδα, την αγάπη και όλη την στοργή που τους στέρησαν οι οικογένειες τους. Βέβαια, αυτό πετυχαίνεται με την βοήθεια της άριστης εκπαιδευμένης επιστημονικής ομάδας, η οποία απαρτίζεται από τις εξής ειδικότητες: κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, παιδαγωγοί. Ειδικότητες δηλαδή που έχουν την ικανότητα να μην στέκονται στην ειδικότητα του επαγγέλματος τους, αλλά αντίθετα να είναι έτοιμοι με κάθε τρόπο να προσφέρουν αγάπη και στοργή, ώστε αυτά τα απροστάτευτα παιδιά να καταφέρουν να γίνουν ενήλικοι με πολλά χαμόγελα και έτοιμοι να κάνουν τα όνειρα τους πραγματικότητα.

Καθοριστικό ρόλο έχουν οι εθελοντές, οι οποίοι με την επιθυμία και την υπευθυνότητα τους, βοηθούν στο έργο του εθελοντικού οργανισμού. Επίσης, τα σπίτια φιλοξενίας του οργανισμού, δεν χρηματοδοτούνται από το κράτος αλλά κυρίως από ιδιωτικές πρωτοβουλίες και από διάφορες εκδηλώσεις και από προσφορές εταιρειών. Σημαντική είναι όμως, η συμβολή είτε μικρή είτε μεγάλη, του κάθε ανθρώπου για αυτά τα παιδιά, ώστε να μην βρεθούν για δεύτερη φορά μόνα τους.

Τέλος, η χρηματοδότηση του «Χαμόγελο Του Παιδιού» γίνεται από συνδρομές και δωρεές φίλων, χορηγίες και έσοδα από διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Μάλιστα, τα οικονομικά στοιχεία του ελέγχονται από την Ernst & Young. Σημαντικό είναι ότι, από το 1 ευρώ που προσφέρεται στον

Οργανισμό, τα 90 λεπτά αξιοποιούνται αποκλειστικά για τον κύριο σκοπό του εθελοντικού οργανισμού, δηλαδή, την προστασία των παιδιών οποιαδήποτε ηλικίας, ώστε να μεγαλώσουν σε ένα κατάλληλο περιβάλλον, το οποίο θα τα βοηθήσει να πραγματοποιήσουν τα όνειρα του (Χαμόγελο του παιδιού, 2011).

1.5.7 ΦροντίΖΩ

Το «ΦροντίΖΩ» είναι μία μη κυβερνητική οργάνωση, που αντικείμενο της έχει την φροντίδα και την κατάρτιση ατόμων που βρίσκονται σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες (ηλικιωμένους, άτομα με ειδικές ανάγκες). Οι βασικοί στόχοι της συγκεκριμένης μη κυβερνητικής οργάνωσης είναι: η έρευνα, η δημιουργία, η εφαρμογή προγραμμάτων, η εξασφάλιση μιας καλύτερης διαβίωσης, στα άτομα που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες. Την τελευταία δεκαετία, με επίκεντρο και στόχο την απόκτηση εξειδικευμένης γνώσης στον τομέα βοήθειας των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, το Φροντίζω συμμετέχει σε προγράμματα μέσω των οποίων υλοποιεί τους στόχους τους (Φροντίζω, 2014).

1.5.8 Κιβωτός της Αγάπης

Η «Κιβωτός της Αγάπης» ιδρύθηκε στις 9 Αυγούστου του 1971 στην αίθουσα της ομοσπονδίας επαγγελματιών και βιοτεχνών της Πάτρας. Εικοσιτέσσερις πατρινοί πολίτες με την καθοδήγηση του Αρχιμανδρίτη Ιάκωβου Λιαρομάτη αποφάσισαν ομόφωνα τη σύσταση Φιλανθρωπικού Σωματείου με την επωνυμία «Κιβωτός Αγάπης». Η πληθυσμιακή ομάδα που δέχεται το ίδρυμα είναι παιδιά που πάσχουν από βαριά σωματικά και νοητικά προβλήματα. Το ηλικιακό όριο είναι από 1 - 18 ετών. Το ίδρυμα παρέχει κλειστή περίθαλψη στα παιδιά. Λειτουργούν ομάδες λογοθεραπείας και εργοθεραπείας. Μάλιστα στα παιδιά παρέχεται εκπαίδευση από ειδικά σχολεία της Πάτρας. Ο κοινωνικός λειτουργός, δημιουργεί το φάκελο του κοινωνικού ιστορικού των παιδιών. Επίσης, είναι υπεύθυνος για την εγγραφή των παιδιών στο ειδικό σχολείων και έχει έμμεση ενημέρωση και επικοινωνία με τους δασκάλους τους για τις επιδόσεις τους. Παράλληλα, ασχολείται με την έκδοση βιβλιαρίου υγείας του κάθε παιδιού και τα συνοδεύει για εξετάσεις ή νοσηλεία στο νοσοκομείο όταν χρειαστεί.

Ασχολείται με όλες τις μεθόδους κοινωνικής εργασίας που είναι: η κοινωνική εργασία με άτομο, κοινωνική εργασία με ομάδες και κοινωνική εργασία με κοινότητα. Είναι υπεύθυνος για τις εκδηλώσεις και τις δράσεις που γίνονται εκτός και εντός της δομής (Κιβωτός Αγάπης, 2009).

1.5.9 Σύλλογος για την Ψυχική Υγεία (Σ.Ο.Ψ.Υ.)

Ο Σ.Ο.Ψ.Υ. ιδρύθηκε το 1993 στην Αθήνα με την βοήθεια της Πανεπιστημιακής Ψυχιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Κοινοτικού Κέντρου Ψυχικής Υγιεινής του Βύρωνα - Καισαριανής. Στην Πάτρα ιδρύθηκε το 2003. Ο Σ.Ο.Ψ.Υ. απευθύνεται σε άτομα που πάσχουν από ψυχικές ασθένειες και ήταν για χρόνια απομονωμένα από την κοινωνία είτε κλεισμένοι μέσα στο σπίτι τους είτε σε κάποιο νοσοκομείο. Οι ανάγκες που καλύπτει ο Σ.Ο.Ψ.Υ. είναι κυρίως η κοινωνικοποίηση των ατόμων που πάσχουν από κάποια ψυχική ασθένεια. Επίσης, στοχεύει στην συνεργασία και επικοινωνία ατόμων με κοινές εμπειρίες. Επιδιώκει αυτά τα άτομα να σταματήσουν να βαδίζουν μόνοι τους και να ενωθούν με άλλους, που πάσχουν από τις ίδιες ασθένειες, ώστε να υπερασπιστούν όλοι μαζί τα κοινά δικαιώματά τους. Η καταπολέμηση του κοινωνικού ρατσισμού που υφίστανται οι ασθενείς ψυχικής υγείας, η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για την ψυχική ασθένεια και η κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση των ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα είναι μερικοί στόχοι της Μ.Κ.Ο.. Στον Σ.Ο.Ψ.Υ. λειτουργούν διάφορες ομάδες για τα μέλη, όπως είναι ομάδες αυτοβοήθειας – υποστήριξης, δημιουργικής απασχόλησης, ψυχοεκπαίδευσης, συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού. Τέλος, ο Σ.Ο.Ψ.Υ. διοργανώνει ημερίδες, σεμινάρια για την ψυχική ασθένεια και εκπαιδευτικές και ψυχαγωγικές εκδρομές για τα μέλη της (ΣΟΨΥ,2013).

1.5.10 ΑγκαλιάΖΩ

Η μη κυβερνητική οργάνωση , Κατά τού Καρκίνου Αγκαλιάζω ιδρύθηκε το 1976 με σκοπό τότε την ηθική και οικονομική στήριξη των απόρων ασθενών με καρκίνο που νοσηλεύονταν στο Νοσοκομείο «Μεταζά». Στην Πάτρα η μη κυβερνητική οργάνωση ιδρύθηκε το 2001. Απευθύνεται σε όλο τον πληθυσμό για την ενημέρωση της έγκαιρης διάγνωσης του καρκίνου και για την παροχή ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης στους ογκολογικούς ασθενείς στην περιοχή του νομού Αχαΐας. Η επιστημονική του επιτροπή απαρτίζεται από ιατρούς, επαγγελματίες υγείας και κοινωνικούς λειτουργούς. Τα προγράμματα, τα οποία έχει η συγκεκριμένη μη κυβερνητική οργάνωση είναι: Εκπαίδευση εθελοντών, ενημέρωση για την Έγκαιρη Διάγνωση, ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, ενδονοσοκομειακής υποστήριξης, εκπαίδευσης στη αυτοεξέταση μαστού. Τέλος, δημιουργεί κοινωνικές εκδηλώσεις για τα μέλη (Αγκαλιάζω, 2014).

1.6 ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Η έμφαση που αποδίδεται στις μη κυβερνητικές οργανώσεις βρίσκεται σε άμεση συνάρτηση με τη θεωρητική προσέγγιση που κανείς υιοθετεί για να εξηγήσει την πολιτική και κοινωνική πραγματικότητα (Σκλιάς και συν, 2002).

Οι Μ.Κ.Ο. συγκαταλέγονται στις «ομάδες πίεσης», σε εκείνες δηλαδή τις ενώσεις που χαρακτηρίζονται από οργάνωση και έχουν ως βασικό σκοπό την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων χωρίς να επιδιώκουν όμως την κατάκτηση της εξουσίας. Αυτή είναι ουσιαστικά και η βασική τους διαφορά από τα πολιτικά κόμματα, τα οποία στοχεύουν στην απόκτηση της ισχύος ενώ οι ομάδες πίεσης κύριο στόχο έχουν μόνο τον επηρεασμό της εξουσίας. (Μαυρογορδάτος, 2001).

Οι βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις των μη κυβερνητικών οργανώσεων χωρίζονται σε τρεις βασικές κατηγορίες, οι οποίες είναι οι παραδοσιακές και οι αναθεωρητικές. Σύμφωνα με τις παραδοσιακές θεωρίες, το κράτος θεωρείται ως σημαντικός φορέας δράσης. Η βασική θεωρία της κατηγορίας των παραδοσιακών θεωριών είναι η ρεαλιστική. Αντίθετα οι αναθεωρητικές προσεγγίσεις επιτρέπουν την χαλάρωση του κρατοκεντρικού μοντέλου, το οποίο κυριαρχεί στην παραδοσιακή θεωρία, την νομιμοποίηση της δράσης των μη κυβερνητικών οργανώσεων καθώς και την απόκτηση θεωρητικού υπόβαθρου. Με αποτέλεσμα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, να γίνουν σημαντική τρίτη δύναμη στο κράτος. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις δεν αποσκοπούν στην απόκτηση εξουσίας αλλά απαιτούν ρόλο και πεδίο δράσης σε ζητήματα που η ίδια πολιτεία χρειάζεται τους πολίτες (Ηφαιστος, 2003)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η επιστήμη της κοινωνικής εργασίας ξεκινά από την ιουδαϊκή και τη χριστιανική θρησκεία ως φιλανθρωπία. Ξεπρόβαλε αρχικά, για να αντιμετωπίσει προβλήματα που είχαν οι άνθρωποι λόγω πολέμων, φυσικών καταστροφών και εκβιομηχάνισης. Δηλαδή, από την ανάγκη να ληφθούν μέτρα και τα άτομα να δραστηριοποιηθούν και να προβούν σε ενέργειες για όσους χρειάζονται πραγματικά βοήθεια. Πρωτεργάτες σε αυτό το έργο ήταν οι λεγόμενοι «φιλικόι επισκέπτες» δηλαδή, γυναίκες της Αγγλίας του 1800 που πρόσφεραν αφιλοκερδώς υλική βοήθεια σε άπορες οικογένειες, αργότερα συγκροτήθηκαν πιο οργανωμένα και το 1870 δημιούργησαν φιλανθρωπικές οργανώσεις. Ακόμη, μετά από χρόνια, το 1898, ιδρύθηκε στην Νέα Υόρκη Σχολή Φιλανθρωπίας που σήμερα είναι η Σχολή Κοινωνικής Εργασίας του Πανεπιστημίου Κολούμπια. Μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα οι φιλικόι επισκέπτες αντικαταστάθηκαν από αμειβόμενο προσωπικό και μία από τις σημαντικότερες κινήσεις της περιόδου του 1900 ήταν η κίνηση κοινωνικής αποκατάστασης που παρείχε στέγαση, σίτιση και υποστήριξη. Έτσι λοιπόν η κοινωνική εργασία σημείωσε σημαντικές παρεμβάσεις τόσο στο άτομο όσο και στις ομάδες και την κοινότητα. Στην Ελλάδα η κοινωνική εργασία εφαρμόστηκε το 1950 από εκπαιδευμένους κοινωνικούς λειτουργούς όπου σταδιακά με την σύσταση κοινωνικών υπηρεσιών απασχολούνταν σε φορείς για τους πρόσφυγες, για τους φυλακισμένους κ.λπ. Στην διαχρονική της εξέλιξη συνέβαλλαν επιπλέον σημαντικοί δημογραφικοί παράγοντες (αύξηση του αριθμού των παιδιών, των ηλικιωμένων), οικονομικοί παράγοντες (αύξηση ανέργων, άνοδος βιοτικού επιπέδου), επιδημιολογικοί παράγοντες (νέες ασθένειες όπως το AIDS και νοσήματα), η εκβιομηχάνιση (εσωτερική μετανάστευση, μεγάλα αστικά κέντρα) κοινωνικοί και πολιτιστικοί παράγοντες (μονογονεϊκές οικογένειες, διαζύγια, ομοφυλοφιλικές σχέσεις, υιοθεσίες) και η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Όσον αφορά την εκπαίδευση στην

κοινωνική εργασία από το 1985 μέχρι σήμερα ανήκει στην τριτοβάθμια τεχνολογική εκπαίδευση με την λειτουργία Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας στις Σχολές Επαγγελμάτων Υγείας και Πρόνοιας των Α.Τ.Ε.Ι. στην Αθήνα και το Ηράκλειο. Τέλος, η άσκηση του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού σήμερα ορίζεται από το Π.Δ. 23/30.1.1992 (Καλλινικάκη, 1998).

2.2 ΑΞΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κοινωνική εργασία βασίζεται σε αξίες όπως «τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλλαγής». Αυτές οι αξίες αποτελούν τη βάση για την άσκηση του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού και καθοδηγούν τις οργανωμένες ενέργειες που ακολουθεί ο κοινωνικός λειτουργός σε κάθε υπόθεση. Σχεδόν σε όλα τα κείμενα της θεωρίας και πρακτικής της κοινωνικής εργασίας αλλά και στα κείμενα των διεθνών κωδίκων δεοντολογίας, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην αξία της μοναδικότητας που έχει κάθε προσωπικότητα. Ο κοινωνικός λειτουργός οφείλει να σέβεται αυτή την αξία και να υπερασπίζεται τα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες κάθε ατόμου (Καλλινικάκη, 1998:43).

Οι προσωπικές αξίες του κοινωνικού λειτουργού επηρεάζουν τις απόψεις του για τον εξυπηρετούμενο, τον τρόπο παρέμβασής του για την επίλυση των προβλημάτων και τον σεβασμό που δείχνει απέναντι στον εξυπηρετούμενο αλλά και στις αξίες που πρεσβεύει το επάγγελμά του. Δύο βασικές αξίες που διακρίνουν το επάγγελμα του είναι η αυτογνωσία και η ευσυνειδησία. Ο κοινωνικός λειτουργός βασίζεται στις γνώσεις του για την θεωρία και τις αξίες της κοινωνικής εργασίας, στις αντιλήψεις του για το καλό και το κακό που έχει ορίσει η κοινωνία και τέλος, στα χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς του. Επομένως, πρέπει να έχει αυτογνωσία των επιρροών που δέχεται από τους παραπάνω παράγοντες, να γνωρίζει τις προσωπικές του αξίες και σε ποιο βαθμό καθορίζουν τις ενέργειές του. Η αυτογνωσία προσφέρει στον κοινωνικό λειτουργό την ικανότητα να μην εμπλέκεται συναισθηματικά στην υπόθεση που χειρίζεται, να κρατά ουδέτερη στάση και να είναι αντικειμενικός στην εξέταση και αξιολόγησή της (Καλλινικάκη, 1998). Παράλληλα, οφείλει να είναι ευσυνείδητος έχοντας βαθιά επίγνωση της ευθύνης που φέρει και να γνωρίζει ότι πολλές φορές χρειάζεται να παραμερίσει τις ατομικές πεποιθήσεις για την προσφορά του κοινωνικού έργου. Η γνώση της σημαντικότητας του συγκεκριμένου κοινωνικού έργου είναι ένα βασικό εφόδιο που οφείλουν να

διαθέτουν όλοι οι επαγγελματίες κοινωνικοί λειτουργοί (Μαρκοπούλου, 1995).

Μία επιπλέον αξία που χαρακτηρίζει το επάγγελμα των κοινωνικών λειτουργών είναι η υπευθυνότητα ή η αίσθηση του καθήκοντος. Η ανεύθυνη στάση και η αναβλητικότητα δημιουργεί προβλήματα στη συνεργασία του κοινωνικού λειτουργού με τον εξυπηρετούμενο. Γι αυτό ο κοινωνικός λειτουργός πρέπει να είναι προετοιμασμένος και να αναλαμβάνει δράση όσο πιο σύντομα γίνεται για την διευθέτηση του προβλήματος. Ακόμα, οι ενέργειές του πρέπει να διακρίνονται από προσοχή ιδιαίτερα όταν τίθενται θέματα υγείας και ακεραιότητας. Πρόσθετες αξίες και απαραίτητα εφόδια για τον επαγγελματία κοινωνικό λειτουργό είναι η θέληση, η υπομονή, η κατανόηση και η ψυχραιμία (Malcolm, 1991).

Εκτός από τις προαναφερόμενες αξίες, οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να συνεργάζονται με τους υπόλοιπους συναδέλφους τους για την αποτελεσματικότερη απόδοση της παρέμβασης στο πρόβλημα. Συνεργασία πρέπει να υπάρχει και με τους επαγγελματίες άλλων ειδικοτήτων όπου κρίνεται απαραίτητο και αφορά την υπόθεση που αναλαμβάνουν. Ο ανταγωνισμός και η εγωιστική συμπεριφορά μόνο αρνητικά αποτελέσματα μπορούν να επιφέρουν ενώ η δικαιοσύνη, η ευγένεια και ο σεβασμός αποτελούν αξίες που οι κοινωνικοί λειτουργοί υποχρεούνται να ακολουθήσουν (Μαρκοπούλου, 1995).

Σύμφωνα με τον συγγραφέα Αλεξιάδη (2000) οι επαγγελματίες κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να τηρούν αρχές ή ειδικά καθήκοντα απέναντι στους εξυπηρετούμενους, τα οποία είναι:

- α) Ο σεβασμός στην προσωπικότητά τους, η διαφύλαξη της αξιοπρέπειάς τους, η προστασία και η ικανοποίηση των δικαιωμάτων τους.
- β) Η αναγνώριση της διαφορετικότητας κάθε ατόμου και η αποδοχή του δικαιώματος να αποφασίζουν για τις υποθέσεις που τους αφορούν. Ταυτόχρονα να τους ενθαρρύνουν να αναλαμβάνουν τις ευθύνες των πράξεών τους, να εκμεταλλεύονται τις δυνατότητές τους και να βρίσκουν λύσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων τους.

- γ) Η πλήρης ενημέρωση για το περιεχόμενο, τα χρονικά πλαίσια και τους όρους της συνεργασίας καθώς και η παροχή των υπηρεσιών με αντικειμενικά κριτήρια ώστε να δημιουργηθεί μία επαγγελματική σχέση που θα στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη.
- δ) Η συλλογή πληροφοριών που αφορούν τον εξυπηρετούμενο μόνο όταν έχουν σχέση με το πρόβλημα για το οποίο απευθύνθηκε στην Κοινωνική Υπηρεσία και αφού κριθούν απαραίτητα για τη διεξαγωγή της διάγνωσης και τη λήψη μέτρων.
- ε) Η τήρηση της εχεμύθειας σε ιδιωτικά απόρρητα των εξυπηρετούμενων καθώς και η διατήρηση του απορρήτου των εγγράφων στοιχείων που φυλάσσονται στην Υπηρεσία. Εάν ο κοινωνικός λειτουργός κληθεί ως μάρτυρας από δικαστική ή άλλη Αρχή σε θέματα που οφείλει να τηρήσει εχεμύθεια, πρέπει να γνωστοποιεί την ιδιότητά του και την υποχρέωσή του απέναντι στο ιδιωτικό απόρρητο. Μόνο σε περίπτωση που υπάρχει κίνδυνος για τη σωματική και ψυχική ακεραιότητα ενός ατόμου, ο κοινωνικός λειτουργός μπορεί να γνωστοποιήσει πληροφορίες και γεγονότα.
- στ) Η άρνηση σε οποιαδήποτε δωροδοκία και εξασφάλιση προσωπικών συμφερόντων σε βάρος των εξυπηρετούμενων.

Οι παραπάνω αρχές καθορίζουν το έργο της κοινωνικής εργασίας. Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν την υποχρέωση να γνωρίζουν πόσο σημαντικές είναι και να τις τηρούν. Εξάλλου, οι αρχές αποτελούν το σύνδεσμο της επαγγελματικής σχέσης ανάμεσα στους κοινωνικούς λειτουργούς και στα άτομα που δέχονται τις υπηρεσίες τους. Η παροχή των υπηρεσιών στηρίζεται στην συνεργασία και των δύο πλευρών και επιτυγχάνεται με τη σύμφωνη γνώμη των ενδιαφερόμενων και τη διακριτική συμβολή των κοινωνικών λειτουργών (Malcolm, 1991).

Οι κοινωνικοί λειτουργοί έρχονται αντιμέτωποι με εξαιρετικά απαιτητικά και πολυδιάστατα προβλήματα. Επομένως, είναι αναγκασμένοι να εφαρμόζουν διαφορετικές στρατηγικές και πρακτικές και ταυτόχρονα να αναλαμβάνουν πολλούς ρόλους. Έχουν το δικαίωμα να ακολουθούν όποιο

τρόπο θεωρούν πιο κατάλληλο και αποτελεσματικό για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων, όμως οφείλουν σε κάθε περίπτωση να τηρούν συγκεκριμένους δεοντολογικούς κώδικες (Μπουρίκος και Σταθόπουλος, 1999. Καλλινικάκη, 1998).

2.3 ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο στόχος στον οποίο επικεντρώνεται η κοινωνική εργασία είναι τριπλός: το άτομο, το περιβάλλον και η μεταξύ τους σχέση αλληλεπίδρασης. Αναζητά δηλαδή τα αίτια που παρεμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των μερών και θέτουν σε κίνδυνο την σχέση τους. Κρίνεται απαραίτητο να διευκρινιστεί η διαφορά κοινωνικής εργασίας με άτομο, με ομάδες και με κοινότητα για την καλύτερη κατανόηση των όρων και των στόχων των συγκεκριμένων μεθόδων (Κατσορίδου-Παπαδοπούλου, 2002).

Στην κοινωνική εργασία με άτομο (Κ.Ε.Α.) ο κοινωνικός λειτουργός έχει να κάνει με το άτομο και τις προσωπικές ανάγκες του εξυπηρετούμενου είτε αυτός προσέρχεται σε μια υπηρεσία ή σε κάποιο πρόγραμμα. Σε αυτό το σημείο, η επαγγελματική σχέση που αναπτύσσεται μεταξύ ατόμου και του κοινωνικού λειτουργού είναι το κύριο μέσο βοήθειας για την κοινωνική εργασία η οποία εμπλέκει στην εφαρμογή της το περιβάλλον για την αποτελεσματικότερη λύση ενός ατομικού προβλήματος (Κατσορίδου-Παπαδοπούλου, 2002). Ενώ στην κοινωνική εργασία με ομάδες (Κ.Ε.Ο.) ο επαγγελματίας δίνει έμφαση στο περιεχόμενο των διαδικασιών μέσα στην ομάδα και προσπαθεί μέσα από τις αλληλεπιδράσεις του κάθε μέλους να επιφέρει αλλαγές στις σχέσεις και στις συμπεριφορές που θα βοηθήσουν τα άτομα να εξελιχθούν και να αντιμετωπίσουν τυχόν προβλήματα και δυσκολίες. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν στρέφει την προσοχή της στις ανάγκες του ατόμου αλλά το ενδιαφέρον της επικεντρώνεται στους περιορισμούς, τις ικανότητες και τις ανάγκες του ατόμου μέσα στην ομάδα. Η επαγγελματική σχέση και η συνεργασία βέβαια του κοινωνικού λειτουργού τόσο με τα άτομα όσο και με τα μέλη της κοινότητας αποτελεί σημαντικό βοηθητικό παράγοντα (Καλλινικάκη, 1998. Ζωγράφος, 2002). Και η τρίτη μέθοδος, στην κοινωνική εργασία με κοινότητα (Κ.Ε.Κ.) το ενδιαφέρον του κοινωνικού λειτουργού επικεντρώνεται στην αλλαγή της δομής και των συνθηκών που βρίσκονται τα άτομα μέσα στην κοινότητα και μπορεί να αποτελέσουν το εμπόδιο για την λειτουργική ικανότητα των κατοίκων αλλά και της κοινότητας. Βοηθητικός παράγοντας για την επιτυχία

εξέλιξή της και την απομάκρυνση των εμποδίων είναι η επαγγελματική σχέση που δημιουργείται μεταξύ κοινωνικού λειτουργού και των ατόμων στο σύνολό τους. Επίσης, είναι οι τεχνικές και οι δεξιότητες που χρησιμοποιεί ο κοινωνικός λειτουργός και τον βοηθούν να κατανοήσει τις ανάγκες και τα κίνητρα των ατόμων, τις αδυναμίες και τις ικανότητες των ομάδων για την επίλυση των προβλημάτων από τα μέσα που διαθέτει η ίδια η κοινότητα. Δηλαδή μέσα από μια διαδικασία κινητοποίησης και βοήθειας της κοινότητας προσπαθεί να κάνει τα άτομα να αντιληφθούν τα πραγματικά ζητήματα που τους απασχολούν και να τα αντιμετωπίσουν με ένα συστηματικό τρόπο (Καλλινικάκη, 1998. Ζωγράφος, 2002).

Όμως υπάρχουν και κάποια στοιχεία που είναι κοινά και στις τρεις μεθόδους, όπως η επαγγελματική σχέση κοινωνικού λειτουργού και εξυπηρετούμενου, το αρχικό στάδιο, τα στάδια ανάπτυξης και ολοκλήρωσης της παρέμβασης, η εκτίμηση του προβλήματος, η συμμετοχή του εξυπηρετούμενου στο σχέδιο δράσης, η αξιοποίηση των πηγών βοήθειας αλλά και η αξιολόγηση και εποπτεία του έργου του κοινωνικού λειτουργού (Καλλινικάκη, 1998).

2.3.1 Κοινωνική εργασία με άτομο

Η Κοινωνική Εργασία με Άτομο (Κ.Ε.Α.) είναι «εκείνη η επιστημονική μέθοδος της Κοινωνικής Εργασίας που χρησιμοποιείται από ένα κοινωνικό λειτουργό και ένα άτομο που έχει ανάγκη βοήθειας για το ίδιο ή/και για κάποιο άλλο μέλος του περιβάλλοντος του». (Παπαϊωάννου, 1998:75). Η πρώτη συστηματική μεθοδολογική αναφορά του όρου της Κοινωνικής Εργασίας με Άτομο εκφράστηκε το 1917 από τη Mary Richmond στο βιβλίο της, *Social Diagnosis*, όπου εκεί αναφέρεται ως τέχνη. Πέντε χρόνια αργότερα, η ίδια συγγραφέας διατυπώνει ένα πιο ολοκληρωμένο ορισμό, ο οποίος είναι ο εξής: «ως κοινωνική εργασία με άτομα ορίζονται οι διεργασίες που συμβάλλουν στην ανάπτυξη της προσωπικότητας μέσα από συνειδητές προσπάθειες» (Καλλινικάκη, 1998:126). Σήμερα η Κ.Ε.Α. θεωρείται μία από τις σημαντικότερες

μεθόδους της Κοινωνικής Εργασίας, η οποία χρησιμοποιείται ξεχωριστά από τις υπόλοιπες δύο (Κοινωνική Εργασία με Ομάδα, Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα) ή σε συνδυασμό με αυτές. Μάλιστα αποτελεί την μοναδική, μέθοδο όπου επικεντρώνεται τόσο πολύ στο άτομο και προασπίζει τόσο σοβαρά τις προσδοκίες του ατόμου, έχοντας ως βασική αρχή ότι κάθε άτομο έχει αξία και αξιοπρέπεια.

Σύμφωνα με την Καλούτση Κ. (1957:24) ο κοινωνικός λειτουργός όταν απασχολείται με το άτομο βασικός του στόχος είναι «να το καταστήσει ικανό να βρει κάποιο αποτελεσματικό τρόπο για να λύσει ή για να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του». Πιο συγκεκριμένα η Καλλινικάκη (1998) αναφέρει ότι η Κ.Ε.Α. έχει ως σκοπό το άτομο να αναγνωρίσει και να αποδεχτεί το πρόβλημα του, να θελήσει να έρθει αντιμέτωπος με το πρόβλημα και να ενεργοποιηθούν οι δυνάμεις του με στόχο να καταφέρει την κοινωνική προσαρμογή του. Ο σύμβουλος από την δική του πλευρά σκοπεύει κατά την διάρκεια της συνεργασίας του με το άτομο να απελευθερωθούν και κινητοποιηθούν οι δυνάμεις του τελευταίου και εστιάζοντας σε αυτές να προχωρήσουν στην επίλυση του προβλήματος και έμμεσα στην ενδυνάμωση του.

Όπως και στις υπόλοιπες μεθόδους της Κοινωνικής Εργασίας, έτσι και εδώ δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην μοναδικότητα του κάθε ατόμου. Μέσω του εργαλείου της συνέντευξης, ο κοινωνικός λειτουργός προσεγγίζει το κάθε άτομο σε μία ξεχωριστή προσωπικότητα, το αποδέχεται ανεξάρτητα με τα χαρακτηριστικά του στοιχεία (φύλο, ηλικία, εθνικότητα κ.τ.λ.), αποκωδικοποιεί τα συναισθήματα, τις στάσεις και τις συμπεριφορές του, τηρεί το απόρρητο, δεν κρίνει το άτομο για τις πράξεις του και τις πολιτικές και θρησκευτικές του πεποιθήσεις και τέλος αναγνωρίζει στο άτομο το δικαίωμα να παίρνει τις δικές του αποφάσεις κατά την διάρκεια της συνεργασίας τους, καθώς το πρόβλημα αλλά και οι δυνάμεις για τη διαχείριση του είναι δικές του. Τα παραπάνω αποτελούν ουσιαστικά κάποιες από τις βασικές αρχές της Κοινωνικής Εργασίας, οι οποίες ισχύουν και στην Κοινωνική Εργασία με Ομάδα και στην Κοινωνική Εργασία με Κοινότητα (Καλλινικάκη, 1998).

2.3.2 Κοινωνική εργασία με οικογένεια

Η Κοινωνική Εργασία με Οικογένεια (Κ.Ε.Ο.) αποτελεί μια από τις βασικές υπηρεσίες που προσφέρει η επιστήμη της κοινωνικής εργασίας. Είναι μια μέθοδος πρόληψης και θεραπείας που προσπαθεί να αντιμετωπίσει προβλήματα ή δυσκολίες που εμφανίζονται στις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ των μελών μέσα και έξω από την οικογένεια. Η Κ.Ε.Ο. εντοπίζεται στις αρχές του 19ου αιώνα στην Νέα Υόρκη με την μορφή μιας οργανωμένης, εκπαιδευμένης ομάδας ατόμων που επισκέπτονταν φτωχές οικογένειες με σκοπό την ενθάρρυνση και την κινητοποίηση τους. Σημαντική αναφορά στην ιστορική εξέλιξη της κοινωνικής εργασίας με οικογένεια είναι η επιστημονική άποψη της Richmond το 1917 που ισχύει μέχρι και σήμερα. Συγκεκριμένα αναφέρει ότι, όταν οι κοινωνικοί λειτουργοί αξιοποιούν τις εσωτερικές και εξωτερικές πηγές της οικογένειας, τα δυναμικά της στοιχεία, τα πρόσωπα που την απαρτίζουν και τις αξίες της μπορούν να την βοηθήσουν με σκοπό την αναδιάρθρωσή της. Ο κύριος σκοπός της Κοινωνικής Εργασίας με Οικογένεια είναι η διατήρηση της αυτονομίας του κάθε μέλος μέσω της δημιουργίας σχέσεων επιτρέποντας πάντα και στο άλλο μέλος να διατηρεί την δική του αυτονομία. Το κύριο μέσο που χρησιμοποιεί η κοινωνική εργασία με οικογένεια είναι η «παράλληλη, πολλαπλή συνέντευξη» που υλοποιείται με την παρουσία ολόκληρης της οικογένειας. Πολλές φορές ο ρόλος παρέμβασης του κοινωνικού λειτουργού μέσα σε μια οικογένεια είναι ιδιαίτερα δύσκολος για αυτό πρέπει να ξεπερνά τους φόβους και τις ανασφάλειες, να ακούει προσεκτικά τα μέλη και να τα καθοδηγεί δίνοντάς τους κατάλληλες συμβουλές. Ακόμη, ο θεραπευτής πρέπει να νιώθει σίγουρος για τις δυνατότητες του και έτοιμος έτσι ώστε να μπορεί να αντιμετωπίσει τις οποιεσδήποτε δυσκολίες, βοηθώντας τα μέλη να κινητοποιηθούν και να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις διάφορες αλλαγές (Παπαϊωάννου, 2000).

Μία από τις πληθυσμιακές ομάδες, με τις οποίες ο κοινωνικός λειτουργός ασχολείται σε οικογενειακό επίπεδο, είναι οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, οι οποίοι λόγω των συνεχών μετακινήσεων τους σε διάφορες χώρες και των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν σε διάφορους τομείς, όπως τον εργασιακό, τον κοινωνικό και πολιτισμικό τομέα, χρειάζονται ένα εξειδικευμένο χειρισμό. Ο επαγγελματίας κοινωνικός λειτουργός, λοιπόν, καλείται να αντιμετωπίσει τις αλλαγές που βιώνει η οικογένεια λόγω της αποκοπής από το κοινωνικό, εργασιακό και οικογενειακό περιβάλλον τους. Επιπλέον οι προκαταλήψεις και οι διακρίσεις που υφίστανται τα άτομα αυτά δυσχεραίνουν την συμβίωσή τους με την υπόλοιπη κοινωνία. Το σύστημα της συγκεκριμένης οικογένειας επιδέχεται και ένα πολιτισμικό πλήγμα που οφείλεται στο γεγονός ότι το περιβάλλον του τόπου υποδοχής διαφέρει από εκείνο του τόπου καταγωγής (Βουλγαρίδου, 2009. Μπαρμπαγιώργη 1996).

2.3.3 Κοινωνική εργασία με ομάδα

Με τον όρο «ομάδα» εννοούμε ένα σύνολο ατόμων παραπάνω από δύο, που έχουν τουλάχιστον μία κοινή ιδιότητα και συνεργάζονται για ένα κοινό στόχο (Καλλινικάκη, 1998). Η Κοινωνική Εργασία με Ομάδες (Κ.Ε.Ο.), χρησιμοποιεί την ομάδα ως μέσο για να βοηθήσει το άτομο μέσα από τις αλληλεπιδράσεις του με τα άλλα άτομα τα οποία βρίσκονται στην ίδια κατάσταση με αυτό (Παπαδοπούλου, 2009). Η Κ.Ε.Ο. ξεκινά στη δεύτερη φάση ανάπτυξης της κοινωνικής εργασίας, όπου η παροχή βοήθειας εστιάζεται στο ευάλωτο άτομο με σκοπό να βοηθήσει το ίδιο τον εαυτό του. Ο στόχος της βοήθειας είναι υποστηρικτικός και συμβουλευτικός ώστε τα άτομα να βελτιώσουν τη ζωή των ίδιων καθώς και άλλων ατόμων που αντιμετωπίζουν τις ίδιες δυσκολίες με αυτούς. Η λεπτομερής μελέτη του ατόμου που προσφέρει η Κοινωνική Εργασία με

Άτομα συμβάλει στην κατανόηση των πιο περίπλοκων σχέσεων που συντελούνται μέσα στις ομάδες (Καλλινικάκη, 1998).

Η παρέμβαση του κοινωνικού λειτουργού αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη λειτουργία μιας ομάδας. Ως παρέμβαση ορίζεται η οργανωμένη και μεθοδική χρήση από τον κοινωνικό λειτουργό των γνώσεων και των δεξιοτήτων που κατέχει για την πραγμάτωση σκοπών που έχουν τεθεί για τα άτομα και την ομάδα. Οι επαγγελματικές παρεμβάσεις του κοινωνικού λειτουργού στοχεύουν στο άτομο, στην ομάδα, στη σχέση αυτών των δύο αλλά και στη σχέση της ομάδας και των μελών με το περιβάλλον τους. Ο κοινωνικός λειτουργός παρεμβαίνει όπου χρειάζεται στη σχέση ατόμου-ομάδας και προσπαθεί να επιφέρει κάποιες αλλαγές στην ομάδα οι οποίες θα επηρεάσουν και τη συμπεριφορά του ατόμου. Όμως, οι παρεμβάσεις του κοινωνικού λειτουργού αφορούν και τις σχέσεις της ομάδας με το περιβάλλον της. Η ομάδα δέχεται επιρροές στη διαμόρφωση των σκοπών της και στη λειτουργία της από τους σκοπούς της οργάνωσης στην οποία ανήκει, την υλική και οικονομική υποστήριξη που παρέχει, από τις προσδοκίες του προσωπικού για την ομάδα και από τη θέση που έχει στην οργάνωση. Επιπλέον, η κοινότητα μέσα από τους θεσμούς της, τα έθιμα, τους κανόνες, τη δομή της, τα συστήματα ελέγχου αναλαμβάνει σημαντικό ρόλο στη λειτουργικότητα της ομάδας (Παπαδοπούλου, 2009).

Στην Κ.Ε.Ο. υπάρχει κοινός σκοπός στα μέλη ο οποίος τα κατευθύνει να ενεργοποιηθούν για να βοηθήσουν τον εαυτό τους αλλά και να συνεργαστούν μεταξύ τους για το κοινό όφελος της ομάδας. Ο κοινωνικός λειτουργός προσπαθεί να αλλάξει κάποια χαρακτηριστικά στη συμπεριφορά και στις σχέσεις των μελών και παράλληλα φροντίζει αυτές οι αλλαγές να διατηρηθούν εκτός ομάδας. Όσον αφορά την ομάδα των μεταναστών και προσφύγων, ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού είναι «μεσολαβητικός, υποστηρικτικός, συμβουλευτικός ή περιοριστικός» (Καλλινικάκη, 1998:140). Βασικό μέλημα του επαγγελματία είναι

δραστηριοποίηση και η συμμετοχή της συγκεκριμένης ομάδας στον κοινωνικό ιστό.

Κάθε ομάδα μπορεί να θέτει είτε μόνο βραχυπρόθεσμους ή μακροπρόθεσμους στόχους είτε και τους δύο. Οι στόχοι της κοινωνικής εργασίας με ομάδα μπορεί να είναι:

- α) Η απόκτηση ικανοτήτων διαπροσωπικής επικοινωνίας, συνεργασίας και δημιουργίας φιλικών σχέσεων με αποτέλεσμα την κοινωνικοποίηση του ατόμου
- β) Η συναισθηματική ωρίμανση
- γ) Η αύξηση της αυτοεκτίμησης του ατόμου μέσα από την αναγνώριση και την επιβράβευση μίας επιτυχίας
- δ) Η εκπλήρωση αναγκών για κοινωνική μάθηση
- ε) Η αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων κάθε ατόμου-μέλους με σκοπό τη μείωση του άγχους που του προκαλούν και την αποτελεσματικότερη συμμετοχή στην ομάδα
- στ) Η παραγωγή ενός συγκεκριμένου έργου όταν η ομάδα έχει συγκεκριμένο αντικείμενο (Καλλινικάκη, 1998).

2.3.4 Κοινωνική εργασία με κοινότητα

Η κοινωνική εργασία με κοινότητα όπως επισημαίνει ο Ross είναι μια «διαδικασία στην οποία μια κοινότητα εξακριβώνει τις ανάγκες και τους στόχους της, τους ταξινομεί και τους ιεραρχεί, αναπτύσσει εμπιστοσύνη και την θέληση να ενεργοποιήσει τις εσωτερικές και εξωτερικές πηγές για την ικανοποίηση των αναγκών, να ενεργοποιηθεί σε αυτή την κατεύθυνση και με

αυτό τον τρόπο να καλλιεργήσει το πνεύμα συνεργασίας και αλληλεγγύης για την επίτευξη των στόχων αυτών» (Ζωγράφος, 2002:50).

Σύμφωνα με την Καλλινικάκη (1998) στο βιβλίο της «Κοινωνική εργασία. Εισαγωγή στη θεωρία και την πρακτική της Κοινωνικής εργασίας» η έναρξη της εφαρμογής της κοινωνικής εργασίας με κοινότητα (Κ.Ε.Κ.) ξεκινά κυρίως στις Η.Π.Α. με την δημιουργία διάφορων κοινοτικών κέντρων που είχαν ως στόχο την αυτοβοήθεια και την αλληλοϋποστήριξη των ευάλωτων ομάδων με σκοπό την κάλυψη οικονομικών και κοινωνικών αναγκών. Οι σύγχρονες εφαρμογές της ΚΕΚ στοχεύουν στο σχεδιασμό, την οργάνωση και την υλοποίηση προγραμμάτων για την επίλυση προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κοινότητα. Οι στόχοι αφορούν επίσης την πληροφόρηση των μελών της κοινότητας για τις υπάρχουσες κοινωνικές υπηρεσίες, για τα δικαιώματα χρήσης τους, για την πρόσβαση σε αυτές και πιθανές εναλλακτικές λύσεις για τα κοινωνικά προβλήματα. Ακόμη, οι στόχοι μπορεί να είναι η ανάπτυξη προγραμμάτων σχετικά με τους μετανάστες και τους πρόσφυγες και την αντιμετώπιση συναισθηματικών προβλημάτων, αλλά και η ευαισθητοποίηση των κατοίκων ώστε να αποδεχθούν την εγκατάσταση στην κοινότητα ενός οικισμού προσφύγων. Επίσης, σύμφωνα με τον Σταθόπουλο (2005) στο βιβλίο του «Κοινοτική εργασία. Θεωρητική προσέγγιση» αναφέρει ως στόχους της κοινοτικής εργασίας την ανάπτυξη οικονομικών πόρων για να βελτιωθεί η υποδομή της κοινότητας, την αναγκαιότητα για την ανάπτυξη αισθήματος ευθύνης και την δημιουργία καλών σχέσεων με σκοπό την ομαλή συμβίωση στην κοινότητα, την σημαντικότητα ανάπτυξης υπηρεσιών με σκοπό την εξυπηρέτηση των κατοίκων και την ένταξη των κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων στο κοινωνικό περιβάλλον.

Όσον αφορά όμως την μελέτη της κοινότητας το κοινοτικό στέλεχος ή ο επαγγελματίας κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη του κάποια στοιχεία όπως:

α) Το είδος της κοινότητας με την οποία έχει να κάνει, δηλαδή αν είναι σε αναπτυσσόμενη ή αναβαθμισμένη περιοχή.

- β) Τις κατηγορίες του πληθυσμού με μειονότητες, πρόσφυγες και μετανάστες.
- γ) Την κουλτούρα, τα θρησκευτικά και πολιτικά πιστεύω τους.
- δ) Τις δημόσιες, εθελοντικές ή ιδιωτικές υπηρεσίες που υπάρχουν στην κοινότητα.
- ε) Τους διάφορους πολιτιστικούς συλλόγους, μορφωτικούς φορείς, επιτροπές που υπάρχουν.
- στ) Τα συμπεράσματα από άλλες έρευνες ή μελέτες που έχουν διεξαχθεί στην ίδια κοινότητα.
- ζ) Τέλος, την καταγραφή πολιτικών, κοινωνικών, ιστορικών γεγονότων που έχουν επηρεάσει την κοινότητα (Καλλινικάκη, 1998: 146-147).

Ο επαγγελματίας οφείλει να ελέγχει τυχόν προκαταλήψεις και να διαχειρίζεται την έκφραση των συναισθημάτων του. Εκτός από αυτά βέβαια πρέπει να καταρτίζεται από ιδιαίτερες γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και οφείλει να τις χρησιμοποιεί προς όφελος της πληθυσμιακής ομάδας που έχει να αντιμετωπίσει. Δηλαδή να έχει γνώσεις των θεωριών, των εφαρμογών και των αξιών της κοινωνικής εργασίας, γνώσεις της κουλτούρας και της ιστορίας της συγκεκριμένης εύρωστης ομάδας, να είναι προετοιμασμένος να κατανοήσει και να εκτιμήσει τις φυλετικές, πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και να ακούει προσεκτικά χωρίς επικρίσεις τις διαφορετικές αντιλήψεις και κοσμοθεωρίες (Ζαϊμάκης, 2010).

2.3.5 Κοινωνική έρευνα

Στην προσπάθειά μας να ερμηνεύσουμε, να περιγράψουμε, να προβλέψουμε ακόμη και να ελέγξουμε τα φαινόμενα και τα γεγονότα που συμβαίνουν γύρω μας χρησιμοποιούμε διάφορες προσεγγίσεις. Δηλαδή στηριζόμαστε σε βιωμένες εμπειρίες και στην λογική ανάλυση. Αντίθετα ένας επιστήμονας ακολουθεί μια πιο επιστημονική ερευνητική μέθοδο, ένα

οργανωμένο σύστημα σκέψης για να επιλύσει τα προβλήματα (Παρασκευόπουλος, 1993). Χρησιμοποιεί δηλαδή την έρευνα και την συσχετίζει με την θεωρία. Από την μια πλευρά η έρευνα έχει σκοπό να εξηγήσει τα κοινωνικά φαινόμενα και από την άλλη η θεωρία προσπαθεί να ερμηνεύσει ένα κοινωνικό φαινόμενο και να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους εμφανίζεται ή ακόμη και τις συνθήκες που υπάρχει (Κυριαζή, 1999). Παρόλα αυτά οι κοινωνικοί επιστήμονες έχουν ευθύνη τόσο απέναντι στο επάγγελμά τους, δηλαδή να αναζητούν την γνώση και την αλήθεια όσο και στα άτομα στα οποία βασίζονται για την δουλειά τους. Οφείλουν να συνυπολογίζουν τις επιδράσεις της έρευνας στους συμμετέχοντες και να τους συμπεριφέρονται με ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Βέβαια το ζήτημα της δεοντολογίας στην έρευνα είναι ένα πολύ σύνθετο θέμα (Cohen και συν, 2000).

Η κοινωνική έρευνα χρησιμοποιεί δυο μεθόδους για να ερμηνεύσει ή να αποσαφηνίσει ένα κοινωνικό φαινόμενο, την ποσοτική και την ποιοτική. Από την μια πλευρά η ποσοτική έρευνα όταν ξεκινήσει δεν επιδέχεται και πολλές και αλλαγές, είναι σταθερή και έχει δύσκαμπτη δομή. Συνδέει δύο ή περισσότερα χαρακτηριστικά για μεγάλο αριθμό περιπτώσεων, ο ερευνητής προσεγγίζει μεγάλο αριθμό πληθυσμού και οι θεωρητικές υποθέσεις έχουν πιο αυστηρό και έγκυρο έλεγχο λόγω του ότι τα αποτελέσματα στηρίζονται στο μεγάλο αριθμό. Δομείται σε μεταβλητές δηλαδή σε χαρακτηριστικά που ανάλογα τις περιπτώσεις που περιλαμβάνει το δείγμα διαφοροποιούνται και συσχετίζονται με σκοπό την ανεύρεση τάσεων και την επαλήθευση των θεωρητικών υποθέσεων. Επικεντρώνεται στο να μετράει θεωρητικές έννοιες κυρίως μέσω του τυποποιημένου ερωτηματολογίου, εκθέτει τα στοιχεία της ανεύρεση αιτιωδών συνδέσεων των μεταβλητών, δίνει έμφαση στις εμπειρικές γενικεύσεις και τους κανόνες των κοινωνικών φαινομένων (Κυριαζή, 1999. Cohen και συν, 2000).

Αντιθέτως η ποιοτική έρευνα έχει μια πιο ευέλικτη δομή από την ποσοτική που επιτρέπει αλλαγές τόσο στα ερωτήματα και στο δείγμα που χρησιμοποιείται όσο και στον τρόπο με τον οποίο συλλέγονται τα δεδομένα. Ένα ακόμη κύριο χαρακτηριστικό της είναι ότι βασίζεται σε μικρό αριθμό

περιπτώσεων με στόχο την διαμόρφωση μιας γενικής εικόνας για κάθε περίπτωση και την ανεύρεση κοινών στοιχείων (Robson, 2007). Ο ερευνητής αρχικά βρίσκει όσες περισσότερες πληροφορίες μπορεί και καταλήγει σε εκείνα τα στοιχεία που θα τον βοηθήσουν στα αποτελέσματα και την γενική εικόνα που θα διαμορφώσει για το κάθε φαινόμενο που ερευνά. Το πλαίσιο της συγκεκριμένης έρευνας είναι ρευστό, έχει έναν ευέλικτο τρόπο προσέγγισης και η κατεύθυνσή της διαμορφώνεται στην πορεία δεν είναι σταθερή και προκαθορισμένη όπως στην ποσοτική έρευνα. Ακόμη, στηρίζει την άποψη ότι τα κοινωνικά φαινόμενα δεν απορρέουν από τις δραστηριότητες αλλά από τα άτομα που δρουν ανάλογα με το κοινωνικό πλαίσιο. Συνεπώς τονίζει, την σημασία που έχει το ιστορικό και το κοινωνικό πλαίσιο για την ερμηνεία των συμπεριφορών που αποδίδουν τα άτομα και την συμπεριφορά των άλλων (Κυριαζή, 1999).

Κάθε επιστημονική ποιοτική έρευνα έχει πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τα πλεονεκτήματά της είναι η λεπτομερής μελέτη των γεγονότων που γίνεται σε βάθος, η πιθανή διερεύνηση φαινομένων και συμπεριφορών που είχαν παραληφθεί πιο πριν, η κατανόηση της αντίληψης και των εμπειριών των υποκειμένων καθώς και η προσπάθεια αποφυγής a priori κρίσεων. Από την άλλη υπάρχουν και μειονεκτήματα τα οποία είναι η λήψη μικρού δείγματος, οι περιορισμένες δυνατότητες γενίκευσης και σύγκρισης, η μεγάλη επιρροή που δέχεται από τις προσωπικές αντιλήψεις του ερευνητή και τέλος η συμμετοχή του ερευνητή η οποία μπορεί να αλλάξει τα χαρακτηριστικά του κοινωνικού φαινομένου που μελετάται (Ιωσηφίδης, 2003).

Δύο μεγάλες διαφορές διακρίνουν τα ποιοτικά από τα ποσοτικά δεδομένα:

1. Η ποιοτική έρευνα αποφεύγει την γενίκευση και συνήθως αναζητά κοινωνικές τάσεις ή αποκαλύπτει κρυμμένες δομές και σχέσεις.
2. Επιπλέον η ποιοτική έρευνα χαρακτηρίζεται από διερεύνηση σε βάθος και ο μεγάλος αριθμός πληροφοριών μπορεί να μεταβάλλει τους αρχικούς θεωρητικούς σχεδιασμούς του ερευνητή και να προκύψουν καινούρια ερευνητικά ερωτήματα (Ιωσηφίδης, 2003).

2.4 Ο ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ ΣΤΙΣ ΜΗ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

Τα καθήκοντα του κοινωνικού λειτουργού ορίζονται με βάση τις ανάγκες κάθε οργάνωσης (καταστατικό - σύμβαση εργασίας - καθηκοντολόγιο) και ανάλογα με τις αρχές και τις αξίες του επαγγέλματος της κοινωνικής εργασίας.

Την σημερινή εποχή στην εργασιακή καθημερινότητα ο κοινωνικός λειτουργός λόγω των αυξημένων απαιτήσεων και της οικονομικής κρίσης, αναγκάζεται να αναπτύσσει επιπλέον δράσεις οι οποίες δεν αντιτίθενται στην δεοντολογία του επαγγέλματος (Μαρκοπούλου,1995).

Ο κοινωνικός λειτουργός έχει μια σειρά από συγκεκριμένα καθήκοντα απέναντι στις Μ.Κ.Ο.

Τα καθήκοντα του Κοινωνικού λειτουργού είναι:

- Ø Αρμοδιότητα του κοινωνικού λειτουργού είναι να συντάσσει κοινωνικό ιστορικό σε περιπτώσεις που χρειάζεται κοινωνική διερεύνηση και να σχεδιάζει τις απαιτούμενες ενέργειες και να συζητά το σχέδιο δράσης του με τον εξυπηρετούμενο.
- Ø Υποδοχή και καταγραφή των εξυπηρετούμενων στην οργάνωση. Ο κοινωνικός λειτουργός πρέπει να δημιουργεί ένα ασφαλές περιβάλλον εμπιστοσύνης ανάμεσα σε αυτόν και στον εξυπηρετούμενο. Βασικό εργαλείο για να επιτευχθεί αυτό είναι η ατομική συνέντευξη.
- Ø Καθήκον του κοινωνικού λειτουργού είναι οι «επισκέψεις στο σπίτι» ώστε να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι εξυπηρετούμενοι.
- Ø Ο κοινωνικός λειτουργός βοηθάει τον εξυπηρετούμενο να χειριστεί τα συναισθήματα που έχει ο εξυπηρετούμενος απέναντι στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει.

- Ø Διερευνά και καταγράφει όλο το πλέγμα των υπηρεσιών και φορέων που μπορεί να παραπέμψει τον εξυπηρετούμενο ώστε να τον βοηθήσει να επιλύσει το πρόβλημα του.
- Ø Ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να έχει ενεργή συμμετοχή σε όλες τις συναντήσεις με όλη την διεπιστημονική ομάδα, ώστε να συζητούν για τα τρέχοντα θέματα ανταλλάσσοντας απόψεις και αποφασίζοντας για τις λύσεις που μπορούν να βρουν στα τρέχοντα θέματα.
- Ø Βασικό καθήκον είναι να τηρεί φακέλους των κοινωνικών περιστατικών που παρακολουθεί.
- Ø Διατηρεί επικοινωνία με φορείς οργανισμούς για την εξασφάλιση δωρεών (τρόφιμα, ιματισμό, φάρμακα κ.λπ.).
- Ø Διερευνά τα νομικά πλαίσια και να κατευθύνει αντίστοιχα τον εξυπηρετούμενο με βάση τα προβλεπόμενα δικαιώματα που έχει.
- Ø Διερευνά την ασφαλιστική νομοθεσία και μεσολαβεί έτσι ώστε οι εξυπηρετούμενοι που δικαιούνται ασφαλιστικές εισφορές οποιουδήποτε φορέα ή βιβλιαρίου να διευκολυνθούν για την έκδοση του.
- Ø Άμεση συνεργασία με προξενία - πρέσβεις για να μπορέσει ο κοινωνικός λειτουργός να εξασφαλίσει την ανάλογη προστασία για την σωστή διεκπεραίωση των ζητημάτων των εξυπηρετούμενων.
- Ø Συμμετέχει στη διερεύνηση και εκτίμηση κοινωνικών αναγκών με σκοπό την κατάρτιση προγραμμάτων που εισηγείται στην Διοίκηση (Μαρκοπούλου, 1995).

2.5 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η έννοια της κρίσης δεν έχει ακόμα διερευνηθεί πλήρως. Στο ελληνικό λεξιλόγιο η λέξη προέρχεται από το ρήμα «κρίνω», το οποίο χαρακτηρίζει μία κατάσταση δύσκολη και σύνθετη, μία κατάσταση, που προκαλεί στον άνθρωπο άγχος, πίεση και στρες. Γενικά, μια κρίση εμπεριέχει μια απειλή σχετικά με τους πόρους και τους ανθρώπους, την απώλεια του ελέγχου στους τομείς της ζωής τους (Πανηγυράκης, 2001).

Η οικονομική κρίση αποτελείται από τέσσερα στάδια. Το πρώτο στάδιο είναι η διαμόρφωση της κατάστασης, το δεύτερο στάδιο είναι η φάση της εκδήλωσης - κορύφωσης της κρίσης, το τρίτο αφορά τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης και το τελευταίο στάδιο συμπεριλαμβάνει τους τρόπους επίλυσης της οικονομικής κρίσης (Σφακιανάκης Κ. 1998).

Έχει αναφερθεί ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα θα έχει μεγαλύτερη χρονική διάρκεια σε αντίθεση με την διάρκεια άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης γιατί ο αριθμός των προβλημάτων των δομών και της διάθρωσης της Ελλάδας, αυξάνεται σε καθημερινή βάση (Brusch, 1985).

Οι παράγοντες που οδήγησαν στην ανάπτυξη της οικονομικής κρίσης είναι δύσκολο να καταμετρηθούν. Η αύξηση της οικονομικής κρίσης οφείλεται κατά κύριο λόγο στη νεοφιλελεύθερη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που απέκλεισε τη στήριξη των δημόσιων οικονομιών της Ευρωζώνης με απευθείας δανεισμό από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, άρα και στην μείωση των φορολογικών εσόδων (Λιαρόπουλος, 2010).

Οι συνέπειες που προκαλεί η κρίση είναι μεγάλες, καθώς ο όρος αναφέρεται στη μείωση των οικονομικών πόρων του κράτους και στη χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες. Η κρίση επιφέρει δραματικές επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή των ατόμων, που την βιώνουν. Κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης υπάρχει μεγάλη αύξηση του κοινωνικού αποκλεισμού, της φτώχειας, των αυτοκτονιών (Λιαρόπουλος, 2010). Το σύστημα κοινωνικής προστασίας και υγείας γίνεται ανεπαρκές στο να καλύψει τις κοινωνικές - οικονομικές ανάγκες του πληθυσμού. Άρα, η

οικονομική κρίση είναι ένα από τα μεγαλύτερα κοινωνικά προβλήματα, το οποίο όσο αυξάνεται η διάρκεια του τόσο αυξάνονται και άλλα σημαντικά κοινωνικοοικονομικά προβλήματα (Matsas, 2012).

**2^ο ΜΕΡΟΣ:
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

3.1 ΕΙΔΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η ποιοτική έρευνα χρησιμοποιεί την μέθοδο της παρατήρησης και των συνεντεύξεων, όπου είναι η μη δομημένη, η ημι-δομημένη, η μη κατευθυντική συνέντευξη και η εστιασμένη συνέντευξη (Cohen & Manion, 1994). Η ημι-δομημένη συνέντευξη έχει συγκεκριμένες ερωτήσεις οι οποίες είναι δυνατόν να τροποποιηθούν ανάλογα με το τι θεωρεί ο συνεντευκτής πιο κατάλληλο. Αν κάποια ερώτηση δεν γίνει κατανοητή από τον ερωτώμενο ο συνεντευκτής με την ευελιξία που τον διακατέχει θα πρέπει να την διατυπώσει διαφορετικά. Επιπλέον, αν μια ερώτηση θεωρηθεί ακατάλληλη για κάποιο συγκεκριμένο ερωτώμενο θα πρέπει να αντικατασταθεί από μια άλλη, ακόμα και να αφαιρεθεί (Robson, 2007).

Την ποιοτική έρευνα την χαρακτηρίζει ο τρόπος διεξαγωγής της και η μορφή της. Πιο ειδικά, η ποιοτική έρευνα δίνει την δυνατότητα ευελιξίας στην συζήτηση και την επαφή που αναπτύσσεται μεταξύ του συνεντευξιαζόμενου και του ερευνητή. Επιτρέπει την εις βάθος κατανόηση των όσων έχουν ειπωθεί (Cohen & Manion, 1994).

Όλες οι μέθοδοι απαιτούν την ανάπτυξη της επαφής για την υλοποίηση των στόχων, μεταξύ των ατόμων και του ερευνητή (Παπαιωάννου, 2004). Για το λόγο αυτό ένας ερευνητής επιλέγει την ποιοτική μέθοδο για την έρευνά του, διότι τον βοηθάει περισσότερο στο να δημιουργήσει μια σχέση εμπιστοσύνης με τα μέλη του δείγματος του. Αποσκοπεί στο να κατανοήσει όσα αισθάνεται το κάθε πρόσωπο του δείγματος του, τα όσα έχει βιώσει και το πως αισθάνεται την δεδομένη στιγμή της συνέντευξης. Το κύριο χαρακτηριστικό της ποιοτικής έρευνας είναι ότι βασίζεται σε μικρό αριθμό περιπτώσεων με σκοπό την διαμόρφωση εικόνας των ατόμων αλλά και την ανεύρεση κοινών τους σημείων. (Κυριαζή, 1999).

Οι ερευνήτριες επέλεξαν ως είδος έρευνας την ποιοτική, διότι τόσο το θέμα όσο και ο σκοπός της μελέτης απαιτούσαν την ιδιαίτερη επαφή με τις συνεντευξιαζόμενες. Επίσης, η ποιοτική έρευνα σε αντίθεση με την

ποσοτική έρευνα προσφέρει εκ βαθέων κατανόηση, καθώς δεν περιορίζεται σε προκαθορισμένες ερωτήσεις ερωτηματολογίου (Κυριαζή,1999).

3.2 ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΗΤΑ

Διανύοντας ήδη περισσότερο από μισή δεκαετία στην κρίση, το δίχτυ κοινωνικής προστασίας στην χώρα μας έχει κλονιστεί και αποσυντονιστεί. Η πολιτική λιτότητας που ακολουθεί το κράτος για την υγειονομική και κοινωνική φροντίδα των πολιτών του, όχι μόνο δεν κατάφερε να διατηρήσει και να διασφαλίσει την κοινωνική ευημερία τους αλλά αντιθέτως καρατόμησε το προνοιακό σύστημα και κατέστρεψε τον κοινωνικό ιστό. Η προώθηση των Μ.Κ.Ο. και των εθελοντικών υπηρεσιών είναι ένας από τους βασικούς άξονες στην στρατηγική των περικοπών των προνοιακών παροχών. Ο ρόλος τους υφίσταται, σήμερα, μείζονες μεταβολές και τροποποιήσεις. Η παρούσα εργασία, λοιπόν, ερευνά αυτές τις αλλαγές και εξελίξεις που συμβαίνουν στο χώρο των Μ.Κ.Ο. στην πόλη της Πάτρας. Το συγκεκριμένο θέμα μπορεί να χαρακτηριστεί καινοτόμο εφόσον δεν έχει πραγματοποιηθεί όμοια έρευνα σε διπλωματικό επίπεδο στο Α.Τ.Ε.Ι. της Πάτρας.

3.3 ΣΤΟΧΟΙ – ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σύμφωνα με τον Robson η αποσαφήνιση του σκοπού και του στόχου της έρευνας είναι δυνατόν να εξυπηρετήσει στην σωστή ταξινόμηση των ερευνητικών ερωτημάτων. Μια έρευνα μπορεί να ασχολείται με παραπάνω από έναν σκοπό, καθώς επίσης ο σκοπός μπορεί να αλλάζει κατά την διεξαγωγή της έρευνας(Robson, 2007).

Ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η διερεύνηση της εξέλιξης και των αλλαγών που υφίστανται οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της πόλης της Πάτρας στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Οι επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι οι εξής:

- Η μετεξέλιξη του ρόλου των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων στην πόλη της Πάτρας.

- Η επίδραση της κρίσης στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
- Ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στον εθελοντικό τομέα των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.
- Η επιρροή της κρίσης στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στις Μ.Κ.Ο.

Ερευνητικές υποθέσεις

Πριν ξεκινήσει ένας ερευνητής την έρευνα του οφείλει να καθορίζει τα ερευνητικά του ερωτήματα, σύμφωνα με το θέμα, τους στόχους και τον σκοπό της έρευνάς του. Στην ποιοτική μέθοδο τα ερευνητικά ερωτήματα μπορούν να διαφοροποιούνται κατά την διάρκεια της μελέτης και ανάλογα με την αλληλεπίδραση με το δείγμα (Mason, 1996).

Για να θεωρηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα μιας έρευνας εύστοχα θα πρέπει να είναι σαφή με στόχο να γίνονται εύκολα κατανοητά ώστε να συγκεντρωθούν τα κατάλληλα δεδομένα, αλληλοσυνδεόμενα ώστε να χαρακτηρίζονται ως αξιόλογα (Rabson, 2007).

Τα ερευνητικά ερωτήματα των ερευνητριών στην συγκεκριμένη έρευνα διατυπώθηκαν ως εξής:

- α. Ποιος είναι ο ρόλος των Μ.Κ.Ο.;
- β. Πως επέδρασε η κρίση στις Μ.Κ.Ο. της Ελλάδας;
- γ. Πως επέδρασε η οικονομική κρίση τον εθελοντικό τομέα των Μ.Κ.Ο.;
- δ. Πως η κρίση επέδρασε στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στις Μ.Κ.Ο.;

Από αυτά τα ερευνητικά ερωτήματα προέκυψαν οι ερωτήσεις της ημι-δομημένης συνέντευξης, οι ερευνητές είχαν την δυνατότητα είτε να τις αλλάξουν είτε να τις εμπλουτίσουν, κατά την διάρκεια της συνέντευξης.

Μάλιστα, με την χρήση ημι-δομημένων συνεντεύξεων δόθηκε η δυνατότητα στα μέλη του δείγματος να παρουσιάσουν μέσα από την προσωπική εμπειρία και αφήγηση τον ρόλο των μη κυβερνητικών οργανώσεων, τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης στο εθελοντικό πνεύμα στους ανθρώπους και την αναγκαιότητα του κοινωνικού λειτουργού στις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

3.4 ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΑ

Η δειγματοληψία απαιτεί τον ακριβή ορισμό του πληθυσμού, ώστε να είναι δυνατή η επιλογή του δείγματος από τον πληθυσμό στον οποίο απευθύνεται η έρευνα . είναι ένα υποσύνολο του πληθυσμού που επιλέγεται για ερευνητικούς σκοπούς (Cohen, L. & Manion, L. .2000). Στη συγκεκριμένη έρευνα επιλέχθηκαν εννέα κοινωνικοί λειτουργοί με βασικό κριτήριο να είναι εργαζόμενοι σε μη κυβερνητικές οργανώσεις της Πάτρας. Η πρόσβαση στο δείγμα ήταν εύκολη για τους ερευνητές. Επιπρόσθετα, ρόλο έπαιξε και οι μειωμένοι πόροι από την πλευρά της ερευνητικής ομάδας. Το δείγμα αποτελούσαν από κοινωνικούς λειτουργούς ανεξαρτήτως ηλικίας με μόνο βασικό κριτήριο να εργάζονται σε μη κυβερνητικές οργανώσεις της Πάτρας.

Η ποιότητα μιας ερευνητικής εργασίας δεν ενισχύεται ή αποδυναμώνεται μόνο από την καταλληλότητα της μεθοδολογίας και την διαμόρφωση των ερευνητικών εργαλείων αλλά και την καταλληλότητα της στρατηγικής δειγματοληψίας η οποία έχει υιοθετηθεί.

Το είδος της δειγματοληψίας ήταν η βολική δειγματοληψία. Το συγκεκριμένο είδος δειγματοληψίας, ονομάζεται και πολλές φορές συμπτωματική ή ευκαιριακή. Ο ερευνητής απλά διαλέγει το δείγμα από τα

άτομα στα οποία έχει εύκολη πρόσβαση. Επιπλέον, ο ερευνητής δεν αναζητά να γενικεύσει τα αποτελέσματα του στον ευρύτερο πληθυσμό, ένα βολικό δείγμα δεν έχει κανενός είδους συνάφεια με την γενίκευση.(Cohen, L. & Manion, L. .2000

3.5 ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για την συλλογή δεδομένων ήταν ημιδομημένη συνέντευξη που αποφασίστηκε να χρησιμοποιηθεί από τις ερευνήτριες για να συλλεχθούν τα δεδομένα της έρευνας. Οι λόγοι βασίζονται χαρακτηριστικά που προσφέρει η ημιδομημένη συνέντευξη:

Πρώτον, είναι σαν συζήτηση και να μπορεί να δημιουργηθεί ένα καλύτερο κλίμα αμεσότητας και εμπιστοσύνης ώστε να αποκομίσουν τις απαραίτητες πληροφορίες. Δεύτερον, επειδή προσφέρει ευελιξία και με αυτό τον τρόπο καλύπτεται μια ευρύτερη θεματολογία. Τρίτον, είναι ότι πραγματοποιείται πρόσωπο με πρόσωπο και δίνει την δυνατότητα να κατανοήσει κανείς σε βάθος όσα του αφηγείται το άτομο(Mason,1996).

Επίσης, μια ημι-δομημένη συνέντευξη καθορίζεται από συγκεκριμένες ερωτήσεις όπου είναι δυνατόν η διάταξή τους να τροποποιηθεί ανάλογα με την αντίληψη του συνεντευκτή. Επιπλέον, η εκφορά της ερώτησης μπορεί να διαφοροποιηθεί και να δοθούν επεξηγήσεις ή για κάποιο ερωτώμενο να μην συμπεριληφθεί καν. (Robson,2007)

Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχία μιας συνέντευξης είναι το περιβάλλον που διεξάγεται, το απόρρητο και εχεμύθεια καθώς και σημειώσεις που κρατάει ο ερευνητής. Ενέχει όμως και εμπόδια, όπως η προσδοκία του ερευνητή για συγκεκριμένες απαντήσεις, η έλλειψη προσοχής στα όσα εκφράζει το άτομο και τα ασαφή μηνύματα του ερευνητή που δημιουργούν ανησυχία στο άτομο.(Robson,2007)

Η συνέντευξη είναι το εργαλείο που βοηθάει τον ερευνητή να μαθαίνει πράγματα με ευέλικτο και προσαρμοστικό τρόπο. Το να παρατηρεί ο ερευνητής τον συνεντευξιζόμενο είναι σαφώς αρκετά βοηθητικό για να

διαπιστώσει πράγματα, το να τον ρωτάει όμως ευθέως και να παίρνει απαντήσεις είναι σίγουρα πιο έμπιστο και πιο αποτελεσματικό, διότι με αυτόν τον τρόπο λαμβάνει απαντήσεις στα ερευνητικά του ερωτήματα.(Robson, 2007)

Με την συνέντευξη ο ερευνητής και ο ερωτώμενος είναι πρόσωπο με πρόσωπο κάτι το οποίο δεν είναι εφικτό να γίνει με άλλου είδους ερευνητικά εργαλεία, όπως αυτό τους ερωτηματολογίου. Αυτό βοηθάει διότι προσφέρεται η δυνατότητα τροποποίησης της διερευνητικής κατεύθυνσης και συλλογής απαντήσεων με ενδιαφέρον.(Robson, 2007)

Η συνέντευξη δεν αποτελεί εύκολο ερευνητικό εργαλείο συλλογής δεδομένων, παρέχει όμως την δυνατότητα συγκέντρωσης πλούσιου και διαφωτιστικού υλικού. (Robson,2007)

Τέλος, η συνέντευξη είναι ένα δυναμικό μέσο μετάδοσης πληροφοριών, υποστηρίζει ότι υπάρχουν πολλές προκαταλήψεις γύρω από την συνέντευξη οι οποίες πρέπει να επιβεβαιωθούν και περιοριστούν και θεωρείται η συνέντευξη ως μια συνάντηση που αναγκαστικά μοιράζεται πολλά από τα χαρακτηριστικά της ζωής.(Robson, 2007)

3.6 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η επαφή των ερευνητριών και των συνεντευζιαζόμενων κοινωνικών λειτουργών για τις προκαθορισμένες συνεντεύξεις έγινε σε κλειστό χώρο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν στην Πάτρα.

Ο χρόνος που χρειάστηκε για την διεξαγωγή της έρευνας ήταν μεταξύ Αύγουστου με Σεπτέμβριο 2014 και οι συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν ήταν στο σύνολο 10.

3.7 ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Κάθε επιστήμονας που επιθυμεί να διεξάγει μια έρευνα πρέπει σε κάθε περίπτωση να διασφαλίζει την συνείδηση του ατόμου για συμμετοχή αφού η διαδικασία αυτή βασίζεται στην αρχή της ελευθερίας και της αυτοδιάθεσης, δικαιώματα τα οποία ο κοινωνικός λειτουργός, δεσμεύεται να εκπροσωπεί και να σέβεται.

Το άτομο, πριν την συμμετοχή του, οφείλει να ενημερωθεί για το δικαίωμά του να απαντήσει σε όσες ερωτήσεις θέλει και για το δικαίωμα να αποχωρίσει από την διαδικασία. Επιπλέον, ο ερευνητής οφείλει να δεσμευτεί για την εχεμύθεια που θα τηρηθεί αλλά και για την ανωνυμία απέναντι στο άτομο που συμμετέχει.(Cohen & Manion, 1994).

Θα πρέπει να διασφαλίζεται το απόρρητο όσον αφορά το όνομα και τα στοιχεία του ατόμου. Ο σεβασμός στον αυτοκαθορισμό, την αυτονομία των πληροφοριών είναι αδιαμφισβήτητο δικαίωμα κάθε ατόμου. Όλα τα παραπάνω είναι δυνατόν να αποφευχθούν από την σωστή χρήση των ερευνητικών ερωτημάτων και από τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για να απαντηθούν. Υπάρχουν διάφοροι τρόποι δράσης ώστε να μην δημιουργηθεί κλίμα παραπλάνησης και άγχους, όπου αν ο ερευνητής δεν το χειριστεί σωστά τότε πολύ πιθανόν να υπάρξουν συγκρούσεις. (Robson,2007)

Για την ευκολότερη προσέγγιση των ερευνώμενων ο ερευνητής οφείλει να συντάξει μια ενημερωτική επιστολή σχετικά με την διεξαγωγή της έρευνας και τον σκοπό.

Για τους παραπάνω λόγους, και με κύριος κίνητρο η έρευνα να είναι δεοντολογικά έγκυρη, συνάχθηκε μια επιστολή όπου απευθυνόταν στα άτομα που θέλανε να συμμετέχουν στην έρευνα. Η επιστολή τους γνωστοποιούσε τα δικαιώματά τους, το θέμα, τον σκοπό και τους στόχους της έρευνας. Με τον τρόπο αυτό γνωστοποιήθηκε στις ενδιαφερόμενες ο τρόπος διεξαγωγής της έρευνας (ημι-δομημένη συνέντευξη) και πως θα χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα που θα συλλεχθούν. Επιπρόσθετα, διασφαλίστηκε η εχεμύθεια και η ανωνυμία για τις πληροφορίες που θα

δινότουσαν. Η επιστολή στάλθηκε σε Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της Πάτρας από όπου χρησιμοποιήθηκαν μέλη για το δείγμα, αλλά και σε άτομα όπου συμμετείχαν στην έρευνα.

Επιλέχθηκαν οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις της Πάτρας για την κάλυψη του δείγματος διότι η πρόσβαση ήταν ευκολότερη και καθόλου χρονοβόρα. Ο πληθυσμός βρέθηκε σύντομα και το δείγμα καλύφθηκε άμεσα. Το δείγμα ενημερώθηκε από την κοινωνική υπηρεσία της εκάστοτε Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης με την επιστολή που στάλθηκε από αυτούς. Έπειτα έγινε η επαφή με τις ερευνήτριες και οι προκαθορισμένες συνεντεύξεις σε κλειστό χώρο των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

Η επιστολή που στάλθηκε και ο οδηγός συνέντευξης βρίσκεται στο παράρτημα Δ.

3.8 ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ

Η πρόσβαση στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις δεν έγινε με ιδιαίτερη δυσκολία. Στις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις η πρόσβαση πραγματοποιήθηκε αφού στάλθηκε η επιστολή με τα δικαιώματα και τον τρόπο της διεξαγωγής της έρευνας. Οι συνεντευξιζόμενοι αρχικά ενημερώθηκαν για το απόρρητο και την εχεμύθεια και ήταν δεκτικοί στο να συμμετάσχουν.

3.9 ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Στο συγκεκριμένο υποκεφάλαιο παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας όπως προέκυψαν μετά την κωδικοποίηση των ευρημάτων. Η κωδικοποίηση θεωρείται το κυριότερο σημείο για την ανάλυση των περιεχομένων. Διότι η ανάλυση περιεχομένου, είναι διαδικασία κωδικοποίησης των δεδομένων. Επιλέχθηκαν λοιπόν απαντήσεις κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται σε Μ.Κ.Ο. της Πάτρας και μας περιγράφουν ποιες είναι οι συνέπειες της κρίσης στις Μ.Κ.Ο. που εργάζονται. Παρακάτω προβάλλονται απαντήσεις που συμπεριλαμβάνουν

τα περισσότερα στοιχεία. Όλες οι απαντήσεις των κοινωνικώς λειτουργών βρίσκονται στο παράρτημα.

Σε αυτό το σημείο θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα των εννέα συνεντεύξεων. Οι συμμετέχοντες στην παρούσα έρευνα, αναφέρονται με το κωδικό Σ1, Σ2, Σ3,Σ4,Σ5,Σ6,Σ7,Σ8,Σ9.

1^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ :ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΙΑ ΤΩΝ Μ.Κ.Ο. ΠΑΤΡΑΣ

§ Πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο..

Όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα ανέφεραν ότι ο κυρίαρχος σκοπός των Μ.Κ.Ο. είναι η υποστήριξη των αδύναμων κοινωνικά ομάδων και η ενσωμάτωση τους στην κοινωνία. Όπως περιγράφει και ο Σ1 *«Ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι μετανάστες ,που φέγουν από την πατρίδα τους είτε λόγω κακών συνθηκών ή είτε λόγω πολέμων. Οι ηλικίες των μεταναστών που υποδεχόμαστε είναι μέχρι και 18 ετών .Οι ανάγκες που καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι στέγαση, ρουχισμό, εκπαίδευση και βοήθεια για την μετέπειτα επαγγελματική αποκατάσταση»*. Η συγκεκριμένη απάντηση συνδέεται άμεσα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση πως μία Μ.Κ.Ο. είναι μια κοινωνική οργάνωση ανάπτυξης που συμβάλλει στην ισχυροποίηση του ανθρώπου, προσπαθεί με τα μέσα που διαθέτει να κάνει ανεξάρτητη κάθε ευάλωτη πληθυσμιακή ομάδα χαρίζοντας της τις αντίστοιχες απολαβές που χρειάζεται για την υπόλοιπη ζωή τους. (Σκλιάς, 1998).

Επίσης μια Μ.Κ.Ο. είναι μια ανεξάρτητη δημοκρατική οργάνωση που εργάζεται για την ενίσχυση οικονομικά ή κοινωνικά περιθωριοποιημένες ομάδες (Σκλιάς, 1998).

Αυτό διαπιστώνεται από την απάντηση του Σ3 *«Οι παροχές μας είναι ιατροφαρμακευτική ψυχολογική κάλυψη σε άτομα που έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση στο σύστημα υγείας ο πληθυσμός που εξυπηρετούμε είναι πρόσφυγες, μετανάστες που δεν διαθέτουν*

νομικά έγγραφα αλλά και σε άπορους και σε άτομα που δεν έχουν καθόλου ασφάλιση. Αλλά και σε άστεγους και σε Ρομά». Με τα μέσα που διαθέτει η κάθε Μ.Κ.Ο. ακόμα και ελλείπει πολλές φορές προσπαθεί να παρέχει με το καλύτερο τρόπο την κάλυψη πρωταρχικών αναγκών, όπως μας απάντησαν και οι παρακάτω κοινωνικοί λειτουργοί Σ4 «Ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι άτομα με ειδικές ανάγκες, όπως βαριές αναπηρίες νοητικές και σωματικές αναπηρίες. Οι ανάγκες που καλύπτει είναι στέγαση, φροντίδα, φαρμακευτική αγωγή, εκπαίδευση και επιτήρηση όλο το 24 ώρο». Σ2 «Η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. εξυπηρετεί ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες όπως πρόσφυγες. Οι ανάγκες που καλύπτει είναι στέγαση, τρόφιμα, ρουχισμό και ιατρική περίθαλψη». Σύμφωνα με τον Σκλιά μια Μ.Κ.Ο. είναι οποιασδήποτε οργανισμός ή ίδρυμα που έχει οργανωθεί για να αναλάβει μία ή περισσότερες δραστηριότητες ανθρωπιστικού περιεχομένου ή αποστολές ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου ή την υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και συνειδητοποίηση για την ομαλή κοινωνική επανένταξη του(Σκλιάς 1998). Άμεσα συνυφασμένη είναι και οι απαντήσεις των παρακάτω συνεντευξιαζόμενων Σ5 «Ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι άτομα και παιδιά με προβλήματα διαβίωσης, προβλήματα υγείας ή ψυχολογική στήριξη παιδιών που έχουν υποστεί κακοποίηση». Οι ανάγκες που καλύπτουμε είναι ψυχολογική υποστήριξη προς τα παιδιά. Παρέχουμε βοήθεια σε προβλήματα υγείας ή παιδιά που έχουν χαθεί και παρέχουμε βοήθεια για την ανεύρεση τους και παιδιά που έχουν κακοποιηθεί και είναι αναγκαία η απομάκρυνση τους από την οικογένεια τους». Χαρακτηριστικά επίσης αναφέρει και ο Σ6 « Η συγκεκριμένη μη κυβερνητική οργάνωση, ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι άτομα που αντιμετωπίζουν την νόσο τους καρκίνου. Οι ανάγκες που καλύπτει είναι ψυχολογική υποστήριξη προς το άτομο και την οικογένεια». Επίσης, πέρα από το κομμάτι της ψυχολογικής και κοινωνικής βοήθειας που παρέχουν οι Μ.Κ.Ο. ως προς τις ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες που εξυπηρετούν καλύπτουν και τα νομικά δικαιώματα των εξυπηρετούμενων. Αφυπνίζουν τους εξυπηρετούμενους να συμμετέχουν ενεργά και να διεκδικούν τα

δικαιώματα που τους ανήκουν αυτό παρατηρείται και από την απάντηση του Σ7 «*Η συγκεκριμένη δομή απευθύνεται σε πολίτες που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική θέση και είναι κοινωνικά αποκλεισμένοι (ανασφάλιστοι, αιτούντες άσυλο, οικονομικούς μετανάστες). Οι βασικές ανάγκες που καλύπτει η μη κυβερνητική οργάνωση είναι :* ιατροφαρμακευτική κάλυψη, παροχή εκπαίδευσης, τροφής και στέγης, την νομική συμβουλευτική και την εξασφάλιση προσωπικής υγιεινής. Ο ρόλος της δομής, είναι να καλύπτει τις βασικές ανάγκες της ομάδας πληθυσμού, τις οποίες δεν μπορεί να καλύψει το κράτος». Τις περισσότερες φορές βλέπουμε ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες να χρειάζονται ενεργά την υποστήριξη του κοινωνικού λειτουργού και του ψυχολόγου για να μπορέσει να επανενταχθεί ομαλά στο σύνολο της κοινωνίας και αυτό επίσης παρατηρείται και από την απάντηση του Σ8«*Άτομα με ψυχική ασθένεια, τα οποία βιώνουν την μοναξιά και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι ανάγκες που καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι η κοινωνικοποίηση, η αποδοχή της κατάστασης τους και η δημιουργία κοινωνικής ταυτότητας των ατόμων. Ο αρχικός σκοπός και ρόλος της Μ.Κ.Ο. δεν έχει αλλάξει»* επίσης ταυτίζετε και η απάντηση του Σ9«*Η δική μας Μ.Κ.Ο. εξυπηρετεί συγκεκριμένα ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες. Η συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα έχει ιδιαίτερη ανάγκη από ψυχολογική υποστήριξη και ανάγκη για κοινωνικοποίηση».*

Μέσα από τις απαντήσεις των κοινωνικών λειτουργών παρατηρείται η πολυπλευρικότητα των Μ.Κ.Ο. .Η κάθε Μ.Κ.Ο. εξυπηρετεί διαφορετικό πληθυσμό πιο συγκεκριμένα πέντε στις εννέα Μ.Κ.Ο. της Πάτρας απευθύνεται σε μετανάστες και πρόσφυγες. Οι τρεις από τις εννέα Μ.Κ.Ο. εξυπηρετούν παιδιά με ειδικές ανάγκες. Μία Μ.Κ.Ο. στις εννέα απευθύνεται σε άτομα που πάσχουν από την νόσο του καρκίνου. Ως προς τις παροχές ,έξι από τις εννέα Μ.Κ.Ο. παρέχουν ψυχοκοινωνική υποστήριξη. Επιπλέον, τέσσερις στις εννέα Μ.Κ.Ο. παρέχουν τις πρωταρχικές ανάγκες. Τέλος, μία από τις εννέα Μ.Κ.Ο. προσπαθεί να διασφαλίσει τα νομικά δικαιώματα των εξυπηρετούμενων.

Εξακριβώνεται, ότι οι περισσότερες Μ.Κ.Ο. της Πάτρας απευθύνονται σε πρόσφυγες και μετανάστες και ο τομέα αναγκών που καλύπτουν είναι ο ψυχοκοινωνικός τομέας.

§ Τις ειδικότητες που στελεχώνεται το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό των Μ.Κ.Ο.

Οι Μ.Κ.Ο είναι οργανώσεις ιδιωτών ατόμων που πιστεύουν σε συγκεκριμένες βασικές κοινωνικές αρχές και δομούν έτσι τις δραστηριότητές τους προκειμένου να επιφέρουν ανάπτυξη στις κοινότητες που υποφέρουν.(Σκλιάς, 1998).Πιο συγκεκριμένα όπως αναφέρει και ο Σ4 *«Το διοικητικό προσωπικό στελεχώνεται κυρίως από συνταξιούχους που στο παρελθόν είχαν καλό εισόδημα. Υπάρχει πρόεδρος, αντιπρόεδρος, γραμματέας και ταμίας. Το επιστημονικό προσωπικό είναι 1 Κοινωνικός λειτουργός,3 Νοσηλεύτριες,1 Εργοθεραπεύτρια, 1 Λογοθεραπεύτρια»*. Οι Μ.Κ.Ο. με βάση τις ιδιαίτερες ανάγκες που έχει να καλύψει απέναντι σε ευάλωτες κοινωνικά περιθωριοποιημένες ομάδες πρέπει να αποτελείται από μεγάλο επιστημονικό προσωπικό, ώστε να μπορούν να καλυφθούν επαρκώς όλες οι ανάγκες τους. Όπως θα παρατηρήσουμε με τις παρακάτω απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων υπάρχει μεγάλη ταύτιση ως προς το διοικητικό και διεπιστημονικό προσωπικό. Όπως υποστηρίζει ο Σ1 *«Το διοικητικό προσωπικό στην συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. στελεχώνεται από το επιστημονικό προσωπικό και οι ειδικότητες που επιστημονικού προσωπικού είναι οι εξής: από τέσσερις κοινωνικούς λειτουργούς, ένας δικηγόρος, δύο κοινωνικούς διαμεσολαβητές και ένα ψυχολόγο»*.Σ2 *«Το διοικητικό προσωπικό αποτελείται από μέλη. Το διεπιστημονικό προσωπικό αποτελείται από δύο κοινωνικούς λειτουργούς, τέσσερις νοσηλεύτες, ένα γιατρό και ένα κοινωνικό διαμεσολαβητή»*.Σ3 *«Το διοικητικό προσωπικό αποτελείται από πρόεδρο, ταμία, γραμματέα και τα μέλη. Το διεπιστημονικό προσωπικό αποτελείται από ένα γιατρό χωρίς ειδικότητα μια νοσηλεύτρια, μια κοινωνική λειτουργό ,ένα παιδίατρο και ένα κοινωνικό διαμεσολαβητή»*.

Σ5 «Αρχικά, το διοικητικό συμβούλιο στελεχώνεται κυρίως από πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα και ταμία, μέλη. Το επιστημονικό προσωπικό είναι κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, παιδαγωγοί, παιδίατροι, εκπαιδευτές, δικηγόροι, εργοθεραπευτές».

Σύμφωνα με τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους ερωτώμενους κοινωνικούς λειτουργούς διαπιστώθηκε πως έξι από τις εννέα Μ.Κ.Ο. της Πάτρας το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πρόεδρο, ταμία, γραμματέα και τα μέλη. Τρεις στις εννέα Μ.Κ.Ο. της Πάτρας το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από επιστημονικές ειδικότητες. Επίσης, οι διεπιστημονικές ειδικότητες που στελεχώνουν τις εννέα Μ.Κ.Ο. της Πάτρας είναι: κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, νοσηλευτές, γιατροί, δικηγόροι και κοινωνικοί διαμεσολαβητές.

2^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΙΣ
Μ.Κ.Ο. ΠΑΤΡΑΣ

- Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.

Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, όπως ξέρουμε και από την βιβλιογραφική ανασκόπηση, είναι οργανώσεις μη κερδοσκοπικές (Σταθόπουλος, 2005).

Η χρηματοδότηση των μη κυβερνητικών οργανώσεων βασίζεται σε δωρεές μελών, σε χορηγίες, δηλαδή πολλές φορές γίνεται συστηματική προσπάθεια εύρεσης χορηγών στο χώρο τοπικών μεγάλων ιδιωτικών επιχειρήσεων ή στο χώρο των διεθνών και ελληνικών ιδρυμάτων. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις, διοργανώνουν εκδηλώσεις, που επίσης είναι μια ακόμη πιθανή πηγή χρηματοδότησης για τις ίδιες (Βάγια, 1998).

Η οργάνωση και διεξαγωγή εκδηλώσεων, γίνεται με βάση τον τομέα που κάθε μια δραστηριοποιείται. Επιπλέον, μια άλλη πηγή χρηματοδότησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι οι δημόσιοι φορείς και τα προγράμματα των κατά τόπους νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων.

Η ευρωπαϊκή ένωση είναι σημαντική πηγή χρηματοδότησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων, μέσω των προγραμμάτων που υλοποιεί σε συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Αυτή η διαδικασία προκύπτει από μια σειρά συνυφασμένων παραγόντων που έχουν σχέση με τις αλλαγές και τις εξελίξεις στο εσωτερικό των ίδιων των οργάνων της Ε.Ε. και τις εξελίξεις στο σύνολο των Μ.Κ.Ο. (Βάγια, 1998).

Οι απαντήσεις των ερωτώμενων ποια είναι η πηγή χρηματοδότησης της συγκεκριμένης μη κυβερνητικής οργάνωσης στην οποία εργάζονται, είναι οι παρακάτω. Ο Σ1 είπε «Οι οικονομικοί πόροι προέρχονται από προγράμματα της Μ.Κ.Ο.. Όπως το πρόγραμμα των ασυνόδευτων ανηλίκων που θέλουν να αιτηθούν άσυλο και λαμβάνει χρηματοδοτήσεις από Ευρωπαϊκά προγράμματα», ο Σ2 «Οι οικονομικοί πόροι από αντλούνται το 50% προέρχονται από το κράτος και το άλλο 50% από χρηματοδοτούμενα προγράμματα», ο Σ3 «Οι οικονομικοί πόροι που αντλούν για την κάλυψη των αναγκών της συγκεκριμένης Μ.Κ.Ο. είναι από προγράμματα ΕΣΠΑ», ο Σ4

«Τους οικονομικούς πόρους τους αντλούν για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών με ειδικές ανάγκες είναι από συντάξεις των παιδιών, από τους ασφαλιστικούς φορείς και τις δωρεές», ο Σ5 «Κατά κύριο λόγο τους οικονομικούς πόρους τους αντλούν από τις δωρεές του κόσμου και από δραστηριότητες που οργανώνονται», ο Σ6 «Τους οικονομικούς πόρους τους αντλούν από συνδρομές μελών. Από διάφορες εκδρομές, εκδηλώσεις και μπαζάρ, που διοργανώνει η συγκεκριμένη δομή», ο Σ7 «Η χρηματοδότηση εξασφαλίζεται κυρίως από τον ευρύτερο ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο, από δωρεές πολιτών κυρίως πλουσίων, καθώς και από διεθνή οργανισμό μετανάστευσης».

Από τις απαντήσεις των ερωτώμενων προκύπτει το εξής αποτέλεσμα ότι τέσσερις Μ.Κ.Ο. από της εννέα αντλούν οικονομικούς πόρους από δωρεές και εκδηλώσεις. Τρεις στις εννέα Μ.Κ.Ο. αντλούν οικονομικούς πόρους από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τέλος, μία στις εννέα Μ.Κ.Ο. η χρηματοδότηση της γίνεται από προγράμματα του κράτους και από ασφαλιστικούς φορείς.

Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτει ότι οι περισσότερες Μ.Κ.Ο. της Πάτρας στηρίζουν την χρηματοδότηση τους στα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λιγότερο στα προγράμματα του κράτους.

§ Πώς έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. και σε ποιο τομέα.

Οι συνέπειες που προκαλεί η οικονομική κρίση είναι μεγάλες, καθώς ο όρος αναφέρεται στη μείωση των οικονομικών πόρων του κράτους και στη χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες. Σοβαρό πλήγμα έχουν δεχθεί και οι Μ.Κ.Ο. της Πάτρας πιο συγκεκριμένα όπως αναφέρει και ο Σ4 *«Φυσικά και η κρίση έχει επηρεάσει την συγκεκριμένη δομή. Οι γονείς των παιδιών δεν τα ασφαλίζουν με αποτέλεσμα πολλά παιδιά του ιδρύματος να μένουν ανασφάλιστα».* Επίσης, παρατηρούμε πως ενώ η οικονομική κρίση βρίσκεται σε ύφεση αυτή την στιγμή προφανώς και τα προβλήματα του κόσμου αυξάνονται όπως αναφέρει και ο Σ5 *«Φυσικά, έχει επηρεάσει στον οικονομικό τομέα και διότι αυξάνονται τα κοινωνικά περιστατικά και δεν υπάρχουν πόροι να τα καλύψουν».* Η κρίση επιφέρει

δραματικές επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή των ατόμων, που την βιώνουν. (Λιαρόπουλος, 2010). Χαρακτηριστικά αναφέρει και ο Σ2 «Έχει επηρεάσει δραματικά το ταμείο αυτή την στιγμή δεν υπάρχουν χρήματα για την κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων» παρόμοια απάντηση μας δίνει και Σ8 « Σίγουρα την έχει επηρεάσει. Καθώς οι ανάγκες είναι πολλές ενώ τα μέσα και οι πόροι που χρειάζονται ώστε η Μ.Κ.Ο. να καλύψει τις ανάγκες των μελών της είναι λιγότερες». Ενώ παρατηρείται η ιδιαίτερη προθυμία του κόσμου για προσφορά προς τις Μ.Κ.Ο. η οικονομική κρίση τους έχει δεσμεύσει όπως αναφέρει και ο Σ1 «Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. τα πράγματα δεν είναι όπως στο παρελθόν. Πιο πολύ έχει επηρεάσει το κομμάτι των δωρεών που προέρχονται από τον κόσμο. Εκεί που στο παρελθόν έβλεπες πολλούς εθελοντές να κάνουν δωρεές τώρα έχουν μειωθεί κατά πολύ. Όχι γιατί δεν υπάρχει η επιθυμία, αλλά γιατί η οικονομική κρίση τους έχει δεσμεύσει σ' αυτό το κομμάτι». Παρ' όλη την οικονομική κρίση που βιώνει η Ελλάδα αυτή την στιγμή παρατηρούμε πως η εκπαίδευση έχει αυξηθεί αλλά η ανεργία είναι σε υψηλά ποσοστά ακόμα. (Λιαρόπουλος, 2010). Είναι ένας ακόμα τομέας που έχει επηρεάσει της Μ.Κ.Ο. όπως αναφέρει και ο Σ3 «Η κρίση έχει επηρεάσει την συγκεκριμένη δομή και πιο πολύ στο μειωμένο προσωπικό που υπάρχει». Η ανάγκη για περισσότερο προσωπικό δεσμεύει την Μ.Κ.Ο. να επιτελέσει με έναν υγιές και ομαλό τρόπο το έργο του είναι ένας βασικός τομέας που έχει πλήξει πολλές από τις Μ.Κ.Ο. της Πάτρας. Επιπλέον, πολλές από τις παροχές δεσμεύονται από τον οικονομικό τομέα διότι, εάν δεν υπάρχει από κάπου να χρηματοδοτείται ικανοποιητικά τότε πάσχει από ανικανότητα να προσφέρει στον εξυπηρετούμενο. Χαρακτηριστικά αναφέρει ο Σ6 « Φυσικά και έχουν επηρεαστεί από την οικονομική κρίση, η ποσότητα των παροχών της δομής όχι όμως η ποιότητα τους» με πανομοιότυπο τρόπο απάντησε και ο Σ7 «Η συγκεκριμένη δομή έχει επηρεαστεί από την κρίση, εφόσον ο πληθυσμός των ανθρώπων που είναι σε δύσκολη κοινωνική και οικονομική κατάσταση αυξάνεται ενώ τα μέσα και οι οικονομικοί πόροι της Μ.Κ.Ο. για να ανταπεξέλθει στις ανάγκες της ομάδας στόχου είναι λιγότερες». Διαφορετική άποψη έχει ο Σ9 «Επειδή είμαστε μια σχετικά νεοσύστατη δομή που η οποία γεννήθηκε εντός κρίσης δεν μπορώ να πω ότι έχουμε επηρεαστεί πολύ αλλά και επειδή σε γενικές γραμμές έχουμε τις φιλοδοξίες μας και

γενικά ότι θέλουμε να κάνουμε σε χαμηλά επίπεδα λόγω της κατάστασης. Οπότε δεν μπορούμε να πούμε ότι δεν έχουμε επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από την οικονομική κρίση. Ασφαλώς δεν μπορούμε να κάνουμε πράξη όσα θέλουμε και δεν μπορούμε να καλύψουμε τις ανάγκες οι οποίες υπάρχουν».

Παρατηρούμε πως από τις παραπάνω απαντήσεις οι τομείς που έχουν επηρεαστεί περισσότερο είναι το κομμάτι των δωρεών που γίνονται από την μεριά του κόσμου, το μειωμένο διεπιστημονικό προσωπικό, οι ανασφάλιστοι εξυπηρετούμενοι, οι αυξημένες ανάγκες του κόσμου αλλά οι μειωμένες παροχές που έχει να προσφέρουν οι Μ.Κ.Ο. λόγω της οικονομική κρίσης.

§ Εάν το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές.

Δεδομένου της οικονομική κρίσης που βιώνει η Ελλάδα αυτή την στιγμή είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον οι απόψεις των κοινωνικών λειτουργών για αυτό το θέμα. Ενδιαφέρον απάντηση για αυτό το θέμα δίνει ο Σ9 «Προσπαθούμε να είμαστε ξεκάθαροι σ' αυτά τα οποία προσφέρουμε και σ' αυτά τα οποία κάνουμε. Οπότε βασίζεται πάνω σ αυτό. Κατανοούμε για ποιο λόγο εργάζονται όποτε πάνω σ' αυτό το μοτίβο θεωρώ ότι υποκειμενικά ότι είναι ικανοποιημένο το προσωπικό όσον αφορά τις οικονομικές του παροχές». Παρόμοια απάντηση μας δίνει και ο Σ8 «Είναι ευχαριστημένο, εφόσον κατανοούν ότι αφού υπάρχει οικονομική κρίση άρα θα υπάρχουν και μειωμένες οικονομικές παροχές». Ιδιαίτερες αντιδράσεις υπάρχουν σε μερικές από τις Μ.Κ.Ο. από το προσωπικό διότι αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα με την χρηματοδότηση τους χαρακτηριστικά αναφέρουν οι παρακάτω συνεντευξιαζόμενοι Σ2 «Το μεγαλύτερο πλήγμα που έχει δεχθεί η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι πως το προσωπικό έχει να πληρωθεί πάνω από 6 μήνες» Σ4 «Δυστυχώς, οι περισσότεροι εργαζόμενοι έχουν 2 μήνες να πληρωθούν». Σε γενικές γραμμές, είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στις Μ.Κ.Ο. αυτή την στιγμή διότι οι εντάσεις για την χρηματοδότηση των εργαζόμενων

παρεμποδίζουν την ομαλή παροχή υπηρεσιών από την μεριά των εργαζόμενων προς τους εξυπηρετούμενους.

Συνεπώς, παρατηρούμε πως οι απόψεις για το αν είναι ευχαριστημένο το προσωπικό με τις οικονομικές παροχές οι επτά ερωτώμενοι από τους εννέα μας απάντησαν πως είναι ευχαριστημένοι με τις οικονομικές απολαβές. Σε αντίθεση οι δύο στους εννέα μας απάντησαν πως δεν είναι ευχαριστημένοι από τις οικονομικές παροχές και πως έχουν αρκετούς μήνες να πληρωθούν.

§ Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο.

Οι δωρεές είναι μια από τις σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων, όπως αναφέρεται και στην βιβλιογραφική ανασκόπηση(Βάγια,1998).

Οι απόψεις των κοινωνικών λειτουργών όσων αφορά τις δωρεές προς τις συγκεκριμένες μη κυβερνητικές οργανώσεις που εργάζονται, ήταν αρκετά ενδιαφέρουσες. Για αυτό θα αναφερθούν κάποιες. Συγκεκριμένα, ο Σ1 αναφέρει χαρακτηριστικά *«Ο κόσμος δεν ανταποκρίνεται με δωρεές όπως στο παρελθόν έχουν μειωθεί σημαντικά»*, στην παραπάνω απάντηση φαίνεται ότι η δύσκολη οικονομική κατάσταση που υπάρχει στην χώρα μας έχει επηρεάσει την συγκεκριμένη δομή. Σε αντίθεση, με τον Σ7 αναφέρει ότι *«Θεωρώ ότι οι άνθρωποι που είναι κοινωνικά ευαισθητοποιημένοι ότι προσπαθούν και βάζουν τα δυνατά τους και δημιουργούν όλες εκείνες τις συνθήκες, οπότε θεωρώ ότι υπάρχουν άνθρωποι που είναι ευαισθητοποιημένοι που προσφέρουν ότι μπορούν ακόμα και το στέρημα τους. Τολμώ να αναφέρω ότι στην συγκεκριμένη μη κυβερνητική οργάνωση, στην Πάτρα είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι πολίτες και προσφέρουν ρούχα τρόφιμα, φαγητά διάφορα πράγματα τα οποία έχουμε άμεση ανάγκη, για τον πληθυσμό που απευθύνεται η δομή»*.

Στις παραπάνω δυο απαντήσεις υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση, ως προς την επιρροή των δωρεών από την οικονομική κρίση. Οι περισσότεροι συνεντευξιαζόμενοι ανέφεραν ότι *«ναι οι δωρεές έχουν επηρεαστεί από την*

οικονομική κρίση», αλλά δεν έχουν σταματήσει. Δηλαδή, οι πέντε από τους εννέα ανέφεραν ότι δεν γίνονται δωρεές τώρα όπως στο παρελθόν καθώς ο κόσμος είναι επηρεασμένος από την οικονομική κρίση. Ενώ οι τέσσερις στους εννέα απάντησαν ότι γίνονται δωρεές ακόμα και σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς.

§ Ποιος είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.

Όπως παρατηρήθηκε από τα παραπάνω αποτελέσματα οι ανάγκες του κόσμου την δεδομένη στιγμή είναι ιδιαίτερα αυξημένες, οπότε υπάρχει ιδιαίτερη ζήτηση των Μ.Κ.Ο. για να καλυφθούν περισσότερα κενά. (Petras et al, 2005). Αρχικά, ο Σ1 απάντησε το εξής: *«Το κράτος έχει μεγάλη ανάγκη από περισσότερες Μ.Κ.Ο. ώστε να καλυφθούν τα κενά που έχουμε σαν κράτος»*. Πιο συγκεκριμένα απάντησε ο Σ7 *«Τον λόγο αύξησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων θεωρώ ότι υπάρχουν ειδικά στο κομμάτι των κοινωνικών παροχών»*. Διαφορετική απάντηση μας έδωσε ο Σ5 *«Ο πιο σημαντικός λόγος είναι πως έχουμε αρκετές ανάγκες και όχι αρκετούς οικονομικούς πόρους και το κράτος χρειάζεται τις Μ.Κ.Ο.»*. Το βασικότερο κενό είναι να εντοπισθεί ο λόγος που χρειάζεται να αυξηθούν οι Μ.Κ.Ο. ο Σ2 υποστηρίζει πως *«Η κρατική πρόνοια χρειάζεται μεγαλύτερη βοήθεια και γι' αυτό χρειάζονται και οι Μ.Κ.Ο.»* παρόμοια απάντηση μας έδωσε και ο Σ6 *«Ο μεγαλύτερος λόγος είναι η κάλυψη στα κενά του οικονομικού και κοινωνικού τομέα, η κρατική ανεπάρκεια με λίγα λόγια και αναζήτηση τρόπου από τον κόσμο για την καλύτερη ποιότητα ζωής. Και ένας τρόπος βοήθειας προς τον κόσμο είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση»*. Προσθέτει ο Σ8 *«Οι ανάγκες των ανθρώπων αυξάνονται μέρα με την ημέρα και ώρα με την ώρα. Το κράτος πάντα αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ανθρώπων, πόσο μάλλον τώρα με την οικονομική κρίση που υπάρχει ένα κράτος που δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις ανάγκες των ανθρώπων. Άρα κατά την γνώμη μου, ο λόγος αύξησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι η ανεπάρκεια του κράτους»*.

Ομοφώνως απαντήθηκε πως ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο. στηρίζεται στην κρατική ανεπάρκεια και στην αύξηση των κοινωνικών αποκλεισμένων ατόμων. Δηλαδή, υπάρχει δραματική αύξηση στις ανάγκες του κόσμου.

3^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ: Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ Μ.Κ.Ο.

§ Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην
εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Οι ΜΚΟ αποτελούν μη κυβερνητικές και μη κερδοσκοπικές ενώσεις. Που κατά κύριο λόγο, ιδρύονται σε εθελοντική βάση και συνδυάζουν την εθελοντική προσφορά με την πρόληψη έμμισθων υπαλλήλων, μάλιστα μπορούν να εμπλακούν σε δραστηριότητες που αποφέρουν κέρδη στην οργάνωση χωρίς όμως τα κέρδη αυτά να μπορούν να διανεμηθούν στα μέλη ή στη διοίκηση (Σταθόπουλος 2005).

Σύμφωνα με τα παρακάτω λεγόμενα των κοινωνικών λειτουργών όσο αφορά το θέμα της εθελοντικής προσφοράς των ανθρώπων στις μη κυβερνητικές οργανώσεις είναι σημαντική οι συμβολή της. Καθώς αναφέρουν ενδεικτικά, ο Σ1 «Ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία. Έχει παρατηρηθεί πως ανταποκρίνεται και πιο ενεργά συγκριτικά με το παρελθόν. Αυτό γίνεται διότι υπάρχει μεγάλη ανεργία και πολύς κόσμος αναζητάει γνώσεις για το αντικείμενο», ο Σ3 «Συγκριτικά με την προηγούμενη χρονιά υπάρχει αύξηση των εθελοντών», ο Σ5 «Ο κόσμος ανταποκρίνεται στο εθελοντικό κάλεσμα και έχουν αυξηθεί τον τελευταίο χρόνο», ο Σ6 «Ο κόσμος ανταποκρίνεται στο εθελοντικό κάλεσμα και ειδικότερα άτομα ηλικίας άνω των 40 ετών. Ευτυχώς υπάρχει κόσμος αρκετά ευαισθητοποιημένος που θέλει να προσφέρει», ο Σ9 «Είναι σε ικανοποιητικό βαθμό νομίζω ότι του προσφέρει κάτι του κόσμου. Ο εθελοντισμός πάντα ζητάει μια ανταπόδοση. Εφόσον, αυτή δεν μπορεί να είναι υλικής, γιατί μιλάμε για εθελοντισμό σίγουρα ζητάνε κάποια ηθική ικανοποίηση μέσα από αυτό που προσφέρουν οπότε τα βλέπουν ότι παρέχεται κάτι συγκεκριμένο».

Στις παραπάνω απαντήσεις, συμπεραίνεται ότι παρά την οικονομική κατάσταση της χώρας και απογοήτευση των ανθρώπων. Υπάρχουν και άνθρωποι που θέλουν να προσφέρουν κομμάτι από το χρόνο τις γνώσεις τους. Η σημασία του εθελοντισμού ταυτίζεται και με την βιβλιογραφική ανασκόπηση όσο και με τις παραπάνω απαντήσεις.

Ο εθελοντισμός κατά κύριο λόγο στηρίζεται στην ηθική επιταγή και το χρέος κάθε ανθρώπου να βοηθήσει τον πλησίον του. Εκφράζει τα αλτρουιστικά κίνητρα του κάθε ανθρώπου όταν βρίσκεται αντιμέτωπος με την οδύνη του συνανθρώπου του. Τα άτομα αυτά που συμμετέχουν προσφέρουν εθελοντική εργασία. Η εθελοντική εργασία προκύπτει ως ελεύθερη επιλογή χωρίς να υφίσταται εξαναγκασμός. (Σταθόπουλος, 2005).

Σύμφωνα με τις απαντήσεις των παραπάνω ερωτώμενων και οι εννέα ερωτώμενοι ανέφεραν ότι υπάρχει μεγάλη εθελοντική προσφορά απο την μεριά του κόσμου και πως η οικονομική κρίση δεν έχει επηρεάσει αυτό το κομμάτι.

§ Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο.

Οι εθελοντές οφείλουν να χαρακτηρίζονται από προθυμία και διάθεση για ανιδιοτελή προσφορά των υπηρεσιών τους και αυξημένο αίσθημα κοινωνικής αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας. (Σταθόπουλος, 2005). Βασικό κριτήριο για τον Σ1 είναι το εξής: *«Για να γίνει κάποιος εθελοντής πρέπει να έχει μια καλή σωματική κατάσταση διότι έρχονται σε επαφή με ανήλικα παιδιά που διαμένουν σε αυτό τον χώρο. Επίσης, να υπάρχει καθαρό ποινικό μητρώο και μετέπειτα υπάρχει κάποια αξιολόγηση για την καταλληλότητα του κάθε εθελοντή ξεχωριστά»*. Διαφορετικά κριτήρια έχει θέσει ο Σ2 *«Ένα βασικό κριτήριο είναι η θέληση για προσφορά και αγάπη για τον συνάνθρωπο που έχει ανάγκη»* παρόμοια απάντηση έχουμε και από τον ερωτώμενο Σ4 *«Ο εθελοντής οφείλει να έχει καλή συμπεριφορά απέναντι στα παιδιά, να υπάρχει υπομονή από μεριά του εθελοντή και όρεξη για να προσφέρει αγάπη»*. Βασικό κριτήριο για να γίνει κάποιος εθελοντής είναι να αναδεικνύει ότι έχει ειλικρινή και αληθινή επιθυμία να προσφέρει. (Σταθόπουλος, 2005). Πάνω σε αυτή την άποψη έχει να προσθέσει και ο Σ5 *«Ο εθελοντής να έχει καλή συμπεριφορά απέναντι στα παιδιά, να υπάρχει υπομονή από μεριά του εθελοντή και όρεξη για να προσφέρει αγάπη»*. Ο εθελοντής πολλές φορές μέσα από την εθελοντική του εργασία εκφράζει τον λόγο που θέλει να προσφέρει. Ό καθένας έχει διαφορετική ικανότητα και διαφορετική επιθυμία ως προς την προσφορά που θέλει να δώσει και

όπως λέει και ο Σ3 «Βασικό κριτήριο είναι η διάθεση με το τι έχει να προσφέρει ο καθένας τοποθετείτε σε διαφορετικό τομέα». Υπάρχουν βέβαια και Μ.Κ.Ο. που προσφέρουν την ανάλογη εκπαίδευση προς τους εθελοντές και περνάνε κάποια αξιολόγηση όπως αναφέρει Σ6 « Για να γίνει κάποιος εθελοντής οφείλει να παρακολουθήσει ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο 9 μηνών και να έχει διάθεση να προσφέρει και αγάπη για τον συνάνθρωπο του» πανομοιότυπη απάντηση μας έδωσε και ο Σ9 «Δεν υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια, καλό θα είναι όμως να έχει κάποια ενασχόληση με τις ομάδες αυτές. Αν έχει κάποια προϋπηρεσία είναι επιθυμητή αλλά τα πιο σημαντικά που οφείλει να έχει ένας εθελοντής είναι η διάθεση και η όρεξη για προσφορά».

Τα ανάλογα αποτελέσματα από τις απαντήσεις των ερωτώμενων συνεπάγεται το εξής, ότι τέσσερις στους εννέα βασικό κριτήριο για να γίνει κάποιο εθελοντής πρέπει να παρακολουθήσει κάποιο εκπαιδευτικό σεμινάριο. Τέλος, οι πέντε στους εννέα ανέφεραν ότι κριτήριο για να γίνει κάποιος εθελοντής πρέπει να διακατέχεται από το αίσθημα της όρεξης και της προσφοράς

§ Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.

Όπως προαναφέρθηκε και σε παραπάνω σημείο, οι εθελοντές είναι βασικοί και απαραίτητοι για την λειτουργία μιας μη κυβερνητικής οργάνωσης. Ο εθελοντής ανάλογα εκεί που θα αποφασίσει να γίνει εθελοντής, θα αναλάβει και ανάλογες αρμοδιότητες. Δηλαδή, ο ρόλος του εθελοντή αλλάζει ανάλογα την δομή που ασκεί τον ρόλο του. (Σταθόπουλος, 2005). Και αυτό αποδεικνύουν και οι απαντήσεις των κοινωνικών λειτουργών, όπου ενδεικτικά αναφέρουν, ο Σ1 «Οι ανάγκες προκύπτουν από τις ανάγκες που έχουν τα παιδιά. Η μεγαλύτερη ανάγκη είναι η ανάγκη για εκπαίδευση», ο Σ2 «Οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές πιο πολύ είναι η παροχή τροφίμων και ρουχισμού», ο Σ3 «Οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές στην συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι ρουχισμό, τρόφιμα και φάρμακα», ο Σ4 «Η πιο βασική ανάγκη έχει να καλύψει ένας εθελοντής είναι η σχέση του με τα παιδιά. Τα παιδιά έχουν ιδιαίτερες ανάγκες από του εθελοντές ως προς το συναισθηματικό κομμάτι»,

ο Σ5 «Κατά κύριο λόγο οι εθελοντές καλούνται να καλύψουν διοικητικές δουλειές ,δημιουργικές απασχολήσεις, επισκέψεις σε νοσοκομεία και μπαζάρ», ο Σ6 «Η πιο βασική ανάγκη έχει να καλύψει ένας εθελοντής είναι η συντροφικότητα. οργανωτής εκδηλώσεων, διοργάνωση ημερίδων, ενημέρωση κόσμου για την Μ.Κ.Ο.. Επιπλέον, οι εθελοντές επισκέπτονται σε καθημερινή βάση ασθενείς στο νοσοκομείο, που πάσχουν από καρκίνο », ο Σ7 «Οι εθελοντές καλύπτουν πολλές ανάγκες των εξυπηρετούμενων σε διάφορους τομείς», ο Σ8 «Οι εθελοντές είναι αυτοί που αναλαμβάνουν δημιουργικές ομάδες με τα μέλη της ΜΚΟ. Όλη η δουλειά από εθελοντές γίνεται. Η προσφορά των εθελοντών είναι μεγάλη και σημαντική», ο Σ9 « Επειδή δεν έχουμε πολύ μεγάλο έργο σε συνεχή βάση. Επειδή εμείς έχουμε να κάνουμε με ερευνητικό κομμάτι και με εκπαιδευτικό κομμάτι. Βέβαια, γίνονται και κάποιες εκδηλώσεις κατά καιρούς όποτε κυρίως οι εθελοντές βοηθούν στις εκδηλώσεις αυτές».

Οι παραπάνω απαντήσεις παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες ανάμεσα τους. Πιο συγκεκριμένα, τρεις στους εννέα ερωτώμενους μας απάντησαν πως υπάρχουν αυξημένη ανάγκη για εκπαίδευση. Οι πέντε στους εννέα μας απάντησαν πως υπάρχει ανάγκη για την κάλυψη ψυχοκοινωνικών αναγκών των εξυπηρετούμενων και την κάλυψη των πρωταρχικών αναγκών τους. Τέλος, παρατηρείται πως υπάρχει μεγάλη ανάγκη για την κάλυψη των ψυχοκοινωνικών αναγκών των ωφελούμενων των Μ.Κ.Ο..

§ Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους.

Ο εθελοντής διακατέχετε από έντονο το αίσθημα της προσφοράς αλλά ίσως υπάρχουν δυσκολίες που μπορούν να αντιμετωπίσουν στην επιτέλεση του ρόλους τους. (Σταθόπουλος, 2005). Αυτό το κομμάτι έχει μεγάλη σχέση με το είδος της Μ.Κ.Ο. που απευθύνονται αλλά και την γενικότερη ψυχολογική κατάσταση ενός εθελοντή. Ιδιαίτερα ενδιαφέρον είναι η άποψη που παραθέτει ο Σ4 «Οι δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι να έχει υπομονή με τα παιδιά, πρέπει να επικοινωνεί με το κάθε παιδί με τελείως διαφορετικά αναλόγως βέβαια και την πάθηση που έχει το κάθε παιδί. Μπορεί κάποιο παιδί να γίνει επιθετικό με κάποιον εθελοντή

για αυτό χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή». Διαφορετική δυσκολία μας παραθέτει ο Σ1 «Η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές είναι η γλωσσική επικοινωνία, διότι τα παιδιά που διαμένουν ομιλούν διαφορετική γλώσσα. Λόγω της δυσκολίας επικοινωνίας οι δραστηριότητες που μπορεί να κάνει ένας εθελοντής είναι περιορισμένες» παρόμοια απάντηση έχουμε και από τον Σ2 «Η μεγαλύτερη δυσκολία που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι η γλωσσική επικοινωνία και ειδικά όταν εκείνη την στιγμή που δεν υπάρχει κοινωνικός διαμεσολαβητής. Μια ακόμα δυσκολία είναι το διαπολιτισμικό κομμάτι οι εθελοντές δεν πρέπει να διακατέχονται από ρατσιστικές αντιλήψεις». Σύμφωνα με τον Σ6 η δυσκολία που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι «Οι δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι η ψυχολογική κόπωση και ότι χρειάζεται να υπάρχει συνέπεια στις επισκέψεις του». Πολύ βασικό κομμάτι είναι να υπάρχει από πλευρά του εθελοντή συνέπεια και συνοχή στην συμμετοχή του. Επίσης, ο Σ9 υποστηρίζει πως « Η βασική δυσκολία ενός εθελοντή είναι η γνώση του αντικειμένου και στο πως λειτουργεί με την ομάδα στόχου».

Το βασικό συμπέρασμα από τις απαντήσεις των συνεντευξιζόμενων είναι πως τρεις στου εννέα μας απάντησαν πως η μεγαλύτερη δυσκολία που μπορούν να αντιμετωπίσουν είναι η γλωσσική επικοινωνία και το διαπολιτισμικό κομμάτι. Επίσης, τρεις στους εννέα μας απάντησαν ίσως οι εθελοντές δεν έχουν διευκρινίσει το κίνητρο τους για να γίνουν εθελοντές και δεν έχουν πληροφορηθεί σωστά για τις ανάγκες των Μ.Κ.Ο.. Οι τρεις στους εννέα μας απάντησαν ότι μια δυσκολία που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι η ψυχολογική κόπωση.

Συνεπώς, οι πιθανές δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής στις Μ.Κ.Ο. της Πάτρας είναι η γλωσσική επικοινωνία και η μη σωστή πληροφόρηση της ομάδα-στόχου που εξυπηρετούν οι Μ.Κ.Ο..

§ Πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα.

Σύμφωνα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση η έννοια της κρίσης δεν έχει ακόμα διερευνηθεί πλήρως. Στο ελληνικό λεξιλόγιο η λέξη προέρχεται από το ρήμα «κρίνω», το οποίο χαρακτηρίζει μία κατάσταση δύσκολη και

σύνθετη μία κατάσταση, που προκαλεί στον άνθρωπο άγχος, πίεση και στρες. Γενικά, μια κρίση εμπεριέχει μια απειλή σχετικά με τους πόρους και τους ανθρώπους, την απώλεια του ελέγχου στους τομείς της ζωής τους (Παηγγυράκης, 2001).

Όσον αφορά την άποψη των κοινωνικών λειτουργών των μη κυβερνητικών οργανώσεων της Πάτρας, ως προς το αν η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα αυτούς τους δύσκολους καιρούς, οι απόψεις ήταν οι παρακάτω: ο Σ1 « Το εθελοντικό πνεύμα έχει ενισχυθεί αρκετά», ο Σ2 «Η κρίση έχει ενισχύσει το εθελοντικό πνεύμα», ο Σ3 «Η κρίση έχει επηρεάσει την διάθεση που έχει ο κόσμος αλλά λόγω όλων αυτών και η ανάγκη του ανθρώπου να προσφέρει οπότε το εθελοντικό πνεύμα ενισχύετε», ο Σ4 «Πιστεύω πως η κρίση δεν μπορεί να επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα είναι μια πηγαία ανάγκη αλληλεγγύης», ο Σ5 «Πιστεύω πως η κρίση δεν έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα», ο Σ6 «Πιστεύω πως η κρίση έχει επηρεάσει ψυχολογικά τον κόσμο αλλά το εθελοντικό πνεύμα δεν αλλάζει. Κατά την γνώμη μου όποιος θέλει να προσφέρει θα προσφέρει και δεν θα τον εμποδίσει καμία κρατική δυσκολία», ο Σ7 «Υπάρχει ανεπτυγμένο το πνεύμα του εθελοντισμού. Εγώ χαίρομαι πάρα πολύ που υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι είναι ιδιαίτερα χαρούμενοι και ευδιάθετοι και δημιουργικοί και δηλώνουν την διαθεσιμότητα τους με μεγάλη χαρά στο να βοηθήσουν έμπρακτα και χωρίς οικονομική αμοιβή και αυτό είναι σημαντικό και ευχάριστο γεγονός και είναι πολύ καλό για το έργο της συγκεκριμένης δομής», ο Σ8 «Υπάρχει ανεπτυγμένο το πνεύμα του εθελοντισμού. Επειδή ο κόσμος αναγνωρίζει την αξία του εθελοντισμού», ο Σ9 «Θεωρώ βάση της κατάστασης στην οποία βιώνουμε αρκετοί άνθρωποι θέλουν να προσφέρουν περισσότερο. Θα ήτανε και ειρωνικό – αστείο αν μέσα από την κατάσταση δεν είχε ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος. Σαφώς και ότι μπορούμε και καλύτερα να ήμασταν αλλά εντάζει υπάρχουν και άνθρωποι που θέλουν να προσφέρουν».

Οι απαντήσεις των κοινωνικών λειτουργών για το εάν έχει επηρεαστεί το εθελοντικό πνεύμα από την οικονομική κρίση, οι απαντήσεις είναι παρουσιάζουν ομοφωνία, ότι το εθελοντικό πνεύμα δεν έχει επηρεαστεί από την οικονομική κρίση αντιθέτως έχει ενισχυθεί.

4^η ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Η ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΣΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ.

§ Η επιρροή της οικονομικής κρίσης στην θέση του Κοινωνικού λειτουργού.

Μία αξία που χαρακτηρίζει το επάγγελμα των κοινωνικών λειτουργών είναι η υπευθυνότητα ή η αίσθηση του καθήκοντος. (Καλλινικάκη, 1998). Οι παρακάτω ερωτώμενοι θα μας απαντήσουν για το αν θεωρούν πως η κρίση επηρέασε την θέση του κοινωνικού λειτουργού. Ο Σ2 υποστηρίζει «Έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του κοινωνικού λειτουργού διότι πλέον ο κοινωνικός λειτουργός έχει να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα που αφορούν τους εξυπηρετούμενους» παρόμοια απάντηση είχαμε και από το Σ5 «Έχει επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού διότι έχουν αυξηθεί οι ανάγκες και δεν υπάρχουν πολλοί κοινωνικοί λειτουργοί» χαρακτηριστικά αναφέρει και ο Σ6 « Η οικονομική κρίση σαφώς και έχει επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού. Αλλά έχει φέρει και καινούργιες ευκαιρίες». Ο Σ7 μας δίνει μια ολοκληρωμένη εικόνα για το πόσο έχει επηρεαστεί το επάγγελμα του μέσα από την οικονομική κρίση και τι αντίκτυπο έχει όλο αυτό « Ενδιαφέρουσα ερώτηση ο κοινωνικός λειτουργός προσπαθεί με τα μέσα στην κρίση με τα μέσα που έχει μέσα στην κρίση που τα προβλήματα των ανθρώπων είναι ακόμα μεγαλύτερα οι άστεγοι είναι περισσότεροι οι φτωχοί, οι άνθρωποι που υποφέρουν από την ανεργία, την πείνα, το κράτος η κυβέρνηση δυστυχώς δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτά τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα και γενικότερα ο κοινωνικός λειτουργός, βρίσκεται στην μέση όπου προσπαθεί να εκμεταλλευτεί όλα τα αυτά τα μέσα της κοινότητας για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ομάδας στόχου. Σίγουρα ο κοινωνικό λειτουργός θα πρέπει να γνωρίζει πάρα πολύ καλά τα μέσα της κοινότητας έτσι ώστε να τα αξιοποιήσει ως προς όφελος των εξυπηρετούμενων. Η κρίση σίγουρα δυσκολεύει τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού γιατί μειώνονται τα μέσα και οι πόροι και οι ανάγκες αυξάνονται οπότε και ο κοινωνικός λειτουργός προσπαθεί το τίποτα το λίγο να το κάνει να βρει όλους εκείνους τους τρόπους γιατί μιλάμε για ανθρώπους που βρίσκονται σε δύσκολη πολιτική κατάσταση είτε έλληνες που είναι φτωχοί είτε είναι Έλληνες που δυσκολεύονται πάρα πολύ να τα βγάλουν πέρα». Τελείως

διαφορετική άποψη έχουν οι εξής συνεντευξιαζόμενοι όπως αναφέρει ο Σ1 «*Η κρίση δεν έχει επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού*» προσθέτει παρόμοια άποψη ο Σ3 «*Δεν θεωρώ πως η κρίση μπορεί να επηρεάσει την θέση του του κοινωνικού λειτουργού. Οι παροχές που προσφέρω σαν κοινωνική λειτουργός προς τον εξυπηρετούμενο δεν μετριέται με χρήματα*».

Με βάση την έκβαση των παραπάνω αποτελεσμάτων έξι στους εννέα ερωτώμενους μας απάντησαν πως η κρίση δεν έχει επηρεάσει στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού. Τέλος, τρεις στου εννέα μας απάντησαν πως έχει επηρεαστεί άμεσα ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού, εξαιτίας της οικονομική κρίσης.

§ Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης

Σύμφωνα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση, οι επαγγελματίες κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να τηρούν αρχές απέναντι στους εξυπηρετούμενους, τα οποία είναι: α) Ο σεβασμός στην προσωπικότητά τους, η διαφύλαξη της αξιοπρέπειάς τους, η προστασία και η ικανοποίηση των δικαιωμάτων τους. β) Η αναγνώριση της διαφορετικότητας κάθε ατόμου και η αποδοχή του δικαιώματος να αποφασίζουν για τις υποθέσεις που τους αφορούν. γ) Η πλήρης ενημέρωση για το περιεχόμενο, τα χρονικά πλαίσια και τους όρους της συνεργασίας καθώς και η παροχή των υπηρεσιών με αντικειμενικά κριτήρια ώστε να δημιουργηθεί μία επαγγελματική σχέση που θα στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη. δ) Η συλλογή πληροφοριών που αφορούν τον εξυπηρετούμενο μόνο όταν έχουν σχέση με το πρόβλημα ε) Η τήρηση της εχεμύθειας σε ιδιωτικά απόρρητα των εξυπηρετούμενων καθώς και η διατήρηση του απορρήτου των εγγράφων στοιχείων που φυλάσσονται στην Υπηρεσία. στ) Η άρνηση σε οποιαδήποτε δωροδοκία και εξασφάλιση προσωπικών συμφερόντων σε βάρος των εξυπηρετούμενων (Malcolm, 1991).

Οι παρακάτω απαντήσεις των κοινωνικών λειτουργών που ερωτήθηκαν αν καταφέρουν να ακολουθήσουν αυτές τις αρχές την δεοντολογία του επαγγέλματος, παρουσιάζουν μεγάλο ενδιαφέρον, καθώς ανέφεραν ο Σ1 «*Το ότι είναι δεοντολογικό για έναν κοινωνικό λειτουργό η κρίση δεν μπορεί να το επηρεάσει*» ο Σ2 «*Πιστεύω πως πάντα θα υπάρχουν*

προβλήματα που μας εμποδίζουν να αντιμετωπίσουμε πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος», ο Σ3 «Πιστεύω πως την ακολουθεί πιστά αλλά αυτό ανήκει στην ιδιοσυγκρασία του κάθε κοινωνικού λειτουργού», ο Σ4 «Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δεοντολογία του επαγγέλματος διότι δεν υπάρχουν οικονομικοί πόροι ώστε να εφαρμοστούν όλα με τον αναμενόμενο τρόπο», ο Σ5 «Προσπαθώ να την ακολουθώ όσο πιο πιστά μπορώ, διότι έχω χρέος απέναντι στους εξυπηρετούμενους», ο Σ6 «Μπορεί να μην ακολουθεί πιστά την δεοντολογία λόγω κάποιων προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν στην πορεία και λόγω προς όφελος της ομάδας στόχου», ο Σ7 «Προσπαθούμε να οριοθετούμε ακόμα και αν γενικά εγώ προσωπικά προσπαθώ να οριοθετώ και να κάνω αυτό το οποίο ορίζει το επάγγελμα και η δεοντολογία του επαγγέλματος και να ανταποκρίνομαι στις ανάγκες της οργάνωσης στο πλαίσιο του ρόλου μου», ο Σ8«Σε κάθε περίπτωση φυσικά προσπαθεί να ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του», ο Σ9«Ο κοινωνικός λειτουργός αυτό θέλει να κάνει, αυτός είναι ο ρόλος του. Το πρόβλημα είναι ότι λόγω της πίεσης που υπάρχει είναι υποχρεωμένος να κάνει πολλά πράγματα σε μια μη κυβερνητική οργάνωση. Αναλαμβάνει ορισμένες φορές και το διοικητικό και το επικοινωνιακό κομμάτι ακόμα και την γραμματειακή υποστήριξη. Αυτό από μια άποψη δεν αφήνει στον κοινωνικό λειτουργό τα περιθώρια να ασκήσει το επάγγελμα όπως θέλει».

Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των ερωτώμενων ,έξι στους εννέα μας απάντησαν πως ακολουθούν πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος, διότι έχουν μεγάλη υπευθυνότητα απέναντι στους εξυπηρετούμενους. Τρεις στους εννέα απάντησαν ότι λόγω κάποιο δυσκολιών δεν ακολουθούν πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος. Συνεπώς, οι περισσότεροι κοινωνικοί λειτουργοί ακολουθούν πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος.

§ Εάν ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.

Γνωρίζοντας ότι το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού είναι πολύπλευρο και πολλές φορές έχει να καλύψει πολλά πράγματα που ίσως

τις περισσότερες φορές δεν είναι στα καθήκοντα του. Όλες οι απαντήσεις και από τους εννέα συνεντευξιαζόμενους είναι κοινές πιο αναλυτικά ο Σ1 αναφέρει «Φυσικά υπάρχουν και εξωτερικές δραστηριότητες ή βοηθάω τα παιδιά να τους μάθω πολλά πράγματα στην καθημερινότητά τους για λόγους εκπαιδευτικούς». Επίσης, παρόμοια απάντηση έχουμε και από τον Σ3 «Από μόνο του το επάγγελμα είναι πολύπλευρο εξυπηρετεί σε πολλά προγράμματα που πολλές φορές δεν είναι στα καθήκοντα του». Προσθέτει ο Σ4 «Φυσικά, κάνει δραστηριότητες και πέρα από το επάγγελμα του .Επειδή τώρα με την οικονομική κρίση δεν υπάρχουν πολλές ειδικότητες για να καλύψουν και άλλα πόστα».Ο Σ8 «Βεβαίως, ο κοινωνικός λειτουργός πολλές φορές αναλαμβάνει γραμματική υποστήριξη,. Προσπαθώ βέβαια να οριοθετώ, αλλά όταν υπάρχει έλλειψη προσωπικού λογικό να κάνω και άλλα πράγματα εκτός από τις αρμοδιότητες που μου ορίζει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού».

Το αποτέλεσμα από το ερώτημα εάν ο κοινωνικός λειτουργός αναλαμβάνει δραστηριότητες πέρα από τις αρμοδιότητες του όλοι οι ερωτώμενοι απάντησαν θετικά.

§ Πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό.

Ο κοινωνικός λειτουργός θα πρέπει να έχει ενεργή συμμετοχή σε όλες τις συναντήσεις με όλη την διεπιστημονική ομάδα, ώστε να συζητούν για τα τρέχοντα θέματα ανταλλάσσοντας απόψεις και αποφασίζοντας για τις λύσεις που μπορούν να βρουν στα τρέχοντα θέματα. Σε περιπτώσεις που προκύψουν κάποιο πρόβλημα όλοι μαζί να προσπαθούν να αναζητήσουν λύσεις για το πρόβλημα. (Μαρκοπούλου, 1995). Χαρακτηριστικά αναφέρει ο Σ1 «Η κρίση δεν έχει επηρεάσει την συνεργασία μας με το υπόλοιπη διεπιστημονική ομάδα όλοι είμαστε δοσμένοι σε αυτό που κάνουμε. Σε περίπτωση που υπάρξει κάποια ένταση όλο το διεπιστημονικό προσωπικό προσπαθεί να βρει λύσεις για το πρόβλημα» .Προσθέτει ο Σ2 «Πιστεύω πως η κρίση δεν έχει επηρεάσει αρνητικά σε αυτό το κομμάτι ,αντιθέτως έχει επηρεάσει θετικά διότι μέσα

σε όλη την μαυρίλα όπου υπάρχει όλοι μαζί παλεύουμε για ένα κοινό σκοπό». Μέσα από αυτές τις απαντήσεις παρατηρούμε τον επαγγελματισμό που αναδεικνύει το διεπιστημονικό προσωπικό σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Αναφέρει ο Σ4 «Υπάρχουν εντάσεις ,είναι λογικό απλά με την επιστημονική άποψη που έχει ο καθένας προσπαθεί να επιλύσει το πρόβλημα που θα προκύψει». Ενδιαφέρον απάντηση έχουμε από τον Σ7 « Η συνεργασία με το υπόλοιπο προσωπικό είναι ομαλή υπάρχει ένα καλό πλαίσιο συνεργασίας. Βέβαια υπάρχει μοίρασμα αρμοδιοτήτων. Κατανόηση της εποχής που ζούμε και τις καταστάσεις που βιώνουμε. Μάλιστα πραγματοποιούμε και ομαδικές και ατομικές συναντήσεις».

Τελικό συμπέρασμα είναι πως και οι εννέα ερωτώμενοι μας απάντησαν ομόφωνα πως δεν έχει επηρεάσει η οικονομική κρίση την συνεργασία τους με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό και σε περίπτωση που αυτό γίνει διευθετείται άμεσα.

§ Εάν ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει.

Στην περίοδο που διανύουμε, η οποία χαρακτηρίζεται από κοινωνική και οικονομική κρίση, το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού προσπαθεί να προάγει την κοινωνική αλλαγή. Γιατί ένας κοινωνικό λειτουργός έχει ως στόχο του την βελτίωση ποιότητας των κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων. (Διεθνής Ομοσπονδία των Κοινωνικών Λειτουργών, 2001).

Οι κοινωνικοί λειτουργοί της Πάτρας μας απάντησαν στο ερώτημα αν παρά την κρίση λαμβάνουν τις οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχουν αναλάβει. Ενδεικτικές απαντήσεις ο Σ3 «Οι οικονομικές απολαβές δεν είναι οι κατάλληλες που θα έπρεπε να λαμβάνει ένας κοινωνικός λειτουργός», ο Σ7«Αν μιλήσω σε προσωπικό επίπεδο τα χρήματα που παίρνει κάθε άνθρωπος για τις ώρες που δουλεύει , τον χρόνο που διαθέτει, τον χρόνο τον οποίο δουλεύει ένας κοινωνικός λειτουργός. Ναι τα χρήματα είναι συμπαθητικά προς ικανοποιητικά».

Σύμφωνα με τα παραπάνω αποτελέσματα συνεπάγεται ότι όλοι οι ερωτώμενοι αναλαμβάνουν αρμοδιότητες εκτός από αυτές που ορίζει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού και τα χρήματα που λαμβάνει δεν αντιστοιχούν με τις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει.

§ Εάν υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα.

Είναι ευρέως γνωστό πως σε όλα τα επαγγέλματα υπάρχουν μεγάλες διαφορές ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβαναν στο παρελθόν με το τώρα. Πιο συγκεκριμένα οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να μας απαντήσουν για το τι στην πραγματικότητα ισχύει. Ο Σ8 αναφέρει *«Φυσικά και υπάρχουν αλλά όχι με μεγάλες διαφορές. Εφόσον στην συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. το προσωπικό πληρώνεται από επιδοτούμενα προγράμματα που αφορούν την ψυχική υγεία»* παρόμοια απάντηση έχουμε και από τον Σ7 *«Οι οικονομικές παροχές που λαμβάνει ένας κοινωνικός λειτουργός, σαφώς είναι λιγότερες από αυτές που ήταν παλιότερα και ούτε αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει. Αλλά τουλάχιστον καταφέρνει να εξασφαλίζει τις βασικές του προσωπικές ανάγκες»*. Διαφορετική άποψη εξέφρασε ο Σ1 *«Πιστεύω πως δεν υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανα στο παρελθόν με το σήμερα»*. Ίδια άποψη έχουμε και από τον Σ4 *«Όχι δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο οικονομικό κομμάτι από το παρελθόν»*.

Απο τα παραπάνω αποτελέσματα προκύπτουν τα εξής, οι πέντε στους εννέα ερωτώμενους μας απάντησαν ότι υπάρχει διαφοροποίηση στις οικονομικές απολαβές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός συγκριτικά με το παρελθόν. Τέσσερις στους εννέα ερωτώμενους μας απάντησαν πως δεν υπάρχει μεγάλη διαφορά ως προς τις οικονομικές απολαβές που λάμβαναν. Συνεπάγεται, πως οι απόψεις δίστανται μεταξύ τους.

§ Εάν οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωής τους ως προς το καλύτερο.

Σύμφωνα με την βιβλιογραφική ανασκόπηση η κοινωνική εργασία βασίζεται σε αξίες όπως «τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλλαγής»(Καλλινικάκη, 1998).

Οι απαντήσεις των κοινωνικών λειτουργών αν οι εξυπηρετούμενοι μιας μη κυβερνητικής οργάνωσης ελπίζουν πως σε μια συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν την ζωή τους ως προς το καλύτερο. Ο Σ1 ανέφερε *«Προφανώς και ελπίζουν στην συνεργασία μαζί μας και γι' αυτό έρχονται σε επαφή μ'εμάς. Η μεγαλύτερη ικανοποίηση είναι να διαπιστώνεις και να βλέπεις εξυπηρετούμενους να έρχονται ξανά και ξανά, αυτό μας δίνει την ευχαρίστηση πως και εμείς κάνουμε σωστά την δουλειά μας», ο Σ5 «Φυσικά υπάρχουν πολλοί εξυπηρετούμενοι που αναζητούν την βοήθεια της κοινωνικής λειτουργού», ο Σ7 «Εφόσον, ο αριθμός των ΜΚΟ αυξάνεται άρα και ο πληθυσμός που απευθύνεται σ' αυτές, ψάχνει να βρει την βοήθεια που δεν παρέχει το κράτος. Ο κόσμος γνωρίζει καλά πλέον την ανεπάρκεια του κράτους της κυβέρνησης, και ότι πλέον αυτό δεν μπορεί να τους βοηθήσει. Για αυτό επιθυμούν να συνεργαστούν με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και να αλλάξουν μαζί την ζωή τους», ο Σ9 « « Σαφέστερα καθώς γνωρίζει ο κόσμος ότι ένας κοινωνικός λειτουργός είναι ένας άνθρωπος ο οποίος έχει δικτύωση και επαφή και άλλες υπηρεσίες . Άρα και σαφώς ελπίζει ο κόσμος ότι σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό, μπορεί να αλλάξει η ζωή του ως προς το καλύτερο».*

Συνεπώς, όλοι οι ερωτώμενοι μας απάντησαν ομόφωνα πως οι εξυπηρετούμενοι που απευθύνονται σε Μ.Κ.Ο. ελπίζουν ότι θα βοηθηθούν από τις υπηρεσίες του κοινωνικού λειτουργού.

§ Οι προτάσεις των κοινωνικών λειτουργών για την βελτίωση των παροχών στις Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσουν να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η οικονομική κρίση

Για την ολοκλήρωση της συνέντευξης οι ερωτούμενοι έδωσαν τις προτάσεις για την βελτίωση των παροχών στις Μ.Κ.Ο., ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση. Αναλυτικά αναφέρει ο Σ1 *«Μια βασική πρόταση είναι να αυξηθεί η διεπιστημονικό προσωπικό και να*

αυξηθούν και οι Μ.Κ.Ο. για να μπορούν να καλύπτουν τα μεγαλύτερα κοινωνικά κενά και όλο αυτό να δώσει μια ώθηση ώστε να ξεπεραστεί η οικονομική κρίση». Η πρόταση που έγινε από μεριά του Σ2 είναι η εξής «Όταν δεν υπάρχουν κονδύλια δύσκολα μπορείς να κάνεις πράγματα. Μια πρόταση είναι αύξηση χρηματικών αποδοχών και αύξηση προσωπικού» πρόταση του Σ3 «Να προσφέρουν στέγαση σε άτομα που χρειάζονται, διότι υπάρχουν πάρα πολλοί άστεγοι». Ο Σ4 αναφέρει «Σημαντικό είναι να αυξηθεί το επιστημονικό προσωπικό, να ενισχύσουμε το εθελοντικό πνεύμα στην Ελλάδα της κρίσης, και να αυξηθεί η ποιότητα εργασία και εξειδίκευσης». Τονίζει ο Σ5 ότι «Θα πρέπει να λειτουργούν παιδοκεντρικά να αυξήσουν του πόρους και να αναζητήσουν λύσεις και να υπάρχει επαγγελματισμός με ανθρωπιά». Προσθέτει ο Σ6 « Εγώ, σαν κοινωνικός λειτουργός θα ήθελα να υπάρξει στο κοντινό μέλλον, η ενίσχυση του προσωπικού και η καλύτερη συνεργασία των Μ.Κ.Ο. με άλλες Μ.Κ.Ο, καθώς και οι Μ.Κ.Ο. να συνεργάζονται με το κράτος ώστε να πολλαπλασιαστούν οι παροχές προς την ομάδα στόχου και να μειωθούν οι ανάγκες του κόσμου». Διαφορετική πρόταση έχει ο Σ7 « Πολύ ενδιαφέρουσα ερώτηση, θεωρώ ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν ρόλο. Θα ήθελα στο μέλλον, ως κοινωνικός λειτουργός, να υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι που θα προσφέρουν πραγματικά . Και να υπάρχουν άνθρωποι που είναι σε καλή οικονομική κατάσταση, ώστε να προσφέρουν την οικονομική τους βοήθεια. Να υπάρξει μεγαλύτερη κρατική βοήθεια, στα πλαίσια τα οποία το επιτρέπει ο κανονισμός των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Και ελπίζω να δημιουργήσουμε σε λίγα χρόνια ένα κράτος πιο αλληλεγγύη, που θα έχει ως κέντρο του τον άνθρωπο και όχι το χρήμα». Επιπλέον αναφέρει ο Σ8 « Να υπάρξει ενίσχυση προγραμμάτων για την ψυχική υγεία, καθώς αύξηση χώρου, καθώς ο πληθυσμός που απευθύνεται στην συγκεκριμένη δομή αυξάνεται , άρα και ενίσχυση προσωπικού». Ολοκληρώνουμε με την πρόταση του Σ9 « Η πρόταση μου είναι καλύτερη επαφή και δικτύωση με άλλους φορείς της πόλης και το κράτος. Βέβαια, το κράτος οφείλει να σταματήσει να πιστεύει ότι μια Μ.Κ.Ο μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα σαφώς και αυτό δεν γίνεται».

3.10 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Οι περιπτώσεις που μελετήθηκαν στην παρούσα έρευνα, αφορούν τις απόψεις 9 κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται στις Μ.Κ.Ο. της Πάτρας. Ύστερα από την επιλογή των ευρημάτων, δημιουργήθηκε από τις ερευνήτριες ένα πλαίσιο κατηγοριών όπου συμπεριλάμβανε συγκεκριμένα τα εξής:

1. Δημογραφικά στοιχεία των Μ.Κ.Ο. της Πάτρας
2. Επίδραση της οικονομική κρίσης στις Μ.Κ.Ο. Πάτρας
3. Η επιρροή της οικονομικής κρίσης στον εθελοντικό τομέα των Μ.Κ.Ο.
4. Η επιρροή της οικονομικής κρίσης στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού.

Ύστερα από την κατηγοριοποίηση τα δεδομένα των συνεντεύξεων αναλύθηκαν και προέκυψαν τα ακόλουθα:

- Ø Αυτό που αποκόμισαν οι ερευνητές από το σύνολο των συνεντεύξεων είναι ότι στο ρόλο των Μ.Κ.Ο. ανεξαρτήτως ομάδας προσανατολισμού τους έχουν προστεθεί νέες ανάγκες και δράσεις, με στόχο την προσαρμογή στην πραγματικότητα. Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει όμως και το εσωτερικό των Μ.Κ.Ο., καθώς πλέον το εξειδικευμένο προσωπικό μειώνεται συνεχώς παρόλη την αύξηση των αιτημάτων.
- Ø Αυτό που διαπίστωσαν οι ερευνητές από το σύνολο των συνεντεύξεων σχετικά με το βαθμό επίδρασης της οικονομικής κρίσης στις Μ.Κ.Ο. είναι ότι έχουν μειωθεί τα έσοδα τους και έχουν ελαττωθεί οι χρηματοδοτήσεις τους, έχει αυξηθεί η ζήτηση των υπηρεσιών τους και σε περισσότερες από τις μισές εμφανίστηκε λόγω της κρίσης καθυστέρηση μισθοδοσίας των εργαζομένων.
- Ø Οι ερευνητές όσον αφορά την επίδραση της οικονομικής κρίσης στον εθελοντικό τομέα των Μ.Κ.Ο. κατέληξαν στο ότι έχει αυξηθεί

πολύ η ανταπόκριση του κόσμου στο κάλεσμα εθελοντικής συμμετοχής στις οργανώσεις και πως το εθελοντικό πνεύμα δεν έχει επηρεαστεί καθόλου από την οικονομική κρίση, αντιθέτως φαίνεται να έχει ενισχυθεί.

- Ø Συμπερασματικά, οι απαντήσεις των συνεντευξιαζόμενων αποκάλυψαν ότι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού έχει επηρεαστεί σημαντικά από την οικονομική κρίση λόγω της μείωσης του εξειδικευμένου προσωπικού και εξαιτίας της έλλειψης των απαραίτητων μέσων και πόρων. Ακόμη, οι κοινωνικοί λειτουργοί προσπαθούν να ακολουθούν τη δεοντολογία του επαγγέλματος. Όλοι σχεδόν θεωρούν ότι ο μισθός που λαμβάνουν δεν είναι ισάξιος των αρμοδιοτήτων που λαμβάνουν. Τέλος, οι βασικές προτάσεις τους είναι η αύξηση του προσωπικού, των χρηματοδοτήσεων, του ενδιαφέροντος για συμμετοχή ως εθελοντής σε μία Μ.Κ.Ο., της συνεργασίας με τους κρατικούς φορείς και με άλλες Μ.Κ.Ο..

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Λόγω της μειωμένης βιβλιογραφίας σε σχέση με την κοινωνική εργασία και τις μη κυβερνητικές οργανώσεις γενικότερα, καθώς επίσης και την ελλιπή ύπαρξη βιβλίων, τόσο στην βιβλιοθήκη του Α.Τ.Ε.Ι Πατρών, αλλά και άλλων δημόσιων βιβλιοθηκών, παρεμποδίστηκε κατά πολύ η συλλογή βιβλιογραφικής ανασκόπησης.

Η συγκεκριμένη διπλωματική εργασία είχε ως θέμα «Κοινωνική εργασία και Μ.Κ.Ο. στην Ελλάδα της κρίσης: Ποιος ο ρόλος τους, η αρχική αφετηρία και η εξέλιξη αυτών. Ποιοτική έρευνα σε Μ.Κ.Ο. στην πόλη της Πάτρας».

Το μεθοδολογικό πλαίσιο που χρησιμοποιήθηκε από τις ερευνήτριες στην συγκεκριμένη μελέτη ήταν η ποιοτική έρευνα με εργαλείο τους την ημιδομημένη συνέντευξη. Από την ολοκλήρωση της βιβλιογραφικής ανασκόπησης και της έρευνας προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα.

Πιο συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα συγκεντρώθηκαν από δέκα συνολικά συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν, οι οποίες εστίασαν στα ακόλουθα:

- α. Στη μετεξέλιξη του ρόλου των Μ.Κ.Ο. στην πόλη της Πάτρας
- β. Στην επίδραση της κρίσης στις Μ.Κ.Ο.
- γ. Στον αντίκτυπο της οικονομικής κρίσης στον εθελοντικό τομέα των Μ.Κ.Ο.
- δ. Στην επιρροή της κρίσης στον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στις Μ.Κ.Ο.

Οι Μ.Κ.Ο είναι οργανώσεις αφοσιωμένες στις βασικές αιτίες των προβλημάτων και προσπαθεί να βελτιώσει την ποιότητα της ζωής των φτωχών των καταπιεσμένων και γενικά των περιθωριοποιημένων σε επαρχίες ή και αστικές περιοχές.

(Σκλιάς, 1998). Ένα από τα βασικά συμπεράσματα είναι πως ο ρόλος των Μ.Κ.Ο. ανεξαρτήτως ομάδας προσανατολισμού τους έχει εξελιχθεί και

μετατραπεί λόγω της εμφάνισης νέων αναγκών και δράσεων. Πλέον λόγω της οικονομικής κρίσης που υπάρχει οι ανάγκες διευρύνονται οι Μ.Κ.Ο. πρέπει να είναι διαθέσιμες ώστε να τις επιλύσουν τις πολλαπλές ανάγκες του κόσμου. Με βάση τον Σκλιά οι Μ.Κ.Ο. είναι οποιασδήποτε οργανισμοί που έχει οργανωθεί για να αναλάβουν μία ή περισσότερες από τις παρακάτω δραστηριότητες: ανθρωπιστική βοήθεια ή αποστολές ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου, υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και συνειδητοποίηση, κοινωνική επανένταξη και επανακατοίκηση, φιλανθρωπικό έργο, δραστηριότητες εκπαιδευτικές, υγείας και πολιτισμικές, προστασία του περιβάλλοντος, οικονομική αναδόμηση και ανάπτυξη, προώθηση των δημοκρατικών πρακτικών, κοινωνική ανάπτυξη, προώθηση της ισότητας των φύλων ή οποιαδήποτε άλλη μη -κερδοσκοπική δραστηριότητα που υπηρετεί το κοινό συμφέρον. (Σκλιάς, 1998).

Μια μη κυβερνητική οργάνωση είναι μια οργάνωση ιδιωτών ατόμων που πιστεύουν σε συγκεκριμένες βασικές κοινωνικές αρχές και δομούν έτσι τις δραστηριότητές τους προκειμένου να επιφέρουν ανάπτυξη στις κοινότητες που υποφέρουν(Σκλιάς, 1998)

Σήμερα οι μη κυβερνητικές οργανώσεις αποτελούνται από προσωπικό που είναι συνήθως επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας, δηλαδή ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί. Καθώς και άλλες κατηγορίες επαγγελματιών. Όμως, όπως διαπιστώθηκε και από την παραπάνω ποιοτική έρευνα το εξειδικευμένο προσωπικό μειώνεται συνεχώς, καθώς μια μη κυβερνητική οργάνωση αδυνατεί να ανταπεξέλθει οικονομικά στις απαιτήσεις του προσωπικού, αφού στην πραγματικότητα δεν υπάρχουν αρκετοί οικονομικοί πόροι. Από την άλλη πλευρά όμως διαπιστώθηκε μέσω της έρευνας και όχι τόσο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης. Ότι υπάρχει μεγάλη αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων, δηλαδή οι άνθρωποι που είναι κοινωνικά αποκλεισμένοι έχουν αυξηθεί. Αρά, παρατηρείται αύξηση των αναγκών του πληθυσμού και από την άλλη μείωση του προσωπικού στις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Έχει αναφερθεί ότι η οικονομική κρίση στην Ελλάδα θα έχει μεγαλύτερη χρονική διάρκεια σε αντίθεση με την διάρκεια άλλων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης γιατί ο αριθμός των προβλημάτων των δομών και της διάθρωσης της Ελλάδας, αυξάνεται σε καθημερινή βάση (Brusch, 1985). Ένα από τους φορείς που έχει πλήξει η οικονομική κρίση είναι και οι Μ.Κ.Ο.. Οι Μ.Κ.Ο. βασίζονται στις χρηματοδοτήσεις κατά κύριο λόγο του κράτους και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων παροχές του κράτους δεν μπορούν να στηρίξουν αποτελεσματικά τις Μ.Κ.Ο. με αποτέλεσμα οι πηγές των χρηματοδοτήσεων των Μ.Κ.Ο. να είναι μειωμένες. Με αυτό τον τρόπο οι Μ.Κ.Ο. ακρωτηριάζονται από της παροχές του κράτους και οι υπηρεσίες που προσφέρουν προς τους εξυπηρετούμενους δεν είναι οι επιθυμητές.

Όπως αναφερθήκαμε και στα αποτελέσματα της ερευνά μας μια από τις σημαντικότερες πηγές χρηματοδότησης για μια Μ.Κ.Ο. είναι οι δωρεές του κόσμου αλλά και η προσφορά των εθελοντών. Όπως προαναφέρθηκε και στο παραπάνω συμπέρασμα τα έσοδα των Μ.Κ.Ο. έχουν μειωθεί αισθητά το ίδιο αποτέλεσμα έχουμε και με τις πηγές χρηματοδοτήσεις ο κόσμος δεν ανταποκρίνεται με δωρεές όπως συνέβαινε και στο παρελθόν αντιθέτως έχει μειωθεί η συμμετοχή του κόσμου σε αυτό το κομμάτι. Παρόμοια στάση κρατάει και το κράτος προς τις Μ.Κ.Ο.. Με συμπέρασμα πως οι πηγές χρηματοδότησης προς τις Μ.Κ.Ο. να έχουνε ελαττωθεί αισθητά. Σύμφωνα με τον Λιαρόπουλο οι συνέπειες που προκαλεί η κρίση είναι μεγάλες, καθώς ο όρος αναφέρεται στη μείωση των οικονομικών πόρων του κράτους και στη χαμηλή ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών στους πολίτες. Η κρίση επιφέρει δραματικές επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή των ατόμων, που την βιώνουν. Κατά την διάρκεια της οικονομικής κρίσης υπάρχει μεγάλη αύξηση του κοινωνικού αποκλεισμού, της φτώχειας, των αυτοκτονιών (Λιαρόπουλος, 2010). Αυτό σηματοδοτεί την δραματική αύξηση των κοινωνικών προβλημάτων και η τεράστια ανάγκη που έχει ο κόσμος για τις Μ.Κ.Ο. ενώ οι παροχές που γίνονται προς την Μ.Κ.Ο. μειώνονται συνεχώς.

Επιπλέον διαπιστώθηκε από την ερευνητική διαδικασία, ότι ο ρόλος του κράτους, της κυβέρνησης έχουν αλλάξει, οι άνθρωποι δεν αναζητούν πλέον την κρατική βοήθεια. Γνωρίζουν πολύ καλά πως δεν υπάρχει πλέον, πως οι υπηρεσίες που προσφέρει το κράτος δεν είναι προς όφελος των πολιτών που βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Για αυτό τα άτομα που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική και κοινωνική κατάσταση, αναζητούν την βοήθεια ώστε να αλλάξει η ζωή τους ως προς το καλύτερο και να ξεφύγουν από την μάστιγα του κοινωνικού αποκλεισμού, από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Μέσα από την ερευνητική διαδικασία ένα από τα πιο σημαντικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι πως λόγω της οικονομικής κρίσης η μισθοδοσία του προσωπικού τους καθυστερεί για αρκετούς μήνες. Βλέπουμε πως το συμπέρασμα που συνεπάγετε πιο πάνω έχει κλονίσει όλο το προσωπικό της Μ.Κ.Ο.. Όταν οι περισσότερες από τις Μ.Κ.Ο. κλονίζονται στον οικονομικό τομέα έχουν επιρροές και στους υπόλοιπους τομείς, όπως είναι οι εργαζόμενοι των Μ.Κ.Ο.. Εάν δεν επιλυθεί άμεσα αυτό το πρόβλημα πιθανολογούμε πως θα υπάρξουν περισσότερα προβλήματα που ίσως θα έχουν αντίκτυπο στους εξυπηρετούμενους.

Σύμφωνα με τον Σταθόπουλο ο εθελοντισμός, στηρίζεται στην ηθική επιταγή και το χρέος κάθε ανθρώπου να βοηθήσει τον πλησίον. Εκφράζει τα αλτρουιστικά κίνητρα του κάθε ανθρώπου όταν βρίσκεται αντιμέτωπος με την οδύνη του συνανθρώπου του. Τα άτομα αυτά που συμμετέχουν προσφέρουν εθελοντική εργασία. Η εθελοντική εργασία προκύπτει ως ελεύθερη επιλογή χωρίς να υφίσταται εξαναγκασμός. Όπως διαπιστώθηκε με την έρευνα, ο κόσμος επιλέγει τον εθελοντισμό ως τρόπο αντιμετώπισης της οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης της χώρας της Ελλάδας. Οι άνθρωποι επιθυμούν να ξεφύγουν από την οικονομική κρίση, και έχουν επιλέξει να το κάνουν με τον εθελοντισμό. Αυτό διαπιστώνεται από την αύξηση των εθελοντών στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Οι οποίοι είναι άνθρωποι ευαισθητοποιημένοι που θέλουν να προσφέρουν παρά της δύσκολη κατάσταση, δεν παραμένουν μόνο στα λόγια αλλά και προχωρούν σε πράξεις. Κάνουν τις φιλοδοξίες τους πράξη, και βοηθούν όσο μπορούν τον συνάνθρωπο τους περεχώντας τους είτε συμβουλευτική είτε με είδη

πρωταρχικής ανάγκης. Η συνεργασία ωφελούμενου με τον εθελοντή έχει ως αποτέλεσμα την εξυπηρέτηση αναγκών και την αλλαγή της ζωής του ωφελούμενου ως προς το καλύτερο. Στις μη κυβερνητικές οργανώσεις της Πάτρας υπάρχουν πολλοί άνθρωποι, που παρά την κρίση δεν ξέχασαν την σημασία του εθελοντισμού και της προσφοράς.

Σύμφωνα με την Μαρκοπούλου την σημερινή εποχή στην εργασιακή καθημερινότητα ο κοινωνικός λειτουργός λόγω των αυξημένων απαιτήσεων και της οικονομικής κρίσης, αναγκάζεται να αναπτύσσει επιπλέον δράσεις οι οποίες δεν αντιτίθενται στην δεοντολογία του επαγγέλματος (Μαρκοπούλου,1995). Μέσα από αυτή την θεωρητική υποστήριξη της Μαρκοπούλου προκύπτει, ένα από τα πιο σημαντικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την έρευνα μας, ότι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού έχει επηρεαστεί σημαντικά από την οικονομική κρίση λόγω της μείωσης του εξειδικευμένου προσωπικού και εξαιτίας της έλλειψης των απαραίτητων μέσων και πόρων. Διαπιστώνουμε, πώς το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού γίνεται πολύπλευρο εξυπηρετεί αρκετές και διαφορετικές ανάγκες των εξυπηρετούμενων, ενώ υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη για περισσότερο εξειδικευμένο προσωπικό αλλά τα έσοδα και οι πόροι των Μ.Κ.Ο. δεν το επιτρέπουν.

Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού, είναι από την φύση του πολύπλευρος δηλαδή συχνά οι ρόλοι του εναλλάσσονται ανάλογα με τις αρμοδιότητες που έχει αναβάλλει. Από την βιβλιογραφική ανασκόπηση προκύπτει ότι βασικές αρμοδιότητες του κοινωνικού λειτουργού μέσα σε μια κυβερνητική οργάνωση είναι να συντάσσει κοινωνικό ιστορικό, είναι υπεύθυνος για την υποδοχή και καταγραφή των εξυπηρετούμενων στην οργάνωση, η ατομική συνέντευξη με τον εξυπηρετούμενο, να δημιουργεί ένα ασφαλές περιβάλλον εμπιστοσύνης ανάμεσα σε αυτόν και στον εξυπηρετούμενο, είναι οι «επισκέψεις στο σπίτι» ώστε να αποκτήσει μια ολοκληρωμένη εικόνα των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι ίδιοι εξυπηρετούμενοι, βοηθάει τον εξυπηρετούμενο να διαχειριστεί τα συναισθήματα του που έχει ως προς το πρόβλημα που αντιμετωπίζει, τηρεί φακέλους των κοινωνικών περιστατικών που παρακολουθεί, Διατηρεί επικοινωνία με φορείς οργανισμούς για την εξασφάλιση δωρεών, διερευνά

την ασφαλιστική νομοθεσία και μεσολαβεί έτσι ώστε οι εξυπηρετούμενοι που δικαιούνται ασφαλιστικές εισφορές οποιουδήποτε φορέα ή βιβλιαρίου να διευκολυνθούν για την έκδοση του. Συμμετέχει στη διερεύνηση και εκτίμηση κοινωνικών αναγκών με σκοπό την κατάρτιση προγραμμάτων που εισηγείται στην Διοίκηση, Άμεση συνεργασία με προξενεία - πρέσβεις για να μπορέσει ο κοινωνικός λειτουργός να εξασφαλίσει την ανάλογη προστασία για την σωστή διεκπεραίωση των ζητημάτων των εξυπηρετούμενων(Μαρκοπούλου, 1995).

Όμως πέρα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση όσον αφορά τις αρμοδιότητες του κοινωνικού λειτουργού, μέσα από την έρευνα διαπιστώθηκε ότι οι κοινωνικοί λειτουργοί στις μη κυβερνητικές οργανώσεις της Πάτρας, δεν αναλαμβάνουν μόνο αυτές τις αρμοδιότητες που ορίζει το επάγγελμά τους. Και αυτό γίνεται λόγω έλλειψης προσωπικού στις οργανώσεις. Επιπλέον, όσον αφορά την μισθοδοσία των κοινωνικών λειτουργών μέσω της έρευνας επίσης, διαπιστώθηκε ότι ο μισθός που λαμβάνει ένας κοινωνικός λειτουργός δεν ανταποκρίνεται στο μέγεθος των αρμοδιοτήτων που έχει αναλάβει.

Με βάση την Καλλινικάκη η κοινωνική εργασία βασίζεται σε αξίες όπως *«τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας, της δημοκρατίας και της κοινωνικής αλλαγής»*. Αυτές οι αξίες αποτελούν τη βάση για την άσκηση του επαγγέλματος του κοινωνικού λειτουργού και καθοδηγούν τις οργανωμένες ενέργειες που ακολουθεί ο κοινωνικός λειτουργός σε κάθε υπόθεση. Σχεδόν σε όλα τα κείμενα της θεωρίας και πρακτικής της κοινωνικής εργασίας αλλά και στα κείμενα των διεθνών κωδίκων δεοντολογίας, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην αξία της μοναδικότητας που έχει κάθε προσωπικότητα. Ο κοινωνικός λειτουργός οφείλει να σέβεται αυτή την αξία και να υπερασπίζεται τα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες κάθε ατόμου (Καλλινικάκη, 1998). Τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την δική μας έρευνα ενώ η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού και οι αρμοδιότητες που έχει αναλάβει ένας κοινωνικός λειτουργός είναι περισσότερες από όσες θα έπρεπε μέσα από αυτά τα συμπεράσματα προκύπτει ένα καινούργιο συμπέρασμα στην έρευνα μας ,ότι παρά τις αντιξοότητες ο κοινωνικός

λειτουργός προσπαθεί να ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του. Μέσα από αυτό το συμπέρασμα καταλαβαίνουμε πως το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού ανταπεξέρχεται στις αντιξοότητες της οικονομικής κρίσης και με επαγγελματισμό ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του και τις αξίες του επαγγέλματος να ανταποκριθεί επαρκώς στα καθήκοντα του.

Από την ερευνητική διαδικασία προέκυψαν προτάσεις που μας παρέθεσαν οι κοινωνικοί λειτουργοί που εργάζονται στις Μ.Κ.Ο. ποιές θεωρούν πως είναι οι δικές τους λύσεις για ξεπεραστεί αποτελεσματικά η οικονομική κρίση. Το βασικό συμπέρασμα είναι ότι οι κοινωνικοί λειτουργοί, πιστεύουν στην αλλαγή αυτής της δύσκολης οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης, με την μελλοντική βελτίωση των κρατικών δομών, την αύξηση προσωπικού στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Καθώς και την καλύτερη συνεργασία κράτους με μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Εν κατακλείδι είναι σκόπιμο να αναφερθεί ότι ύστερα από την ανάλυση των δεδομένων παρ'όλη την οικονομική κρίση που έχουν υποστεί οι Μ.Κ.Ο. το εθελοντικό πνεύμα παραμένει ανεπηρέαστο και ο κοινωνικός λειτουργός παρά τις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει δείχνει ιδιαίτερο ενδιαφέρον να προσφέρει προς τους εξυπηρετούμενους. Τέλος, είναι πολύ ενδιαφέρον το γεγονός ότι η οικονομική κρίση δεν μπορεί να επηρεάσει με καταλυτικό τρόπο το εθελοντικό πνεύμα των ανθρώπων αλλά και το έργο των κοινωνικών λειτουργών.

4.1 ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ

«Η οικονομική κρίση προκαλεί σημαντικές επιπτώσεις στην κοινωνική ζωή, καθώς η μείωση ή και η απώλεια εισοδήματος δημιουργεί ελλείψεις στην ευημερία του ατόμου και ωθεί μεγάλα τμήματα του πληθυσμού στην εντεινόμενη φτώχεια και την ανεργία» (Marmot et al, 2009:13). Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις αποτελούν ένα δίκτυ προστασίας των πληθυσμιακών εκείνων ομάδων που χρήζουν βοήθειας, προστασίας και παροχής βασικών κοινωνικών υπηρεσιών. Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων ο ρόλος τους οφείλει να εξελίσσεται συνεχώς και να προσαρμόζεται στη νέα πραγματικότητα.

Παρόλο αυτά η μείωση των εσόδων τους, η έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού και η αύξηση της ζήτησης των υπηρεσιών τους αποτελούν μερικά μόνο από τα προβλήματα που γέννησε η κρίση στις Μ.Κ.Ο.

Μια αρκετή καλή λύση, θα ανάπτυξη διόδων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των Μ.Κ.Ο. Σε ορισμένες περιπτώσεις μία λύση θα ήταν και η συγχώνευση οργανώσεων με στόχο την αύξηση της εισροής των εσόδων και τη μείωση των πάγιων εξόδων, χωρίς βεβαίως να χάνουν την αυτονομία τους.

Επιπλέον, η ανάγκη συνεργασίας μεταξύ δημόσιου τομέα και Μ.Κ.Ο. Η εξασφάλιση χρηματοδότησης των τελευταίων από το κράτος, καθώς και η μείωση της φορολογίας δωρεών και χορηγιών στις πιστοποιημένες Μ.Κ.Ο. θα μπορούσε να αποτελέσει έναν ακόμη παράγοντα που θα συνέβαλλε σημαντικά στην αύξηση των εσόδων των μη κυβερνητικών οργανώσεων.

Σημαντική θα ήταν η ενίσχυση του εθελοντισμού. Ο εθελοντισμός σχετίζεται άμεσα με την αφιλοκερδή προσφορά υπηρεσιών προς όφελος της κοινωνίας. Υψηλής προτεραιότητας, λοιπόν, είναι η παροχή κινήτρων και εκπαιδευτικών μέτρων που αποβλέπουν στην προώθηση και την τόνωσή του.

Σκόπιμο θα ήταν και πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού αντί της μείωσης αυτού. Η άμεση αντίδραση και ανταπόκριση των Μ.Κ.Ο. στις νέες συνθήκες και απαιτήσεις προϋποθέτει επαγγελματικό σχεδιασμό, κατάρτιση και εκπαίδευση. Η λύση, λοιπόν, στην κρίση που μαστίζει την Ελλάδα δεν είναι η μείωση του εξειδικευμένου προσωπικού των Μ.Κ.Ο. αλλά η στελέχωση τους από επαγγελματίες που λαμβάνουν συνεχή κατάρτιση και πληροφόρηση.

Τέλος, η προάσπιση των δικαιωμάτων και η παροχή υπηρεσιών σε κοινωνικές ομάδες προϋποθέτει την δημιουργία νέων συμμαχιών συνεργασίας και δράσης. Η επικοινωνία και η ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών μεταξύ Μ.Κ.Ο. και κράτους είναι μερικές από τις αλλαγές που έχει ανάγκη το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας για την προστασία και τη στήριξη των ευπαθών ομάδων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

- Ø Αλεξιάδης Α. (2000). *Δίκαιο της υγείας. Δεοντολογία της υγείας: Νομοθεσία-Νομολογία*. Αθήνα: Δαρδανός.
- Ø Ζαϊμάκης Γ. (2010). *Κοινοτική εργασία και τοπικές κοινωνίες. Ανάπτυξη, συλλογική δράση, πολυπολιτισμικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Ø Ζωγράφου Α., Μαυρή Μ. (2004). *Διαπολιτισμική εκπαίδευση και κοινωνικός αποκλεισμός*. Κοινωνική εργασία, τ.73, σ. 15-29.
- Ø Ήφαιστος Π. (2003) *Οι Διεθνείς σχέσεις ως Αντικείμενο επιστημονικής Μελέτης στην Ελλάδα και εξωτερικό*. Αθήνα: ποιότητα.
- Ø Ιωσηφίδης Θ. (2003). *Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Κριτική.
- Ø Καλλινικάκη Θ. (1998). *Κοινωνική εργασία. Εισαγωγή στην θεωρία και την πρακτική της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά γράμματα.
- Ø Κυριαζή Ν. (1999). *Η κοινωνιολογική έρευνα. Κριτική επισκόπηση των μεθόδων και των τεχνικών*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ø Λιαρόπουλος Α. (2010). *Οργάνωση Υπηρεσιών και Συστημάτων Υγείας. Διεθνή Συστήματα Υγείας*. Β' τόμος. Αθήνα: Βήτα.
- Ø Μαρκοπούλου Χ. (1995). *Ο Κοινωνικός Λειτουργός σε Ειδικά Πλαίσια Κοινωνικής Προστασίας*. Αθήνα: Έλλην.
- Ø Μαυρογορδάτος Γ. (2001). *Ομάδες πίεσης και Δημοκρατία*. Αθήνα: Πατάκη.
- Ø Πανηγυράκης Γ. (2001). *Σύγχρονη διοικητική Δημοσίων Σχέσεων*. Αθήνα: Μπένου.
- Ø Παπαδοπούλου Δ. (1999). *Κοινωνικός αποκλεισμός για τους ανθρώπους που παραμερίζουμε*. Αθήνα: Αρμός.
- Ø Παρασκευόπουλος Ι. (1993). *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*, Τόμος Α' - Β'. Αθήνα: Ελληνικές Επιστημονικές Εκδόσεις.

- Ø Πολυζωίδης Π. (2006). *Εθελοντισμός στην Κοινωνική Προστασία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Ø Σκλιάς Π., Χουλιάρας Α., (2002). *Η διπλωματία της Κοινωνίας των Πολιτών*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Ø Σταθόπουλος Π. (2005). *Κοινωνική πρόνοια, ιστορική εξέλιξη - Με κατευθύνσεις*. Αθήνα: Παπαζήσης.
- Ø Συρακούλης Κ., Αφουξενίδης Α. (2008). *Η δυναμική και τα όρια της κοινωνίας των πολιτών: Ζητήματα management διαχείρισης έργων από τις μη κυβερνητικές οργανώσεις*. Αθήνα: Προπομπός.
- Ø Σφακιανάκης Κ. (1998). *Διοικητική κρίσεων*. Αθήνα: Έλλην.
- Ø Φραγκονικολόπουλος Χ. (2007). *Ο παγκόσμιος ρόλος των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων: Δυναμική και αδυναμίες στην παγκόσμια διακυβέρνηση*. Αθήνα: Σιδέρης.
- Ø Χαλίφε – Μπαρμπαγιώργη Σ. (1996). *Η συναισθηματική διάσταση της μετακινούμενης οικογένεια. Στο Συμβούλιο επιμορφώσεως στην κοινωνική εργασία, Μετακινούμενοι πληθυσμοί. Μέθοδοι ψυχοκοινωνικής αντιμετώπισης*. Αθήνα: Έλλην
- Ø Χριστίνα Β. (1998). *Ο οργανωμένος εθελοντισμός σήμερα – προοπτικές στην Εθελοντική εργασία για άτομα με αναπηρίες*. Αθήνα: Όμιλος εθελοντών.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ø Busch K. (1985). *Mythenüber den Weltmarkt II – über das schwierige Verhältnis der marxistischen Linken zum Weltmarkt, Eine Antwort auf Elmar Altvater*. Prokla
- Ø Cohen L., Manion L., Morrison K. (2007). *Research Methods in Education* London: Routledge –Falmer
- Ø Marmot Mg. Bell R. (2009). *How the financial crisis affect health?* London: Department of Epidemiology and Public Health.
- Ø Payne M. (2000). *Σύγχρονη θεωρία της κοινωνικής εργασίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
- Ø Robson, C. (2002). *Real World Research: A Resource for Social Scientists and Practitioner-Researchers*. Oxford: John Wiley & Sons.
- Ø Seeger M. - Sellnow T. - Ulmer R. (1998). *Communication organization and crisis*. Thousand Oaks: Sage.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Ø Αγκαλιάζω, 2014 www.oekk.gr ,Πρόσβαση την 20^η Απριλίου 2014, 15:10.
- Ø Γιατροί του κόσμου, (2010). www.mdmgreece.gr
- Ø Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, (2007) www.redcross.gr Πρόσβαση την 26^η Απριλίου 2014, 17:00
- Ø Κιβωτός της Αγάπης, (2009).www.kivotosagapis.gr Πρόσβαση την 10 Μαΐου 2014, 18:00
- Ø Φροντίζω, (2014) www.frontizo.gr Πρόσβαση την 8 Μαΐου 2014, 19:00
- Ø Χαμόγελο του παιδιού, (2011)www.hamogelo.gr
- Ø Πρόσβαση την 5 Μαΐου 2014, 18:00
- Ø ActionAid, (2008) www.actionaid.gr Πρόσβαση την 24^η Απριλίου 2014, 16:00
- Ø Praksis, (2014).www.praksis.gr Πρόσβαση την 3^η Μαΐου 2014, 17:00
- Ø Unicef ,2014www.unicef.gr Πρόσβαση την 22^η Απριλίου 2014, 17:3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

A. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

(Υπάρχει απόλυτη ανωνυμία στα ονόματα και στις Μ.Κ.Ο. που γίνεται η έρευνα. Ο τρόπος γραφής είναι ανάλογος με τον προφορικό λόγο του κάθε κοινωνικού λειτουργού).

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 1

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι μετανάστες, που φεύγουν από την πατρίδα τους είτε λόγω κακών συνθηκών ή είτε λόγω πολέμων. Οι ηλικίες των μεταναστών που υποδεχόμαστε είναι μέχρι και 18 ετών. Οι ανάγκες που καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι στέγαση, ρουχισμό, εκπαίδευση και βοήθεια για την μετέπειτα επαγγελματική αποκατάσταση».*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνετε το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το διοικητικό προσωπικό στην συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. στελεχώνετε από το επιστημονικό προσωπικό και οι ειδικότητες που επιστημονικού προσωπικού είναι οι εξής: από τέσσερις κοινωνικούς λειτουργούς ,ένας δικηγόρος ,δύο κοινωνικούς διαμεσολαβητές και ένα ψυχολόγο».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι οικονομικοί πόροι προέρχονται από προγράμματα της Μ.Κ.Ο.. Όπως το πρόγραμμα των ασυνόδευτων ανηλίκων που θέλουν να αιτηθούν άσυλο και λαμβάνει χρηματοδοτήσεις από Ευρωπαϊκά προγράμματα».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. τα πράγματα δεν είναι όπως στο παρελθόν .Πιο πολύ έχει επηρεάσει το κομμάτι των δωρεών που προέρχονται από τον κόσμο».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως με γνώση από την μεριά του προσωπικού για την δεδομένη οικονομική κατάσταση ,πιστεύω πως το προσωπικό έχει μείνει ευχαριστημένο».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο κόσμος δεν ανταποκρίνεται με δωρεές όπως στο παρελθόν έχουν μειωθεί σημαντικά».*

Ερευνητής: Ποιός πιστεύετε πως είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το κράτος έχει μεγάλη ανάγκη απο περισσότερες Μ.Κ.Ο. ώστε να καλυφθούν τα κενά που έχουμε σαν κράτος».*

Ερευνητής: Ποιο πιστεύετε σαν κράτος είναι το μεγαλύτερο κενό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το μεγαλύτερο κενό έχει δημιουργηθεί στον κοινωνικό τομέα, διότι αυτός ο τομέας πρέπει να δίνει και τα περισσότερα ενώ οι απολαβές που δέχεται είναι ελάχιστες».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία. Έχει παρατηρηθεί πως ανταποκρίνεται και πιο ενεργά συγκριτικά με το παρελθόν. Αυτό γίνεται διότι υπάρχει μεγάλη ανεργία και πολύς κόσμος αναζητάει γνώσεις για το αντικείμενο».*

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός :*«Για να γίνει κάποιος εθελοντής πρέπει να έχει μια καλή σωματική κατάσταση διότι έρχονται σε επαφή με ανήλικα παιδιά που διαμένουν σε αυτό τον χώρο. Επίσης, να υπάρχει καθαρό ποινικό μητρώο και μετέπειτα υπάρχει κάποια αξιολόγηση για την καταλληλότητα του κάθε εθελοντή ξεχωριστά».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι ανάγκες προκύπτουν από τις ανάγκες που έχουν τα παιδιά. Η μεγαλύτερη ανάγκη είναι η ανάγκη για εκπαίδευση».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η μεγαλύτερη δυσκολία που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές είναι η γλωσσική επικοινωνία, διότι τα παιδιά που διαμένουν ομιλούν διαφορετική γλώσσα. Λόγω της δυσκολίας επικοινωνίας οι δραστηριότητες που μπορεί να κάνει ένας εθελοντής είναι περιορισμένες».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το εθελοντικό πνεύμα έχει ενισχυθεί αρκετά».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση δεν έχει επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού».*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το ότι είναι δεοντολογικό για έναν κοινωνικό η οικονομική κρίση δεν μπορεί να το επηρεάσει».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά υπάρχουν και εξωτερικές δραστηριότητες ή βοηθάω τα παιδιά να τους μάθω να πολλά πράγματα στην καθημερινότητα τους για λόγους εκπαιδευτικούς».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση δεν έχει επηρεάσει την συνεργασία μας με το υπόλοιπη διεπιστημονική ομάδα όλοι είμαστε δοσμένοι σε αυτό που κάνουμε. Σε περίπτωση που υπάρξει κάποια ένταση όλο το διεπιστημονικό προσωπικό προσπαθεί να βρει λύσεις για το πρόβλημα».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Με βάση το γενικό κλίμα της οικονομικής κρίσης που επικρατεί στην Ελλάδα πιστεύω πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις οικονομικές παροχές που του αντιστοιχούν».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως δεν υπάρχουν μεγάλες διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανα στο παρελθόν με το σήμερα».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Προφανώς και ελπίζουν στην συνεργασία μαζί μας και γι' αυτό έρχονται σε επαφή μ'εμάς. Η μεγαλύτερη ικανοποίηση είναι να διαπιστώνει και να βλέπει εξυπηρετούμενους να έρχονται ξανά και ξανά, αυτό μας δίνει την ευχαρίστηση πως και εμείς κάνουμε σωστά την δουλειά μας».*

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών της Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Μια βασική πρόταση είναι να αυξηθεί η διεπιστημονικό προσωπικό και να αυξηθούν και οι Μ.Κ.Ο. για να μπορούν να καλύπτουν τα μεγαλύτερα κοινωνικά κενά και όλο αυτό να δώσει μια ώθηση ώστε να ξεπεραστεί η οικονομική κρίση».*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 2

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. εξυπηρετεί ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες όπως πρόσφυγες. Οι ανάγκες που καλύπτει είναι στέγαση, τρόφιμα, ρουχισμό και ιατρική περίθαλψη».*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνετε το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το διοικητικό προσωπικό αποτελείται από μέλη. Το διεπιστημονικό προσωπικό αποτελείται από δύο κοινωνικούς λειτουργούς, τέσσερις νοσηλεύτες, ένα γιατρό και ένα κοινωνικό διαμεσολαβητή».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι οικονομικοί πόροι που αντλούνται το 50% προέρχονται από το κράτος και το άλλο 50% από χρηματοδοτούμενα προγράμματα».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Έχει επηρεάσει δραματικά το ταμείο αυτή την στιγμή δεν υπάρχουν χρήματα για την κάλυψη των αναγκών των εξυπηρετούμενων».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το μεγαλύτερο πλήγμα που έχει δεχθεί η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι πως το προσωπικό έχει να πληρωθεί πάνω απο 6 μήνες».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο κόσμος πλέον δεν κάνει δωρεές λόγω της οικονομικής κρίσης παρ'όλο που υπάρχει η διάθεση».*

Ερευνητής: Ποιός πιστεύετε πως είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρατική πρόνοια χρειάζεται μεγαλύτερη βοήθεια και γι'αυτό χρειάζονται και οι Μ.Κ.Ο.».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Συγκριτικά με την προηγούμενη χρονιά υπάρχει αύξηση των εθελοντών».*

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ένα βασικό κριτήριο είναι η θέληση για προσφορά και αγάπη για τον συνάνθρωπο που έχει ανάγκη».*

Ερευνητής: Παρέχετε εκπαίδευση προς τους εθελοντές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Υπάρχει εκπαίδευση πιο συγκεκριμένα στο σώμα της πρόνοιας η εκπαίδευση διαρκεί 5 μήνες και οι σαμαρίτες είναι 8 μήνες».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές πιο πολύ παροχή τροφίμων και ρουχισμού».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η μεγαλύτερη δυσκολία που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι η γλωσσική επικοινωνία και ειδικά όταν εκείνη την στιγμή που δεν υπάρχει κοινωνικός διαμεσολαβητής. Μια ακόμα δυσκολία είναι το διαπολιτισμικό κομμάτι οι εθελοντές δεν πρέπει να διακατέχονται απο ρατσιστικές αντιλήψεις».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση έχει ενισχύσει το εθελοντικό πνεύμα».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του κοινωνικού λειτουργού διότι πλέον ο κοινωνικός λειτουργός έχει να αντιμετωπίσει σοβαρά προβλήματα που αφορούν τους εξυπηρετούμενους».*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως πάντα θα υπάρχουν προβλήματα που μας εμποδίζουν να αντιμετωπίσουμε πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πέρα από τα καθήκοντα μου ως κοινωνική λειτουργός υπάρχουν και άλλα πράγματα όπως να βοηθήσω τους εξυπηρετούμενους σε καθημερινές ανάγκες τους».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως η κρίση δεν έχει επηρεάσει αρνητικά σε αυτό το κομμάτι, αντιθέτως έχει επηρεάσει θετικά διότι μέσα σε όλη την μαυρίλα όπου υπάρχει όλοι μαζί παλεύουμε για ένα κοινό σκοπό».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός :*«Αυτό εξαρτάται σε τι πρόγραμμα εργάζεται εάν μιλήσουμε για τα 5μήνα προγράμματα του δήμου δεν είναι καλές οι απολαβές.(300 ευρώ μέχρι 500 ευρώ μηνιαίως).Υπάρχουν όμως και άλλα προγράμματα που πληρώνονται καλύτερα».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πώς υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Υπάρχουν μειώσεις ως προς τις παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός συγκριτικά με το τώρα».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Βασίζονται οι εξυπηρετούμενοι κατά πολύ στον κοινωνικό λειτουργό ίσως πολύ περισσότερο απ'ότι θα έπρεπε και ελπίζουν πολύ σ'εμάς και εμείς με την σειρά μας πρέπει να τους ξεκολλήσουμε από πάνω μας και να τους ενεργοποιήσουμε».*

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών της Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Όταν δεν υπάρχουν κονδύλια δύσκολα μπορείς να κάνεις πράγματα. Μια πρόταση είναι αύξηση χρηματικών αποδοχών και αύξηση προσωπικού».*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 3

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι παροχές μας είναι ιατροφαρμακευτική και ψυχολογική κάλυψη σε άτομα που έχουν περιορισμένη ή καθόλου πρόσβαση στο σύστημα υγείας. Ο πληθυσμός που εξυπηρετούμε είναι πρόσφυγες, μετανάστες και δεν διαθέτουν νομικά έγγραφα αλλά και άπορους και σε άτομα που δεν έχουν καθόλου ασφάλιση. Επίσης, σε άστεγους και σε Ρομά»*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνετε το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το διοικητικό προσωπικό αποτελείτε από πρόεδρο, ταμεία, γραμματέας και τα μέλη. Το διεπιστημονικό προσωπικό αποτελείτε από ένα γιατρό χωρίς ειδικότητα, μια νοσηλεύτρια, μια κοινωνική λειτουργό, ένα παιδίατρο και ένα κοινωνικό διαμεσολαβητή».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι οικονομικοί πόροι που αντλούν για την κάλυψη των αναγκών της συγκεκριμένης Μ.Κ.Ο. είναι από προγράμματα ΕΣΠΑ».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση έχει επηρεάσει την συγκεκριμένη δομή και πιο πολύ στο μειωμένο προσωπικό που υπάρχει».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως είναι ευχαριστημένοι γνωρίζοντα πως έχει η κατάσταση στην Ελλάδα».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ενώ υπάρχει διάθεση για προσφορά ο κόσμος δεν κάνει πλέον δωρεές έχουν μειωθεί πλέον οι δωρεές».*

Ερευνητής: Ποιός πιστεύετε πως είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Διότι υπάρχουν αυξημένες ανάγκες που πρέπει να επιλυθούν και πιο πολύ στον κοινωνικό τομέα της χώρα μας».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Έχουμε πάνω από 6.000 εθελοντές απ'όλη την Ελλάδα, ο κόσμος θέλει να προσφέρει στον συνάνθρωπο του».*

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Βασικό κριτήριο είναι η διάθεση με το τι έχει να προσφέρει ο καθένας τοποθετείται σε διαφορετικό τομέα».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές στην συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. είναι ρουχισμό, τρόφιμα και φάρμακα».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Δεν πιστεύω πως υπάρχουν δυσκολίες όταν κάποιος έρχεται συνειδητά να προσφέρει δεν νομίζω πως θα προκύψει κάποιο πρόβλημα γι'αυτόν».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση έχει επηρεάσει την διάθεση που έχει ο κόσμος αλλά λόγω όλων αυτών και η ανάγκη του ανθρώπου να προσφέρει οπότε το εθελοντικό πνεύμα ενισχύετε».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Δεν θεωρώ πως η κρίση μπορεί να επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού. Οι παροχές που προσφέρω σαν κοινωνική λειτουργός προς τον εξυπηρετούμενο δεν μετριούνται με χρήματα».*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως την ακολουθεί πιστά αλλά αυτό ανήκει στην ιδιοσυγκρασία του κάθε κοινωνικού λειτουργού».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Από μόνο του το επάγγελμα είναι πολύπλευρο εξυπηρετεί σε πολλά προγράμματα που πολλές φορές δεν είναι στα καθήκοντα του».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η συνεργασία μου με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό δεν έχει επηρεαστεί καθόλου».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι οικονομικές απολαβές δεν είναι οι κατάλληλες που θα έπρεπε να λαμβάνει ένας κοινωνικός λειτουργός».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Είναι τόσες πολλές οι αρμοδιότητες που πλέον λαμβάνει ένας κοινωνικός λειτουργός αλλά οι απολαβές μειώνονται συνεχώς».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Είναι μεγάλες οι ανάγκες του κόσμου πλέον και με το παραμικρό σε βλέπουν σαν ένα χέρι βοήθειας. Έρχονται να στηριχθούν πάνω μου για οτιδήποτε χωρίς να είναι ειδικότητά μου ή αρμοδιότητα μου οπότε εγώ οφείλω να δώσω τα φώτα μου σαν κοινωνική λειτουργός».*

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών της Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Να προσφέρουν στέγαση σε άτομα που χρειάζονται, διότι υπάρχουν πάρα πολλοί άστεγοι».*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 4

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι άτομα με ειδικές ανάγκες ,βαριές αναπηρίες νοητικές και σωματικές αναπηρίες. Οι ανάγκες που καλύπτει είναι στέγαση, φροντίδα, φαρμακευτική αγωγή, εκπαίδευση και επιτήρηση όλο το 24 ώρο»*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνετε το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το διοικητικό προσωπικό στελεχώνεται κυρίως από συνταξιούχους που στο παρελθόν είχαν καλό εισόδημα. Υπάρχει πρόεδρος, αντιπρόεδρος, γραμματέας και ταμίας. Το επιστημονικό προσωπικό είναι 1 Κοινωνικός λειτουργός,3 Νοσηλεύτριες,1 Εργοθεραπεύτρια, 1 Λογοθεραπεύτρια».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Τους οικονομικούς πόρους τους αντλούν για την κάλυψη των αναγκών των παιδιών με ειδικές ανάγκες είναι από συντάξεις των παιδιών ,από τους ασφαλιστικούς φορείς και τις δωρεές».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά και η κρίση έχει επηρεάσει την συγκεκριμένη δομή. Οι γονείς των παιδιών δεν τα ασφαλίζουν με αποτέλεσμα πολλά παιδιά του ιδρύματος να μένουν ανασφάλιστα».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Δυστυχώς, οι περισσότεροι εργαζόμενοι έχουν 2 μήνες να πληρωθούν».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση έχει επηρεάσει στις δωρεές που γίνονται σε σχέση με το παρελθόν παρ' όλα αυτά υπάρχει ένα ποσοστό πληθυσμού που κάνει ακόμα δωρεές».*

Ερευνητής: Ποιός πιστεύετε πως είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο μεγαλύτερος λόγος είναι η κάλυψη στα κενά του κοινωνικού τομέα και η αντιμετώπισης των κοινωνικών προβλημάτων».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο κόσμος ανταποκρίνεται στο εθελοντικό κάλεσμα και ειδικότερα άτομα πιο νεαρής ηλικίας. Έχουμε συγκεκριμένες ημέρες που έρχονται εθελοντές και κάνουν δραστηριότητες με τα παιδιά».*

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο εθελοντής να έχει καλή συμπεριφορά απέναντι στα παιδιά, να υπάρχει υπομονή από μεριά του εθελοντή και όρεξη για να προσφέρει αγάπη»*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η πιο βασική ανάγκη έχει να καλύψει ένας εθελοντής είναι η σχέση του με τα παιδιά. Τα παιδιά έχουν ιδιαίτερες ανάγκες από του εθελοντές ως προς το συναισθηματικό κομμάτι».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι να έχει υπομονή με τα παιδιά, πρέπει να επικοινωνεί με το κάθε παιδί με τελείως διαφορετικά αναλόγως βέβαια και την πάθηση που έχει*

το κάθε παιδί. Μπορεί κάποιο παιδί να γίνει επιθετικό με κάποιον εθελοντή χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;
Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως η κρίση δεν μπορεί να επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα είναι μια πηγαία ανάγκη αλληλεγγύης».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι υπηρεσίες που προσφέρει ο κοινωνικός λειτουργός δεν έχει επηρεαστεί από την κρίση».*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει την δεοντολογία του επαγγέλματος διότι δεν υπάρχουν οικονομικοί πόροι ώστε να εφαρμοστούν όλα με τον αναμενόμενο τρόπο».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά, κάνει δραστηριότητες και πέρα από το επάγγελμα του .Επειδή τώρα με την οικονομική κρίση δεν υπάρχουν πολλές ειδικότητες για να καλύψουν και άλλα πόστα».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Υπάρχουν εντάσεις ,είναι λογικό απλά με την επιστημονική άποψη που έχει ο καθένας προσπαθεί να επιλύσει το πρόβλημα που θα προκύψει».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως λαμβάνει λιγότερα από για τις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πώς υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Όχι δεν υπάρχουν μεγάλες διαφορές στο οικονομικό κομμάτι από το παρελθόν».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά υπάρχουν πολλοί εξυπηρετούμενοι που αναζητούν την βοήθεια της κοινωνικής λειτουργού για την επίλυση ενός προβλήματος».*

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών στην Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Σημαντικό είναι να αυξηθεί το επιστημονικό προσωπικό, να ενισχύσουμε το εθελοντικό πνεύμα στην Ελλάδα της κρίσης, και να αυξηθεί η ποιότητα εργασία και εξειδίκευσης».*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 5

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι άτομα παιδιά με προβλήματα διαβίωσης, προβλήματα υγείας ή ψυχολογική στήριξη παιδιών και προβλήματα με παιδιά κακοποιημένα. Οι ανάγκες που καλύπτουμε είναι ψυχολογική υποστήριξη προς τα παιδιά παρέχουμε βοήθεια σε προβλήματα υγείας ή παιδιά που έχουν χαθεί και παρέχουμε βοήθεια για την ανεύρεση τους και παιδιά που έχουν κακοποιηθεί και είναι αναγκαία η απομάκρυνση τους από την οικογένεια τους».*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνετε το διοικητικό συμβούλιο και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Αρχικά, το διοικητικό συμβούλιο στελεχώνεται κυρίως από πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα και ταμία ,μέλη. Το επιστημονικό προσωπικό είναι κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, παιδαγωγοί, παιδίατροι, εκπαιδευτές, δικηγόροι, εργοθεραπευτές»*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Κατά κύριο λόγο τους οικονομικούς πόρους τους αντλούν από τις δωρεές του κόσμου και από δραστηριότητες που οργανώνονται».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά, έχει επηρεάσει στο οικονομικό τομέα και διότι αυξάνονται τα κοινωνικά περιστατικά και δεν υπάρχουν πόροι να τα καλύψουν».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως είναι ευχαριστημένο τουλάχιστον πληρώνετε στην ώρα τους».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η οικονομική κρίση έχει επηρεάσει στις δωρεές που γίνονται».*

Ερευνητής: Ποιός πιστεύετε πως είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο πιο σημαντικός λόγος είναι πως έχουμε αρκετές ανάγκες και όχι αρκετούς οικονομικούς πόρους και το κράτος χρειάζεται τις Μ.Κ.Ο.».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο κόσμος ανταποκρίνεται στο εθελοντικό κάλεσμα και έχουν αυξηθεί τον τελευταίο χρόνο».*

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Αρχικά να εκφράσει το αίτημα ότι θέλει να γίνει ,να περάσει από αξιολόγηση ότι έχει διάθεση να συνεργαστεί, να έχει λευκό ποινικό μητρώο, καλή υγεία, και να περάσει από ατομική συνέντευξη από κοινωνική λειτουργό ή ψυχολόγο, και να παρακολουθήσει αντίστοιχα εκπαιδευτικά σεμινάρια».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Κατά κύριο λόγο οι εθελοντές καλούνται να καλύψουν διοικητικές δουλειές, δημιουργικές απασχολήσεις, επισκέψεις σε νοσοκομεία και μπαζάρ».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι ότι δεν είναι πού σίγουροι για το κίνητρο που έχουν ξεκινήσει να είναι εθελοντές».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως η κρίση δεν έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Έχει επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού διότι έχουν αυξηθεί οι ανάγκες και δεν υπάρχουν πολλοί κοινωνικοί λειτουργοί»*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Προσπαθώ να την ακολουθώ όσο πιο πιστά μπορώ ,διότι έχω χρέος απέναντι στους εξυπηρετούμενους».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά, κάνει δραστηριότητες και πέρα από το επάγγελμα του».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Μπορούν να υπάρξουν προβλήματα, αλλά όλη μαζί προσπαθούμε να συνεργαστούμε για το καλύτερο αποτέλεσμα. Οπότε δεν έχει επηρεαστεί».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως λαμβάνει όσα του αντιστοιχούν».*

Ερευνητής :Πιστεύετε πώς υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Δεν πιστεύω πως υπάρχει μεγάλη διαφορά σε αυτό το κομμάτι».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά υπάρχουν πολλοί εξυπηρετούμενοι που αναζητούν την βοήθεια της κοινωνικής λειτουργού».*

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών στις Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Θα πρέπει να λειτουργούν παιδοκεντρικά να αυξήσουν του πόρους και να αναζητήσουν λύσεις και να υπάρχει επαγγελματισμός με ανθρωπιά».*

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΝΕΤΕΥΞΗ 6

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η συγκεκριμένη μη κυβερνητική οργάνωση ο πληθυσμός που εξυπηρετεί είναι άτομα με καρκινοπαθείς. Οι ανάγκες που καλύπτει είναι ψυχολογική υποστήριξη προς το άτομο και την οικογένεια».*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνετε το διοικητικό συμβούλιο και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το διοικητικό συμβούλιο στελεχώνεται κυρίως από πρόεδρο, αντιπρόεδρο, γραμματέα και ταμία, μέλη. Ενώ το επιστημονικό προσωπικό είναι μόνο ένας Κοινωνικός λειτουργός».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός Λειτουργός :*«Τους οικονομικούς πόρους τους αντλούν από συνδρομές μελών. Από διάφορες εκδρομές, εκδηλώσεις και μπαζάρ, που διοργανώνει η συγκεκριμένη δομή».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός:*« Φυσικά και έχουν επηρεαστεί από την οικονομική κρίση, οι ποσότητα των παροχών της δομής όχι όμως η ποιότητα τους».*

Ερευνητής :Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *« Το προσωπικό εφόσον γνωρίζει και την οικονομική κατάσταση της χώρας. Και του έχει γίνει κατανοητό πόσο δύσκολη είναι η κατάσταση και ότι δεν θα υπάρχουν αυξήσεις αλλά μειώσεις έτσι είναι ικανοποιημένο από τις οικονομικές παροχές».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται σε σχέση με το παρελθόν ο κόσμος σπάνια κάνει δωρεές. Καθώς όλοι βρίσκονται σε μια δύσκολη περίεργη οικονομική και κοινωνική κατάσταση».*

Ερευνητής: Ποιός πιστεύετε πως είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο μεγαλύτερος λόγος είναι η κάλυψη στα κενά του οικονομικού και κοινωνικού τομέα, η κρατική ανεπάρκεια με λίγα λόγια και αναζήτηση τρόπου από τον κόσμο καλύτερη ποιότητα ζωής. Και ένας τρόπος βοήθειας προς τον κόσμο είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ο κόσμος ανταποκρίνεται στο εθελοντικό κάλεσμα και ειδικότερα άτομα ηλικίας άνω των 40 ετών. Ευτυχώς υπάρχει κόσμος αρκετά ευαισθητοποιημένος που θέλει να προσφέρει».*

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο; Κοινωνικός λειτουργός: *« Για να γίνει κάποιος εθελοντής οφείλει να παρακολουθήσει ένα εκπαιδευτικό σεμινάριο 9 μηνών και να έχει διάθεση να προσφέρει και αγάπη για τον συνάνθρωπο του».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η πιο βασική ανάγκη έχει να καλύψει ένας εθελοντής είναι η συντροφικότητα. οργανωτής εκδηλώσεων, διοργάνωση ημερίδων, ενημέρωση κόσμου για την Μ.Κ.Ο. , Επιπλέον οι εθελοντές επισκέπτονται σε καθημερινή βάση ασθενείς στο νοσοκομείο, που πάσχουν από καρκίνο ».*

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίσει ένας εθελοντής είναι η ψυχολογική κόπωση και ότι χρειάζεται να υπάρχει συνέπεια στις επισκέψεις του».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Πιστεύω πως η κρίση έχει επηρεάσει ψυχολογικά τον κόσμο αλλά το εθελοντικό πνεύμα δεν αλλάζει. Κατά την γνώμη μου όποιος θέλει να προσφέρει θα προσφέρει και δεν θα τον εμποδίσει καμία κρατική δυσκολία».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *« Η οικονομική κρίση σαφώς και έχει επηρεάσει την θέση του κοινωνικού λειτουργού. Αλλά έχει φέρει και καινούργιες ευκαιρίες».*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Μπορεί να μην ακολουθεί πιστά την δεοντολογία λόγω κάποιων προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν στην πορεία και λόγω προς όφελος της ομάδας στόχου».*

Ερευνητής :Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά ο κοινωνικός λειτουργός κάνει δραστηριότητες και πέρα από το επάγγελμα του .Επειδή τώρα με την οικονομική κρίση δεν υπάρχουν πολλές ειδικότητες για να καλύψουν και αναλαμβάνει και άλλες αρμοδιότητες, λόγω έλλειψης προσωπικού».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Μπορούν να υπάρξουν προβλήματα, αλλά όλοι μαζί προσπαθούμε να συνεργαστούμε για το καλύτερο αποτέλεσμα».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: «Στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης. Πιστεύω πως λαμβάνει λιγότερα ως προς τις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: «Υπάρχουν διαφορές ως προς το οικονομικό κομμάτι αλλά προσαρμοζόμαστε στο 'ρεύμα της εποχής».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: «Φυσικά υπάρχουν πολλοί εξυπηρετούμενοι που αναζητούν την βοήθεια του κοινωνικού λειτουργού και περιμένουν να τους παρέχουμε καλύτερη ποιότητα ζωής, αφού δεν μπορεί αυτό να τους το παρέχει το κράτος».

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών στις Μ.Κ.Ο ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: «Εγώ, σαν κοινωνικός λειτουργός θα ήθελα να υπάρξει στο κοντινό μέλλον, ενίσχυση προσωπικού και καλύτερη συνεργασία των Μ.Κ.Ο. με άλλες Μ.Κ.Ο, καθώς και οι Μ.Κ.Ο. να συνεργάζονται με το κράτος ώστε να πολλαπλασιαστούν οι παροχές προς την ομάδα στόχου και να μειωθούν οι ανάγκες του κόσμου».

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 7

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η συγκεκριμένη δομή απευθύνεται σε πολίτες που βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική θέση και είναι κοινωνικά αποκλεισμένοι (ανασφάλιστοι, αιτούντες άσυλο, οικονομικούς μετανάστες). Οι βασικές ανάγκες που καλύπτει η μη κυβερνητική οργάνωση είναι : ιατροφαρμακευτική κάλυψη, παροχή εκπαίδευση, τροφής και στέγης. Και νομική συμβουλευτική, την εξασφάλιση προσωπικής υγιεινής. Ο ρόλος της δομής, είναι να καλύπτει τις βασικές ανάγκες της ομάδας πληθυσμού, τις οποίες δεν μπορεί να καλύψει το κράτος».*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνεται το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι ειδικότητες που στελεχώνουν την δομή είναι κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί διαμεσολαβητές, ιατροί, νοσηλευτές, δικηγόροι».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η χρηματοδότηση εξασφαλίζεται κυρίως από τον ευρύτερο ευρωπαϊκό οικονομικό χώρο, από δωρεές πολιτών κυρίως πλουσίων, καθώς και από διεθνή οργανισμό μετανάστευσης. Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές καθώς υπάρχει μεγάλο ποσοστό ανεργίας».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Η συγκεκριμένη δομή έχει επηρεαστεί από την κρίση, εφόσον ο πληθυσμός των ανθρώπων που είναι σε δύσκολη κοινωνική και οικονομική κατάσταση αυξάνεται ενώ τα μέσα και οι οικονομικοί πόροι της ΜΚΟ για να ανταπεξέλθει στις ανάγκες της ομάδας στόχου είναι λιγότερες».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Το προσωπικό φυσικά και είναι εφόσον έχουν την δυνατότητα να καλύψουν την βασικές τους ανάγκες».*

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *« Θεωρώ ότι οι άνθρωποι που είναι κοινωνικά ευαισθητοποιημένοι ότι προσπαθούν και βάζουν τα δυνατά τους και δημιουργούν όλες εκείνες τις συνθήκες, οπότε θεωρώ ότι υπάρχουν άνθρωποι που είναι ευαισθητοποιημένοι που προσφέρουν ότι μπορούν ακόμα και το στέρημα τους. Τολμώ να αναφέρω ότι στην συγκεκριμένη μη κυβερνητική οργάνωση, στην Πάτρα είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένοι πολίτες και προσφέρουν ρούχα τρόφιμα, φαγητά διάφορα πράγματα τα οποία έχουμε άμεση ανάγκη, για τον πληθυσμό που απευθύνεται η δομή».*

Ερευνητής: Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Τον λόγο αύξησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων θεωρώ ότι υπάρχουν ειδικά στο κομμάτι των κοινωνικών παροχών για χρόνια οι κυβερνήσεις δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν στις τόσες πολλές ανάγκες τις κοινωνικές ανάγκες των Ελλήνων και όχι μόνο των Ελλήνων αλλά όσων ζούν στην Ελλάδα. Οπότε οι μη κυβερνητικές οργανώσεις καλύπτουν βασικές ανάγκες τις οποίες δεν μπορούν να καλύψουν οι κυβερνήσεις. Δυστυχώς η κρατική κοινωνική πολιτική δεν είναι αυτή η οποία θα θέλαμε να είχαμε οπότε εμφανίζονται οι Μ.Κ.Ο. για να καλύψουν όλα αυτά κενά τα πολύ μεγάλα κενά τα οποία καλούμαστε εμείς να καλύψουμε αλλά προσπαθούμε με όσα μέσα έχουμε να ανταποκριθούμε σ' όλες τις ανάγκες- αιτήματα των εξυπηρετούμενων. Υπάρχουν πολλοί άνθρωποι κοινωνικά αποκλεισμένοι. Οι Μ.Κ.Ο. αρκετές φορές προσπαθούν*

να ανταποκριθούν σ' όλες τις αιτήσεις αυτών. Πολλές φορές λέμε ότι εμείς υπερκαλύπτουμε το κράτος τόσο πολύ που αναρωτιόμαστε που είναι αυτό το κράτος, γιατί δεν κάνει κάτι να αλλάξει αυτή την κατάσταση. Και προσπαθούμε με την σειρά μας, και ως κοινωνικοί επιστήμονες προσπαθούμε να διεκδικήσουμε με όποια μέσα υπάρχουν κυρίως κρατικά να καλύψουμε όλα αυτά τα οποία επιθυμούν και χρειάζονται οι εξυπηρετούμενοι».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Σαφώς και υπάρχουν εθελοντές. Υπάρχει κόσμος που θέλει να κόντρα στην κρίση και θέλουν πρακτικά να βοηθήσουν, χωρίς καμία οικονομική αμοιβή, ώστε να σταματήσουν να υπάρχουν άνθρωποι κοινωνικά αποκλεισμένοι».

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Για να γίνει κάποιος εθελοντής, παρακολουθεί ένα μικρό σεμινάριο εκπαίδευσης με ομάδες. Αλλά δεν χρειάζεται κάποιο ιδιαίτερο κριτήριο. Οφείλει μόνο να έχει θέληση και να είναι σωστά πληροφορημένος για την ομάδα στόχου με την οποία θα συνεργαστεί».

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Οι εθελοντές καλύπτουν πολλές ανάγκες των εξυπηρετούμενων σε διάφορους τομείς».

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: «Οι δυσκολίες στην Μ.Κ.Ο., ότι οι εθελοντές οφείλουν να προσέχουν πολύ την ομάδα στόχου τους και άλλη μια δυσκολία είναι ότι θα κάθε δραστηριότητα των εθελοντών γίνεται κάτω από την επίβλεψη του διεργηέα. Οι εθελοντές μας πιστεύουν ότι όταν θέλεις να προσφέρεις τίποτα δεν σε σταματά και δεν σε δυσκολεύει».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Υπάρχει ανεπτυγμένο το πνεύμα του εθελοντισμού. Εγώ χαίρομαι πάρα πολύ που υπάρχουν άνθρωποι οι οποίοι είναι ιδιαίτερα χαρούμενοι και ευδιάθετοι και δημιουργικοί και δηλώνουν την διαθεσιμότητα τους με μεγάλη χαρά στο να βοηθήσουν έμπρακτα και χωρίς οικονομική αμοιβή και αυτό είναι σημαντικό και ευχάριστο γεγονός και είναι πολύ καλό για το έργο της συγκεκριμένης δομής».*

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: *« Ενδιαφέρουσα ερώτηση ο κοινωνικός λειτουργός προσπαθεί με τα μέσα στην κρίση με τα μέσα που έχει μέσα στην κρίση που τα προβλήματα των ανθρώπων είναι ακόμα μεγαλύτερα οι άστεγοι είναι περισσότεροι οι φτωχοί, οι άνθρωποι που υποφέρουν από την ανεργία, την πείνα, το κράτος η κυβέρνηση δυστυχώς δεν μπορεί να ανταποκριθεί σ αυτά τα μεγάλα κοινωνικά προβλήματα και γενικότερα ο κοινωνικός λειτουργός, βρίσκεται στην μέση όπου προσπαθεί να εκμεταλλευτεί όλα τα αυτά τα μέσα της κοινότητας για να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της ομάδας στόχου. Σίγουρα ο κοινωνικό λειτουργός θα πρέπει να γνωρίζει πάρα πολύ καλά τα μέσα τις κοινότητας έτσι ώστε να τα αξιοποιήσει ως προς όφελος των εξυπηρετούμενων. Η κρίση σίγουρα δυσκολεύει τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού γιατί μειώνονται τα μέσα και οι πόροι και οι ανάγκες αυξάνονται οπότε και ο κοινωνικός λειτουργός προσπαθεί το τίποτα το λίγο να το κάνει να βρει όλους εκείνους τους τρόπους γιατί μιλάμε για ανθρώπους που βρίσκονται σε δύσκολη πολιτική κατάσταση είτε έλληνες που είναι φτωχοί είτε είναι έλληνες που δυσκολεύονται πάρα πολύ να τα βγάλουν πέρα».*

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: *« Ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού από την φύση του επαγγέλματος του είναι διερευνημένος. Προσπαθούμε να οριοθετούμε ακόμα και αν γενικά εγώ προσωπικά προσπαθώ να οριοθετώ και να κάνω*

αυτό το οποίο ορίζει το επάγγελμα και η δεοντολογία του επαγγέλματος και να ανταποκρίνομαι στις ανάγκες της οργάνωσης στο πλαίσιο του ρόλου μου».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός Λειτουργός: «Υπάρχουν φορές όπου λόγω έλλειψης προσωπικού που υπάρχουν σε αρκετές δομές και οι ανάγκες του πληθυσμού είναι πάρα πολλές οπότε πολλές φορές αναγκάζομαι να κάνω και άλλους ρόλους. Σαφώς αυτό το κάνω μόνο σε περίπτωση μεγάλης ανάγκης και όταν είμαι σίγουρος ότι αυτό είναι προς όφελος του εξυπηρετούμενου».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό;

Κοινωνικός λειτουργός:« Η συνεργασία με το υπόλοιπο προσωπικό είναι ομαλή υπάρχει ένα καλό πλαίσιο συνεργασίας. Βέβαια υπάρχει μοίρασμα αρμοδιοτήτων. Κατανόηση της εποχής που ζούμε και τις καταστάσεις που βιώνουμε. Μάλιστα πραγματοποιούμε και ομαδικές και ατομικές συναντήσεις».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: «Αν μιλήσω σε προσωπικό επίπεδο τα χρήματα που παίρνει κάθε άνθρωπος για τις ώρες που δουλεύει , τον χρόνο που διαθέτει, τον χρόνο τον οποίο δουλεύει ένας κοινωνικός λειτουργός. Ναι τα χρήματα είναι συμπαθητικά προς ικανοποιητικά».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός :«Οι οικονομικές παροχές που λαμβάνει ένας κοινωνικός λειτουργός, σαφώς είναι λιγότερες από αυτές που ήταν παλιότερα και ούτε αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει. Αλλά

τουλάχιστον καταφέρνει να εξασφαλίζει τις βασικές του προσωπικές ανάγκες».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: «Εφόσον, ο αριθμός των ΜΚΟ αυξάνεται άρα και ο πληθυσμός που απευθύνεται σ αυτές, ψάχνει να βρει την βοήθεια που δεν παρέχει το κράτος. Ο κόσμος γνωρίζει καλά πλέον την ανεπάρκεια του κράτους της κυβέρνησης, και ότι πλέον αυτό δεν μπορεί να τους βοηθήσει. Για αυτό επιθυμούν να συνεργαστούν με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις και να αλλάξουν μαζί την ζωή τους».

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών της Μ.Κ.Ο. ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός:« Πολύ ενδιαφέρουσα ερώτηση, θεωρώ ότι οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που έχουν ρόλο. Θα ήθελα στο μέλλον, ως κοινωνικός λειτουργός, να υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι που θα προσφέρουν πραγματικά . Και να υπάρχουν άνθρωποι που είναι σε καλή οικονομική κατάσταση, ώστε να προσφέρουν την οικονομική τους βοήθεια. Να υπάρξει μεγαλύτερη κρατική βοήθεια, στα πλαίσια τα οποία το επιτρέπει ο κανονισμός των μη κυβερνητικών οργανώσεων. Και ελπίζω να δημιουργήσουμε σε λίγα χρόνια ένα κράτος πιο αλληλέγγυο, που θα έχει ως κέντρο του τον άνθρωπο και όχι το χρήμα».

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 8

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Άτομα με ψυχική ασθένεια, τα οποία βιώνουν την μοναξιά και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι ανάγκες που καλύπτει η συγκεκριμένη ΜΚΟ είναι η κοινωνικοποίηση, η αποδοχή της κατάστασης τους και η δημιουργία κοινωνικής ταυτότητας των ατόμων. Ο αρχικός σκοπός και ρόλος της Μ.Κ.Ο. δεν έχει αλλάξει».*

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνεται το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι ειδικότητες που στελεχώνουν την ΜΚΟ είναι κοινωνικός λειτουργός, διοικητικός υπάλληλος, ψυχολόγος».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Από τις συνδρομές μελών και από δωρεές, αλλά και με αίτημα προς ενίσχυσης με είδος(τρόφιμα, ρούχα, γραφεία) από επιχειρήσεις της Πάτρας».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *« Σίγουρα την έχει επηρεάσει. Καθώς οι ανάγκες είναι πολλές ενώ τα με και οι πόροι που χρειάζονται ώστε η ΜΚΟ να καλύψει τις ανάγκες των μελών της είναι λιγότερες».*

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: «*Είναι ευχαριστημένο, εφόσον κατανοούν ότι αφού υπάρχει οικονομική κρίση άρα θα υπάρχουν και μειωμένες οικονομικές παροχές*».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: «*Παρ ότι οικονομική κρίση ο κόσμος που έχει την οικονομική δυνατότητα και θέληση να βοηθήσουν ενισχύουν την δομή με δωρεές. Αλλά βέβαια σε λιγότερο βαθμό*».

Ερευνητής: Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: «*Οι ανάγκες τω ανθρώπων αυξάνονται μέρα με την ώρα με την ώρα. Το κράτος πάντα αδυνατούσε να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ανθρώπων, πόσο μάλλον τώρα με την οικονομική κρίση που υπάρχει κράτος δεν μπορεί να ανταπεξέλθει στις ανάγκες των ανθρώπων. Άρα κατά την γνώμη μου, ο λόγος αύξησης των μη κυβερνητικών οργανώσεων είναι η ανεπάρκεια του κράτους*».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «*Οι πολίτες που επιθυμούν να προσφέρουν εθελοντικά θα προσφέρουν. Ευτυχώς δεν τους εμποδίζει η οικονομική κρίση. Ο άνθρωπος που θέλει να προσφέρει θα βρει και τον χρόνο και τον τρόπο και τον τόπο*».

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: «*Για να γίνει κάποιος εθελοντής, παρακολουθεί ένα μικρό σεμινάριο εκπαίδευσης για την ψυχική υγεία. Αλλά δεν χρειάζεται κάποιο ιδιαίτερο κριτήριο. Οφείλει μόνο να έχει θέληση και να είναι σωστά πληροφορημένος για την ομάδα στόχου με την οποία θα συνεργαστεί*».

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.; Κοινωνικός λειτουργός: «*Οι εθελοντές είναι αυτοί*

που αναλαμβάνουν δημιουργικές ομάδες με τα μέλη της ΜΚΟ. Όλη η δουλειά από εθελοντές γίνεται. Η προσφορά των εθελοντών είναι μεγάλη και σημαντική».

Ερευνητής : Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: «Οι δυσκολίες στην ΜΚΟ, ότι οι εθελοντές οφείλουν να προσέχουν πολύ την ομάδα στόχου τους. Και οφείλουν να είναι καλά πληροφορημένοι τόσο για τις παροχές της δομής όσο και για την ομάδα στόχου με την οποία ασχολούνται. Και προσφέρουν δημιουργικό και εθελοντικό έργο προς την συγκεκριμένη ομάδα στόχου».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός : «Υπάρχει ανεπτυγμένο το πνεύμα του εθελοντισμού. Επειδή ο κόσμος αναγνωρίζει την αξία του εθελοντισμού».

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: «Έχει επηρεαστεί αρκετά, καθώς λόγω έλλειψης προσωπικού στην Μ.Κ.Ο., ο ΚΛ αναγκάζεται να ξεφύγει από τον ρόλο του, όμως μόνο προς όφελος του εξυπηρετούμενου».

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: «Σε κάθε περίπτωση φυσικά προσπαθεί να ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Βεβαίως, ο ΚΛ πολλές φορές αναλαμβάνει γραμματική υποστήριξη,. Προσπαθώ βέβαια να οριοθετώ, αλλά όταν υπάρχει έλλειψη προσωπικού λογικό να κάνα και άλλα πράγματα εκτός από τις αρμοδιότητες που μου ορίζει το επάγγελμα του κοινωνικού λειτουργού».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό ;

Κοινωνικός λειτουργός :*«Το προσωπικό είναι λίγο οπότε υπάρχει αρκετή καλή συνεργασία μεταξύ μας ώστε να συνεργαστούμε όλοι μαζί για το όφελος των μελών της ΜΚΟ».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Σίγουρα οι οικονομικές παροχές είναι λιγότερες στο έργο που προσφέρει αλλά υπάρχει μεγαλύτερη ηθική ικανοποίηση. Μπορεί τα χρήματα να είναι λιγότερα στην τσέπη του κοινωνικού λειτουργού αλλά ο κοινωνικός λειτουργός αρκείται στο να έχει βοηθήσει όσους περισσότερους ανθρώπους μπορεί με κάθε τρόπο και μέσο».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Φυσικά και υπάρχουν αλλά όχι με μεγάλες διαφορές. Εφόσον στην συγκεκριμένη ΜΚΟ το προσωπικό πληρώνεται από επιδοτούμενα προγράμματα που αφορούν την ψυχική υγεία».*

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Ναι, γιατί εδώ καταφέρνουν πολλά. Βρίσκουν την υποστήριξη μετά το νοσοκομείο μετά την διάγνωση της ασθένειας του, κάτι που το κράτος δεν τους το πρόσφερε».*

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών της Μ.Κ.Ο. ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: « Να υπάρξει ενίσχυση προγραμμάτων για την ψυχική υγεία, καθώς αύξηση χώρου, καθώς ο πληθυσμός που απευθύνεται στην συγκεκριμένη δομή αυξάνεται , άρα και ενίσχυση προσωπικού».

ΣΤΟΙΧΕΙΑ:

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ

ΕΙΔΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ: Μ.Κ.Ο.

ΤΟΠΟΣ: ΠΑΤΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ 9

Ερευνητής: Ποιο πληθυσμό εξυπηρετεί και ποιές ανάγκες καλύπτει η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο;

Κοινωνικός λειτουργός: «Άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, συγκεκριμένα ηλικιωμένους και άτομα με ειδικές ανάγκες. Στα μέλη του προσφέρει υποστήριξη. Ο αρχικός ρόλος και σκοπός της ΜΚΟ δεν έχει τροποποιηθεί από την αρχική του μορφή».

Ερευνητής: Από τι ειδικότητες στελεχώνεται το διοικητικό προσωπικό και επιστημονικό προσωπικό της Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Οι ειδικότητες που απαρτίζουν κατά κύριο λόγο το διοικητικό συμβούλιο είναι επαγγελματίες υγείας και πρόνοιας, νοσηλευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, κοινωνιολόγοι, είτε άτομα που είναι ευαίσθητοποιημένοι πάνω στον χώρο της Τρίτης Ηλικίας και των ατόμων με αναπηρία. Και το προσωπικό επίσης απαρτίζεται από ειδικότητες υγείας και πρόνοιας».*

Ερευνητής: Από που αντλούν οικονομικούς πόρους για την κάλυψη των αναγκών της αντίστοιχης Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Λόγω των εποχών είναι ένα ιδιαίτερο θέμα και δύσκολο. Επί των πλείστων Η συγκεκριμένη μη κυβερνητική οργάνωση, χρηματοδοτείται είτε από εισφορές μελών είτε από διάφορα προγράμματα στα οποία λαμβάνονται κάποια οικονομική ενίσχυση της συγκεκριμένης δομής».*

Ερευνητής: Έχει επηρεάσει η κρίση την συγκεκριμένη δομή ; Αν ναι, με ποιον τρόπο;

Κοινωνικός λειτουργός: *«Επειδή είμαστε μια σχετικά νεοσύστατη δομή που η οποία γεννήθηκε εντός κρίσης δεν μπορώ να πω ότι έχουμε επηρεαστεί πολύ αλλά και επειδή σε γενικές γραμμές έχουμε τις φιλοδοξίες μας και γενικά ότι*

θέλουμε να κάνουμε σε χαμηλά επίπεδα λόγω της κατάστασης. Οπότε δεν μπορούμε να πούμε ότι δεν έχουμε επηρεαστεί σε σημαντικό βαθμό από την οικονομική κρίση. Ασφαλώς δεν μπορούμε να κάνουμε πράξη όσα θέλουμε και δεν μπορούμε να καλύψουμε τις ανάγκες οι οποίες υπάρχουν».

Ερευνητής: Το προσωπικό είναι ευχαριστημένο με τις οικονομικές παροχές;

Κοινωνικός λειτουργός: «Προσπαθούμε να είμαστε ξεκάθαροι σε αυτά τα οποία προσφέρουμε και σ' αυτά τα οποία κάνουμε. Οπότε βασίζεται άνω σ αυτό. Κατανοούμε για ποιο λόγο εργάζονται όποτε πάνω σε αυτό το μοτίβο θεωρώ ότι υποκειμενικά ότι νι είναι ικανοποιημένο το προσωπικό όσον αφορά τις οικονομικές του παροχές».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε ότι η κρίση έχει επηρεάσει τις δωρεές που γίνονται από τον κόσμο προς την Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Σαφέστερα εντάζει καμία σχέση οι χορηγίες με κάποτε. Είναι κάτι πολύ δύσκολο πλέον, όμως δεν έχουν σταματήσει».

Ερευνητής: Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο λόγος αύξησης των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Προφανώς βασίζεται σε μια φιλοσοφία που υπήρχε ότι το κράτος δεν μπορεί να καλύψει τις μεγάλες ανάγκες οι οποίες έχουν αυξηθεί εξ αιτίας της κρίσης. Όποτε με αυτή την φιλοσοφία ιδρύονται μη κυβερνητικές οργανώσεις για να καλύψουν αυτό το κενό».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως ο κόσμος ανταποκρίνεται στην εθελοντική εργασία των Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Είναι σε ικανοποιητικό βαθμό νομίζω ότι του προσφέρει κάτι του κόσμου. Ο εθελοντισμός πάντα ζητάει μια ανταπόδοση. Εφόσον, αυτή δεν μπορεί να είναι υλικής, γιατί μιλάμε για εθελοντισμό σίγουρα ζητάνε κάποια ηθική ικανοποίηση μέσα από αυτό που προσφέρουν οπότε τα βλέπουν ότι παρέχεται κάτι συγκεκριμένο».

Ερευνητής: Ποια είναι τα κριτήρια για να γίνει κάποιος εθελοντής σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Τα κριτήρια, δεν υπάρχουν συγκεκριμένα κριτήρια, καλό θα είναι όμως να έχει κάποια ενασχόληση με τις ομάδες αυτές. Αν έχει κάποια προϋπηρεσία είναι επιθυμητή αλλά τα πιο σημαντικά που οφείλει να έχει ένας εθελοντής είναι η διάθεση και η όρεξη για προσφορά».

Ερευνητής: Ποιες είναι οι ανάγκες που καλούνται να καλύψουν οι εθελοντές σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός: «Επειδή δεν έχουμε πολύ μεγάλο έργο σε συνεχή βάση. Επειδή εμείς έχουμε να κάνουμε με ερευνητικό κομμάτι και με εκπαιδευτικό κομμάτι. Βέβαια, και κάποιες εκδηλώσεις κατά καιρούς όποτε κυρίως οι εθελοντές βοηθούν στις εκδηλώσεις αυτές».

Ερευνητής: Ποιες είναι οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι εθελοντές στην επιτέλεση τους ρόλο τους;

Κοινωνικός λειτουργός: «Η βασική δυσκολία ενός εθελοντή είναι η γνώση του αντικειμένου και στο πως λειτουργεί με την ομάδα στόχου».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως η κρίση έχει επηρεάσει το εθελοντικό πνεύμα;

Κοινωνικός λειτουργός: «Θεωρώ βάση της κατάστασης στην οποία βιώνουμε αρκετοί άνθρωποι θέλουν να προσφέρουν περισσότερο. Θα ήτανε και ειρωνικό – αστείο αν μέσα από την κατάσταση δεν είχε ευαισθητοποιηθεί ο κόσμος. Σαφώς και ότι μπορούμε και καλύτερα να ήμασταν αλλά εντάζει υπάρχουν και άνθρωποι που θέλουν να προσφέρουν».

Ερευνητής: Πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την θέση του Κοινωνικού λειτουργού ;

Κοινωνικός λειτουργός: «Είναι διέξοδο η ενασχόληση του κοινωνικού λειτουργού σε μια κυβερνητική οργάνωση. Εφόσον δεν υπάρχουν πια οι πόροι τα πολλά προγράμματα ίσως για να μπορέσουν μέσω αυτών να απασχολήσουν άτομα. Σαφέστερα έχουν αλλάξει και οι εργασιακές σχέσεις με τις οργανώσεις»

Ερευνητής: Ένας κοινωνικός λειτουργός ακολουθεί πιστά την δεοντολογία του επαγγέλματος του στα πλαίσια της οικονομικής κρίσης;

Κοινωνικός λειτουργός: «Ο κοινωνικός λειτουργός αυτό θέλει να κάνει, αυτός είναι ο ρόλος του. Το πρόβλημα είναι ότι λόγω της πίεσης που υπάρχει είναι υποχρεωμένος να κάνει πολλά πράγματα σε μια μη κυβερνητική οργάνωση. Αναλαμβάνει ορισμένες φορές και το διοικητικό και το επικοινωνιακό κομμάτι ακόμα καμία φορά και την γραμματειακή υποστήριξη. Αυτό από μια άποψη δεν αφήνει στον κοινωνικό λειτουργό τα περιθώρια να ασκήσει το επάγγελμα όπως θέλει».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός έχει και άλλες αρμοδιότητες πέρα από αυτές του επαγγέλματος του σε μια Μ.Κ.Ο.;

Κοινωνικός λειτουργός : «Λόγω της έλλειψης προσωπικού όπως ανέφερα και παραπάνω αναλαμβάνει αρκετές αρμοδιότητες οι οποίες δεν είναι στα καθήκοντα του, ως προς όφελος και μόνο του εξυπηρετούμενου».

Ερευνητής: Κατά πόσο πιστεύετε πως έχει επηρεάσει η κρίση την συνεργασία σας με το υπόλοιπο διεπιστημονικό προσωπικό ;

Κοινωνικός λειτουργός:« Όσο μπορώ να εκτιμήσω, υπάρχει, μια πίεση σαφώς γιατί το άγχος μια τριβή αλλά σε γενικές γραμμές υπάρχει συνεννόηση και κατανόηση του έργου του οποίου προσφέρουμε. Σαφέστερα, μπορεί να υπάρξει και συναρπάξει. Υπάρχουν καλές εργασιακές σχέσεις».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως ένας κοινωνικός λειτουργός λαμβάνει τις αντίστοιχες οικονομικές παροχές που αντιστοιχούν στις αρμοδιότητες που έχει αναλάβει;

Κοινωνικός λειτουργός: «Λόγω της οικονομικής κατάστασης, είναι δύσκολο να υπάρχουν οι αντίστοιχες οικονομικές παροχές σε συνάρτηση με τις αρμοδιότητες του κοινωνικού λειτουργού».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως υπάρχουν διαφοροποιήσεις ως προς τις οικονομικές παροχές που λάμβανε ένας κοινωνικός λειτουργός στο παρελθόν με το τώρα;

Κοινωνικός λειτουργός: «Σαφώς και υπάρχουν διαφοροποιήσεις».

Ερευνητής: Πιστεύετε πως οι εξυπηρετούμενοι μιας Μ.Κ.Ο ελπίζουν πως σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό θα τους βοηθήσει να αλλάξουν της ζωή τους ως προς το καλύτερο;

Κοινωνικός λειτουργός: « Σαφέστερα καθώς γνωρίζει ο κόσμος ότι ένας κοινωνικός λειτουργός είναι ένας άνθρωπος ο οποίος έχει δικτύωση και επαφή και άλλες υπηρεσίες . Άρα και σαφώς ελπίζει ο κόσμος ότι σε συνεργασία με τον κοινωνικό λειτουργό, μπορεί να αλλάξει η ζωή του ως προς το καλύτερο».

Ερευνητής: Ποιές είναι οι προτάσεις σας ως κοινωνικός λειτουργός για την βελτίωση των παροχών της Μ.Κ.Ο. ώστε να βοηθήσει να ξεπεραστεί αποτελεσματικά η κρίση;

Κοινωνικός λειτουργός: « Η πρόταση μου είναι καλύτερη επαφή και δικτύωση με άλλους φορείς της πόλης και το κράτος. Βέβαια, το κράτος οφείλει να σταματήσει να πιστεύει ότι μια Μ.Κ.Ο μπορεί να λύσει όλα τα προβλήματα σαφώς και αυτό δεν γίνεται».

Β. ΠΙΝΑΚΑΣ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΔΡΑΣΕΙΣ
<p>ΤΟ ΧΑΜΟΓΕΛΟ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ</p> 	2610332499	ΣΟΛΩΜΟΥ 121, ΠΑΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Εθνική τηλεφωνική γραμμή για τα παιδιά SOS 1056 • Τα σπίτια μας • Στήριξη παιδιών με προβλήματα υγείας • Υποστήριξη παιδιών στα νοσοκομεία
<p>PRAKSIS</p> 	2610321933	ΤΣΑΜΑΔΟΥ 38, ΠΑΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Άμεση και δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη • Βασικές υπηρεσίες υγιεινής (ντους, κιτ υγιεινής, ρούχα κλπ.) • Ψυχολογική υποστήριξη • Κοινωνική υποστήριξη • Εργασιακή συμβουλευτική και προώθηση στην εργασία • Νομική συμβουλευτική • Οικονομική ενίσχυση σε συγκεκριμένα προγράμματα • Συνοδευτικές υποστηρικτικές υπηρεσίες • Στέγαση
<p>ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ</p>	6955665695	ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 92,ΠΑΤΡΑ	<ul style="list-style-type: none"> • Ανοιχτό Πολυϊατρείο της Οργάνωσης • Οι Γιατροί του Κόσμου, μέσα από το διεθνές δίκτυο που δημιούργησαν έθεσαν ως βασικό τους σκοπό,

			<p>να αλλάξουν αυτόν τον κόσμο, ώστε να μην υπάρχει ο ανθρώπινος πόνος στις ζωές των ανθρώπων αλλά μόνο η χαρά</p>
<p>ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ</p> 	2610277833	28 ^{ης} ΟΚΤΩΜΒΡΙΟΥ 8, ΠΑΤΡΑ.	<ul style="list-style-type: none"> • Σχολή Εθελοντών Τραυματιοφορέων – Σαμαρειτών • Ομάδας Διάσωσης του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού • Κυνοφιλική ομάδα έρευνας και διάσωσης • Σχολή Εκπαιδευτών
<p>ΑΓΚΑΛΙΑΖΩ</p> 	2610 226122	Κορίνθου 161 & Βαλτετσίου, 262 23, Πάτρα	<ul style="list-style-type: none"> • Εθελοντικό πρόγραμμα (οργανωμένη αλληλοβοήθεια). • Πρόγραμμα ψυχοκοινωνικής στήριξης. • Πρόγραμμα ενημέρωσης κοινού. • Πρόγραμμα βιοματικής διάγνωσης (βιοματική εμπειρία). • Ενδονοσοκομειακή υποστήριξη. • Εκπαίδευση στην αυτοεξέταση μαστού.
<p>ΦΡΟΝΤΙΖΩ</p> 	2610 222612 2610 240243	Πατρών Πύργου 115, Βραχναίικα.	<ul style="list-style-type: none"> • Υγεία και Μακροχρόνια Φροντίδα • Βοήθεια στο Σπίτι • Άτομα με Ειδικές Ανάγκες
<p>Σ.Ο.Ψ.Υ.</p> 	2610 621 273	Σίσινη 6, Πάτρα	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Σ.Ο.Ψ.Υ. Πάτρας (Σύλλογος για την Ψυχική Υγεία) ιδρύθηκε το 2003 κι αποτελεί το βασικό φορέα αυτο-οργάνωσης και αυτοεκπροσώπησης των ατόμων με ψυχιατρική εμπειρία, των οικογενειών τους και των φίλων τους.

<p>ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ</p>	<p>2610225525</p>	<p>Παλαιολόγου Κωνσταντίνου 29, Πάτρα.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Με το Σύλλογο «ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ» εφαρμόζονται προγράμματα ψυχαγωγίας για όσα παιδιά είναι δυνατή η μετακίνησή τους, όπως ολιγοήμερες διακοπές σε ξενοδοχεία της περιοχής κατά την θερινή περίοδο, συμμετοχή στις εκδηλώσεις του Δήμου Πατρέων, ημερήσιες εκδρομές, γεύματα σε εστιατόρια ή σε σπίτια μετά από εκδήλωση ενδιαφέροντος από συμπολίτες. • Με το ειδικό λεωφορείο για ΑΜΕΑ (δωρεά της Νομαρχίας Αχαΐας), μπορούν να μετακινούνται 13-15 παιδιά και λαμβάνουν μέρος σε διάφορες εκδηλώσεις και δραστηριότητες.
-------------------------------	-------------------	--	---

Γ. Επιστολή

A.T.E.I. ΠΑΤΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ:ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ:Σ.Ε.Υ.Π.

ΠΑΤΡΑ:27/8/2014

ΠΡΟΣ: Αγαπητή/ό κυρία/ο

Στα πλαίσια της διπλωματικής μας εργασίας με θέμα Κοινωνική εργασία και Μ.Κ.Ο. στην Ελλάδα της κρίσης: «Ποιος ο ρόλος τους, η αρχική αφετηρία και η εξέλιξη αυτών. Ποιοτική έρευνα σε Μ.Κ.Ο. στην πόλη της Πάτρας» θα θέλαμε την πολύτιμη συνεργασία σας.

Σκοπός της έρευνας αυτής είναι να διερευνήσουμε τις απόψεις των κοινωνικών λειτουργών που εργάζονται στις Μ.Κ.Ο. της Πάτρας, κατά πόσο η κρίση έχει επηρεάσει την λειτουργία των Μ.Κ.Ο.

Η έρευνα απευθύνεται σε κοινωνικούς λειτουργούς όπου η διάρκεια της συνέντευξης θα είναι στα 45-60 λεπτά. Βεβαιώνουμε ότι θα τηρηθούν τα δεοντολογικά ζητήματα. Θα τηρηθεί το απόρρητο και η εχεμύθεια και τα ονόματα των κοινωνικών λειτουργών δεν θα αναφερθούν στην διπλωματική μας εργασία. Ο κάθε κοινωνικός/η λειτουργός έχει το δικαίωμα να απαντήσει όπως και για ότι θέλει καθώς και να μην συμφωνήσει στην χρήση μαγνητοφώνου, κάτι το οποίο θα σεβαστούμε. Η ανωνυμία θα διατηρηθεί τόσο για τα προσωπικά στοιχεία όσο και για την μη κυβερνητική οργάνωση.

Ζητάμε την συνεργασία τόσο μαζί σας όσο και με την μη κυβερνητική οργάνωση στην οποία εργάζεσθε, να μας παρέχετε την άδεια για συνεντεύξεις με τους κοινωνικούς λειτουργούς καθώς και χώρο και ώρες που αυτό θα είναι εφικτό από εσάς.

Ευχαριστούμε εκ των προτέρων

Με εκτίμηση οι σπουδάστριες

Αποστολοπούλου Αντωνία

Βελόνα Φωτεινή

Υπεύθυνη καθηγήτρια

Λαμπρινή Παππά

Δ.ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Στοιχεία συνέντευξης _____

Αριθμός συνέντευξης _____

Ημερομηνία _____

Τόπος _____

Όνοματεπώνυμο συνεντευκτή _____

Διάρκεια _____

Τρόπος καταγραφής _____

Ολοκληρώθηκε ομαλά _____

Παρατηρήσεις (εκπαίδευση, έτη απασχόλησης κλπ) _____

_____

